SCANFAN

23 ŞUBAT 1986

YIL:4 SAYI:7

nokta

Liderler Anketi
SAĞDA ÖZAL,
SOLDA ECEVİT

300 TL (KDV dahil)

ANAP'ın 'muzır' tasarısının amacı

BASINA SANSÜR

KİŞİLİK ÇİZGİSİ

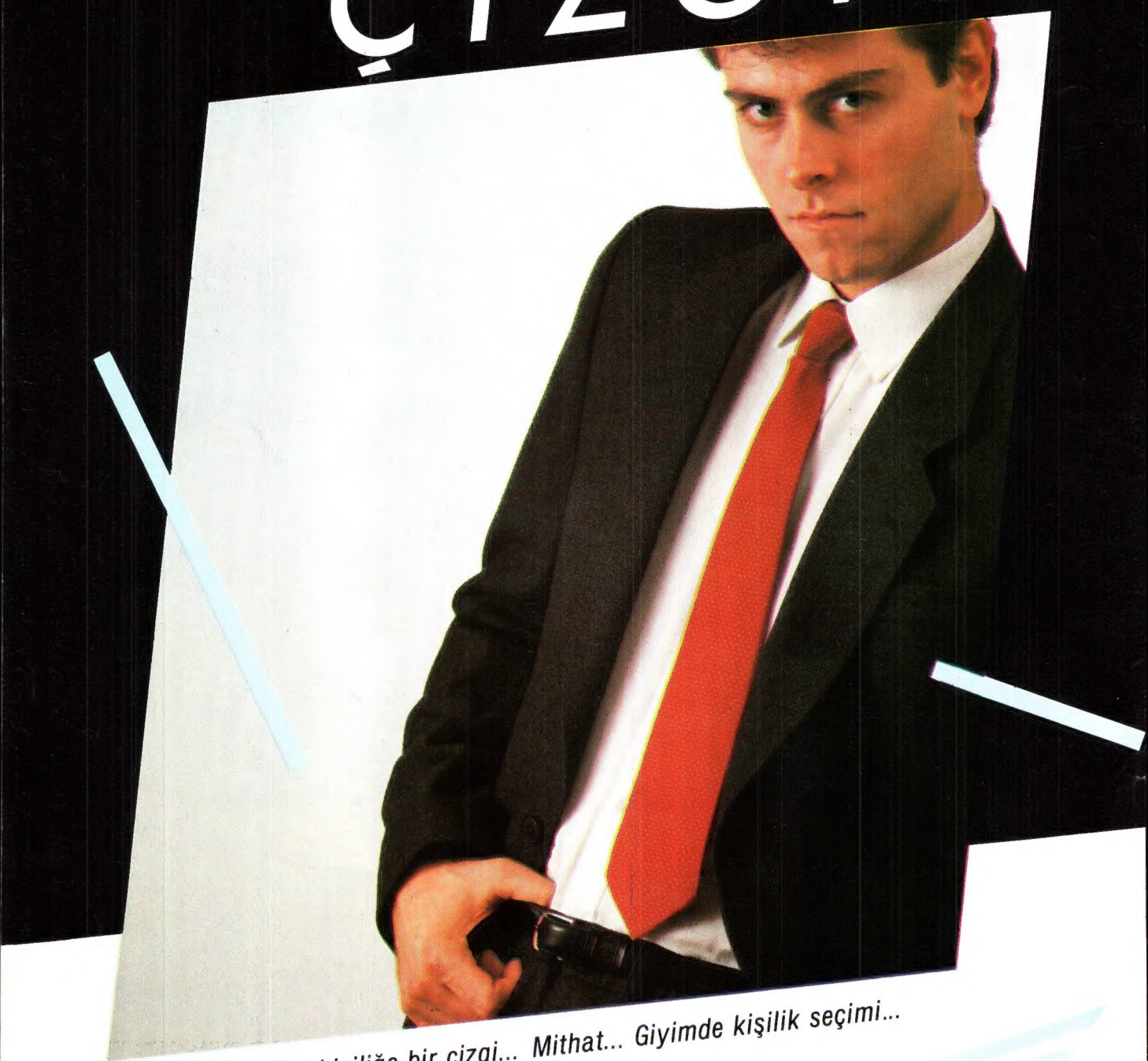

Mithat... Giyimden kişiliğe bir çizgi... Mithat... Giyimde kişilik seçimi...
Giyimde kişilik çizgisi...

mithat

BAKIRKÖY DENİZLİ ISPARTA İZMİR KADIKÖY

ARTE TASARIM • TANITIM

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE

Nokta'nın liderler anketi 12
Ara seçim adayları 15
Topun ağzındaki belediye başkanı 16
"Küfürsüz iş yürümez" 17
Kooperatifçiliğin "Sülün Osman"ı 18
Özal'ın İngiltere ziyareti 20
Söyleşi / Mehmet Ali Birand 24

KAPAK

ANAP'ın basına sansür tasarısı 26
Batı'da "seks-shop" 29
Söyleşi/Nezih Demirkent 30
Söyleşi/Sulhi Dönmezer 33

DÜNYA

Filipinler'de seçimlerin ardından 38
Casus takasının kilit adamı 40

EKONOMİ

Petrol fiyatları ne olacak? 44
Odalar Birliği'nde seçim öncesi 48

TOPLUM

Reklam dünyası 50

KÜLTÜR-SANAT

Keman yapımının püf noktaları 56
Eski jönler TV'de 58

DİĞER BÖLÜMLER

İçindekiler 3
Nokta'dan 5
Ne nerede 6
Haftanın panoraması 36
Günlerin getirdiği 42
Spor 60
Mektuplar 62
Bulmaca 64
Test 65
Kutu kutu 66

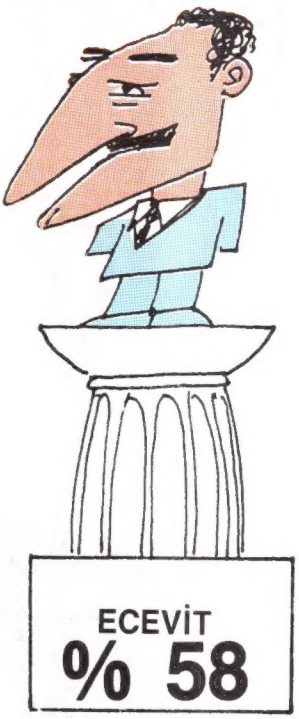

Kapak fotoğrafı: Nermi ERDUR

ANAP'ın "muzır" tasarısı: Basına sansür

Önce sorun müstehcenlikti. Ardından "muzırlık" tartışılmaya başlandı. Çocuklar korunmalıydı. Oysa ANAP'lı Ata Aksu ve arkadaşlarının Meclis'e getirdiği tasarı ne "muzırlık" ne de "müstehcenlik" gibiydi. Tasarıyla ANAP hükümetinin pahalılık, af gibi konularda göstermediği duyarlılık en sonunda basın için bir demokles kılıcı olarak ortaya çıkıyordu. Çocukların korunmasını amaçladığı söylenen tasarının ne sonuçlara yol açacağı ve uzmanların görüşleri kapak sayfalarında...

(Sayfa 26)

Özal'la Ecevit önde

Nokta'nın Analiz araştırma grubu ile ortaklaşa yaptığı kamuoyu anketi sonuçlarına göre sağda Özal Demirel'in önünde gidiyor. Sosyal demokrat kanatta ise Ecevit, Gürkan-İnönü ikilisini geride bırakmış durumda.

(Sayfa 12)

Petrol kurbanı Türkiye

Dünya petrol fiyatlarındaki düşüşten Türkiye yararlanamıyor. Uzmanlar, bu durumun ANAP hükümetinin stratejik bir hatasından kaynaklandığını söylüyorlar.

(Sayfa 44)

Bayan Aquino'nun önlenemeyen yükselişi

Filipinler diktatörü Marcos'un 96 milyar "seçim harcaması"na rağmen gittikçe güçlenmeye devam eden muhalefet lideri Bayan Aquino, eski muhalefet lideri olan öldürülen eşini aratmıyor.

(Sayfa 38)

Ekrandaki "büyük savaş"

Reklam savaşının 1985 maliyeti 38 milyar lira. Ekrandaki "köpük" rekabeti TRT'nin makasları, psikolojik "avlama" yöntemleri ile, reklam dünyasının bilinmeyen yönleri.

(Sayfa 50)

ŞEK ŞEK ŞEK
ŞOK ŞOK ŞEK

TOSHIBA
FOTOKOPİ

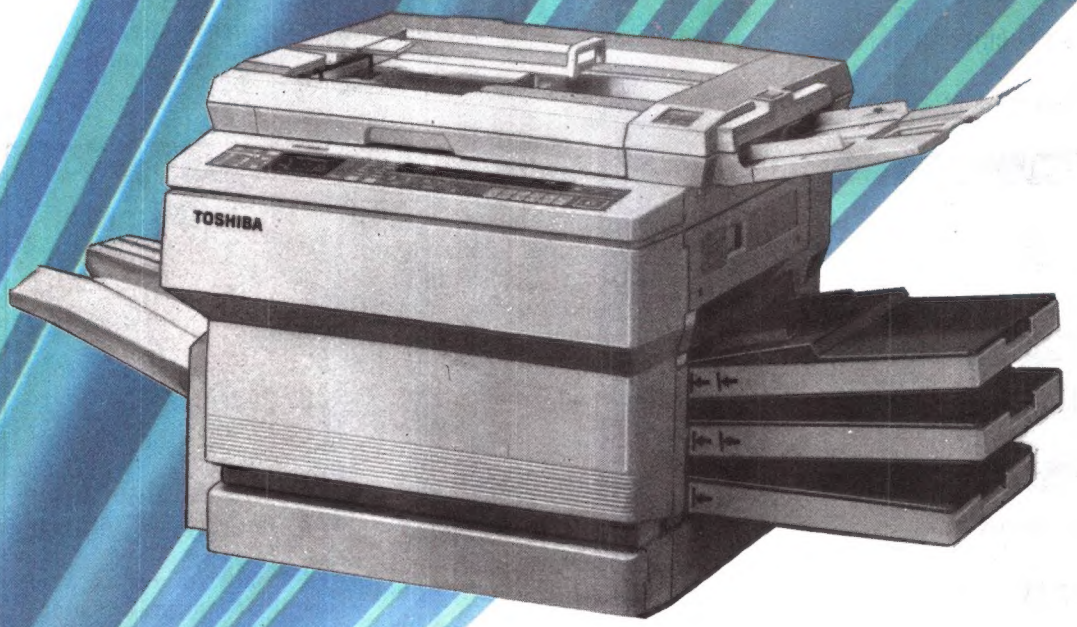

Gelin, Toshiba'nın nitelikli, her işe uygun çeşitlerini görün... İşleyişlerini, değişik işlevlerini, hünerlerini izleyin. Hizmetin iyisi, süreklisi Toshiba Türkiye yetkilisi Elektromak'tan.

Türkiye Genel Distribütörü:
ELEKTROMAK Büro Makineleri San. ve Tic. A.Ş.
Abidei Hürriyet Cad. No. 169 Şişli-İst.
Tel: 133 01 00 - 01 - 02 - 03
Telex: 23826 Sebe tr.

Anadolu Bölgesi Yetkili Satıcısı:
DOĞUMAK BÜRO MAKİNELERİ LTD. ŞTİ.
ANKARA : Kavaklıdere Sok. 5 Tel: 27 60 52 - 26 97 25
İZMİR : Şair Eşref Bulvarı No. 81/C Alsancak
Tel: 21 62 19 - 21 24 07
ADANA : Gazi Paşa Bulvarı 48/1 Tel: 35000-32865
TRABZON : Maraş Caddesi 58/2 Tel: 21477

Bir koyun on okura bedeldir...

Hitler, alnına yapışan o ünlü saçlarından son derece şikâyetçiymiş. Berberinden buna bir çare bulmasını istemiş. Berber; çareyi hemen yapıştırmış: "Basına biraz özgürlük verin, saçlarınız diken diken olur sayın Führer..."

ANAP Hükümetinin önde gelen isimlerinden Mehmet Keçeciler ve Ata Aksu'nun ise saçlarının alınlarına yapışık durmasından hiçbir şikâyetleri yok. Çünkü saçlarının en ufak bir dikilme ihtimaline karşılık en etkin önlemleri almayı biliyorlar. Neredeyse, gece uyumaya hazırlanırken başlarına çorap giyip öyle yatacaklar.

★ ★ ★

Mehmet Keçeciler ve Ata Aksu, ANAP'ın "Selametini" düşünenler arasında önde geliyorlar. Keçeciler bundan kısa bir süre önce müstehcen yayınlara karşı etkili bir savaş açmıştı. "Müstehcenlik nedir, ne değildir?" tartışmaları sürüp giderken, ANAP'ın Gaziantep Milletvekili Ata Aksu hazırladığı "Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Yasa Tasarısı" ile bu tartışmaya yepyeni bir boyut getirivermişti. Bu yeni tasarıya göre "savaş", sadece müstehcenliğe karşı değildi. Küçüklere "muzır" olarak nitelendirilebilecek her türlü yayın organı, getirilecek yeni "önlemlerle" yaşamına son vermek zorunda kalacaktı. Hangi tür yayınların "muzır" olup olmadığına ise, hükümetin atadığı 9 kişilik bir resmi bilirkişi kurulu karar verecekti.

Daha açık söylemek gerekirse, yeni yasa tasarısı gerçekleşirse getirilecek olan ağır ceza önlemleriyle iş başındaki hükümet, gözüne kestirdiği bir yayın organına "muzır" damgasını vurabilecek ve onun yayınını yasaklayabilecekti.

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent **Nokta**'nın bu konudaki bir sorusunu şöyle yanıtlıyordu: "1927 yılındaki basın yasasını hazırlayan kişiler o günün şartlarında daha toleranslı, daha adaletsever, daha hukuka inanmış, daha basın özgürlüğünden yana kişiler. O günden bu yana 60 yıl geçmiş. Bizi 60 yıl değil, 100 yıl geriye götürmeye çalışıyorlar..."

★ ★ ★

Kapak resmimizdeki sevimli koyunun öyküsüne gelince... İstanbuldaki çeşitli koyun pazarlarında satışa çıkarılan herhangi bir koyundan hiçbir farkı yoktu. Ama şans ona güldü ve **Nokta**'nın kapak yıldızı olmayı başardı. Ama söz konusu yasa tasarısı gerçekleşirse bu başarısı kapak yıldızlığından da öteye geçecek ve ANAP'ın düşlediği yüzbinlerce gazete okurunun simgesi haline gelecek.

Belki TV reklamlarına bile çıkacak. Reklam sloganı da herhalde şöyle olacak:

"Bir koyun on okura bedeldir..."

Arda Uskan

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı
Ercan Arıklı

YAYIN

YAYIN KURULU BAŞKANI
Dr. Adil Özkol

YAYIN KURULU
Ayşenur Arslan, İpek Çalışlar, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Deniz İnsel, Güldal Kızıldemir, Dr. Salih Memecan, Hıncal Uluç, Arda Uskan, Hilmi Yavuz

SORUMLU YAYIN YÖNETMENİ
Arda Uskan
ANKARA TEMSİLCİSİ
Aycan Giritlioğlu
YAYIN YÖNETMEN YARDIMCILARI
İpek Çalışlar, Gülay Göktürk
GÖRSEL YÖNETMEN
Salih Memecan
ANKARA TEMSİLCİ YARDIMCISI
Can Dündar
İSTİHBARAT ŞEFLERİ
Korhan Atay (İstanbul), Serhat Hürkan (Ankara)
ÖZEL ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ Güldal Kızıldemir, Sabir Yücesoy

HABER RÖPORTAJ Şule Arasan, Nadire Mater, Alâ Ocak, Levent Tayla
DIŞ HABERLER Işık Alumur, Aydın Demirer

EKONOMİ Nurcan Akad (Yönetmen), Şaziye Karlıklı, Gülçin Tahiroğlu, Hanife Taştemur
KÜLTÜR SANAT Sungu Çapan
YAYIN DANIŞMANI Engin Ardıç
SPOR DANIŞMANI Deniz Gökçe
TEKNİK SEKRETER Tahsin Armağan

BÜROLAR
İstanbul: Dürin Ababay, Şima Akkan, Ruşen Çakır, Naci Çelik, Mahmut Övür, Can San, Itır Şahingiray, Gülay Til, Hakan Türkkuşu, Mehmet Yalçın

Ankara: Oya Açıkalın, Nergiz Bozkurt, İzzet Dağıstanlı, Hıdır Göktaş, Perin Pigey, Hüseyin Şentürk, Nezih Tavlaş, Erdal Kılıçoğlu, Cengiz Kuşçuoğlu.

İzmir: Fevzi Hepşenkal (Temsilci)

Yurtdışı: BELÇİKA: Hadi Uluengin
İNGİLTERE: Merih Çolakoğlu
İSVEÇ: Abdullah Görgün, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Serdar Saydam

FOTOĞRAF; Nermi Erdur (Şef) Adem Altan, Süleyman Tel, Mehmet Tel, Deniz Doğan
GRAFİK Ali Aydın, Nihan Bilkay, Emre Ulaş

KATKIDA BULUNANLAR
Nazan Öçalır, Çiğdem Ercan, Onur Soyer, Haluk Müftüoğulları, Pertev Atasay, Ozan Aytekin, Hızır Tüzel, Ayça Gülsoy, Leyla Olça, Ayşegül Erantepli, Temuçin Tüzecan Levent Aksel, UBA, THA

İDARE

BAŞKAN YARDIMCISI/İdare-Reklam:
Deniz İnsel
SATIŞ MÜDÜRÜ Yıldırım Ünverdi

TEKNİK

TEKNİK MÜDÜR Güman Birincioğlu
TEKNİK ŞEFLER
Necati Güngör (Düzelti), Fazıl Mecit (Pikaj-Montaj), Yalçın Salur (Kamera), Cihat Söylemez (Dizgi)

BASILDIĞI YER Hürriyet Ofset Matbaacılık ve Gazetecilik A.Ş. Halkalı-İstanbul
DAĞITIM Hürriyet Holding A.Ş.

ADRES

Gelişim Yayınları, Levent-İstanbul
Tel: 169 66 80 (20 Hat) TELEX: 26510
REKLAM İÇİN TELEFON 169 66 80
ANKARA BÜROSU Atatürk Bulvarı, 85/12, Kızılay Ankara TEL: 33 07 40 (3 Hat) TELEX: 42008
İZMİR BÜROSU İzmiroğlu İşhanı Kat: 4 No: 404 Konak-İzmir TEL: 25 85 79

GELİŞİM YAYINLARI A.Ş.
YÖNETİM KURULU
Ercan Arıklı (Başkan), Tuncer Arıklı, Koray Bako, Ümit Umar, Mustafa Özyürek, Adil Özkol

KİTAP

NOSTROMO, Joseph Conrad, çeviren Mehmet H. Doğan, Adam Yayınları, Aralık 1985, 536 sayfa.

Polonya asıllı Konrad Korzeniowski, İngiliz gemilerinde geçen uzun kaptanlık yıllarından sonra Londra'ya yerleşip, 30'unda öğrendiği İngilizcesiyle romanlar yazmaya başlamış, kısa zamanda Joseph Conrad adı, İngiliz edebiyatının devlerinden biri olarak dünya edebiyat tarihine geçmişti... Conrad, "Lord Jim"le birlikte en ünlü eseri sayılan 1900'lerde kaleme aldığı **Nostromo**'da Latin Amerika ülkelerinin bitmez tükenmez siyasal ve ekonomik çalkantılarına ışık tutuyor, Costaguana adını verdiği hayali bir ülkede gelişen olay örgüsünde, "Latin Amerika kimliğinin" bugün de geçerli yanlarını irdeliyordu. Eleştirmen Jocelyn Baines'in, Tolstoy'un **Savaş ve Barış**'ıyla eşdeğer tuttuğu bu büyük roman, birçoklarına göre de Conrad'ın başyapıtı sayılıyor. Conrad, toplumsal doku içinde bireylerin düşünsel ve ruhsal karmaşalarını da ustaca yansıtıyor. **Nostromo,** Türk okurunun mutlaka tanıması gereken bir klasik.

CAZ Hüznün Müziği, derleyip çeviren Feride Çiçekoğlu, Kalem Yayıncılık, Ankara Aralık 1985, 125 sayfa.

TRT III'deki caz programlarını arada bir de olsa dinliyorsanız, İstanbul Caz Festivali'ne ya da büyük kentlerdeki son günlerde sayıları artan caz kulüplerinden birine gitmeyi en azından kafanızdan geçirdiyseniz, kısaca caz duyarlılığını yakalayabildiyseniz bu kitapla caz tarihine doğru kısa ama dopdolu bir yolculuğa çıkabilirsiniz. Yolculuğunuz ABD'nin güneyindeki pamuk tarlalarından Harlem'in çamurlu sokaklarına kadar uzanacaktır. Yüzyıllardır karaderilinin yalnızlığının ve hüznünün aynası olagelen cazın sırrını yakalayabilmek için gerekli ipuçlarını verebilecek bir kitap, Feride Çiçekoğlu'nun derlediği **Caz.** Belki de cazın bu kadar yoğun, bu kadar duyarlı oluşunun nedeni, zorbalıkla, şiddetle bütün insani hakları elinden alınmış bir toplumun, yaşama ilişkin tüm duyarlılıklarını ifade edebildiği tek araç olmasındandır. Hem toplu bir müzik hem de alabildiğine bireysel olabilen caz, karaderili toplumun kahkahası, gözyaşı, acıkması, susaması, uyuması ve başkaldırısıdır. Şiiri, romanı, resmidir. Blues'ları, Duke Ellington'u ya da Charlie Parker'ı bir kez de **Caz, Hüznün Müziği**'ni okuduktan sonra dinleyin. Ritmleri her zamankinden daha büyülü gelebilir.

HUKUKSUZ DEMOKRASİ, Halit Çelenk, Çağdaş Yayınları, İstanbul Aralık 1985, 250 sayfa, 800 lira.

Türkiye'de, her olağanüstü dönem sonrasında olduğu gibi, "hukuk devleti" tartışmaları, yeniden gündeme geldi. Geçtiğimiz günlerde, işkence sorgulanmaya başlanırken, geniş bir müstehcenlik tartışmasının açılması, kamuoyunun dikkatini bu yöne çekti.

Yazarın, 1970'lerden bu yana yazdığı, pratikle yoğrulmuş yazıları, bugünkü tartışmalara ışık tuttuğu oranda, yarının çağdaş Türkiye'sinde hukukun nasıl olması gerektiği konusunda da yol gösteriyor.

Çelenk'in hukukun tarihsel gelişimini, içeriğini ve toplumsal işlevini vurgulayarak tartıştığı Türkiye'nin hukuki sorunlarına ilişkin bu çalışması, Türkiye'nin yakın geçmişiyle ilgilenen herkesin okuması gerekli bir kitap.

Geçen yıl ülkemize de gelen Harold Pinter

ÇAĞDAŞ TİYATRODA HAROLD PİNTER GELENEĞİ (1957-1975) Jak Deleon, Puhu Yayınları, Kasım 1985 İstanbul, 143 sayfa.

Jak Deleon bu yapıtında kaynağını varoluşçu felsefeden alan Uyumsuz Tiyatro'nun ünlü ustalarından, çağdaş oyun yazarı Harold Pinter'ın 1957-1975 yılları arasında geçirdiği evrelerle, verdiği ürünleri çözümlüyor ve değerlendiriyor.

KADIN OLMAK Zeynep Oral, Milliyet Yayınları, İstanbul Aralık 1985 344 sayfa 1100 lira.

Birleşmiş Milletler, "Kadın 10 Yılı" olarak saptadığı 1975-1985 yılları arası gerçekleştirdiği 3 konferans ve forumdan sonuncusunu Kenya'nın Nairobi kentinde düzenledi. Konferans ve Forum 85'i izlemeye hak kazanan 10 kadın gazeteciden biri olan Zeynep Oral, yeni kitabında Nairobi gözlemleriyle karşımıza çıkıyor. Oral **Kadın Olmak**'ta hükümetler nezdinde delegelerce yürütülen konferanstan çok, Hükümet Dışı Örgütler'ce düzenlenen, dileyen her birey ve kuruluşun katıldığı Forum 85 izlenimlerini dile getirmeyi tercih etmiş.

Haftanın en çok satan kitapları

1. **12 Mart'a Beş Kala,** anı, Celil Gürkan, Tekin Yayınları (2)
2. **Gece Dersleri,** roman, Latife Tekin, Adam Yayınları (7)
3. **Bomba Davası,** anı, Talat Turhan, Kartaş Dağıtım (8)
4. **Bin İnsan,** inceleme, Erbil Tuşalp, Tekin Yayınları (1)
5. **Kadın Olmak,** anı, Zeynep Oral, Milliyet Yayınları (6)
6. **Gazeteci,** araştırma, Tufan Türenç - Erhan Akyıldız, Milliyet Yayınları (4)
7. **Dostum Mozart,** anı, Nadir Nadi, Çağdaş Yayınları (5)
8. **Beyaz Kale,** roman, Orhan Pamuk, Can Yayınları (3)
9. **Biz Kırk Kişiyiz Birbirimizi Biliriz,** söyleşi, Emin Çölaşan, Milliyet Yayınları (10)
10. **Yönetmenler, Filmler, Ülkeler** inceleme, Atilla Dorsay, Varlık Yayınları (—)
11. **Hukuksuz Demokrasi,** makale, Halit Çelenk, Çağdaş Yayınları (9)
12. **Yarım Kalan Yürüyüş,** roman, Mehmet Eroğlu, Can Yayınları (—)
13. **Müdahalenin Ayak Sesleri,** inceleme, Cüneyt Arcayürek, Bilgi Yayınları (—)
14. **Kurtuluş Savaşında İşbirlikçiler,** inceleme, İlhami Soysal, Gür Yayınları (—)
15. **Türkiye'nin Ortak Pazar Macerası,** inceleme, Mehmet Ali Birand, Milliyet Yayınları (11)

Bu listenin düzenlenmesinde bilgilerine başvurulan kitabevleri: İstanbul'da Akademi, Sander ve Gençlik, Ankara'da, Dost, İlhan-İlhan, Bilgi ve Dönüşüm, İzmir'de Dost, İleri ve Yavuz. Parantez içindeki sayılar kitabın bir hafta önceki sıralamadaki yerini belirtmektedir.

Deniz ve denizcilikle ilgilenenler...

BOAT SHOW '86

Denizcilik ve Yan Sanayi Fuarı

İlk kez İstanbul'da!

22 Şubat-2 Mart
İnterhol/Dolmabahçe

Ziyaret Saatleri. 11.00-19.00

BOAT SHOW'86 SEMİNER GÜNLERİ

- *24 Şubat 1986 saat: 14.00* — *Türkiye'de Yat Turizmi ve Sorunları*
- *25 Şubat 1986 saat; 14.00* — *Türkiye'de Tekne Dizaynı, İmalat Şekilleri ve Sorunları*
- *26 Şubat 1986 saat; 14.00* — *Dünya'da ve Türkiye'de Deniz Taşımacılığı ve Gemi Dizaynı-Sorunları*

● Boat Show 86' Fuarına Katılan Firmalar;

— ALTINEL TEKNE VE GEMİ İNŞA SANAYİİ — BİNDAL TURİZM TİCARET LTD. — MİSTRAL — BURLA MAKİNA TİCARETİ VE YATIRIM A.Ş. — YAMAHA MOTOR COMPANY LTD — ZODIAC — BUKH MOTORLARI — CERRAHGİL ŞİRKETLER GRUBU — ÇUKUROVA İTHALAT İHRACAT T.A.Ş. — CATERPILLAR — DATA HİDROLİK MAKİNA SANAYİ A.Ş. — D.B. DENİZ NAKLİYATI T.A.Ş. — DEPAR MOTOR VE MALZEME SANAYİ VE TİCARET A.Ş. — JOHNSON OUTBOARD MOTORS — REFLEX — OMC COBRA — CAMPER NİCHOLSONS TURKEY INTERNATIONAL YACHT BROKERS AND CHARTER AGENTS DETA TRADING AND AGENCIES LTD. — CANTIERI NAVALI SAN LORENZO — ELSA ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş. — ELEKTRO DENİZ ELEKTRONİK SERVİS TİC. SAN. LTD. ŞTİ. — SAİLOR — KODEN — KRUPP ATLAS — ERNA DIŞ TİCARET MÜMESSİLLİK VE SANAYİ LTD. ŞTİ. LOMAK NAUTICA S.T.L. — FİKRET TACAR — HAMİ KAYNAK TERSANELERİ — HAN SPOR LTD. — SAİLBOARD — NORTHSAILS — İBEL SANAYİ ÜRÜNLERİ İHRACATI VE PAZARLAMA TİC. LTD. ŞTİ. — MIDLAND U.S.A. — C.T.E INTERNATIONAL — TAGRA INTERNATIONAL—SPAIN — VACUUM CAPATAİNER INTERNATIONAL — PUROLİTE INTERNATIONAL — KEP MARİN ELEKTRONİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. — A RAYTHEON COMPANY — APELCO — JAPAN RADIO COMPANY LTD. — NECO MARINE LTD. — KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI — M.A.N. MOTOR SANAYİ VE TİCARET A.Ş. — MARES DENİZCİLİK VE TURİZM SAN. TİC. LTD. ŞTİ. — MARİNA DENİZ ARAÇLARI — MERKÜR SPOR MALZEMELERİ PAZARLAMA A.Ş. — MARCURY U.S.A. — OREKS DIŞ TİCARET A.Ş. — EVINRUDE — ÖLÇÜSAN ÖLÇÜ ALETLERİ SAN. VE TİC. A.Ş. — VDO DENİZ CİHAZLARI — ÖMER AKSU — PETROL OFİSİ A.Ş. BÖLGE BAŞMÜDÜRLÜĞÜ — POLİMARİN PLASTİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ. — PROTEKSAN PROFİLO TEKNE VE GEMİ İNŞA SANAYİ TİCARET A.Ş. — POLİMAK POLYESTER EŞYA SANAYİİ — TATKO OTOMOBİL LASTİK VE MAKİNA TİCARET T.A.Ş. — TATMAR DIESEL DENİZ MOTORLARI — PERKINS DIESEL DENİZ MOTORLARI — ONAN JENERATÖRLERİ — CHRYSLER MARINE DENİZ MOTORLARI — BORG—WARNER VELVET DENİZ ŞANZUMANLARI — ROG FORD KAVRAMALARI — MORSE DÜMEN VE KUMANDA SİSTEMİ — TEKMEN INTERNATIONAL MARKETING LİMİTED. — TASCO U.S.A. — TEK-SER INTERNATIONAL DIŞ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş. — CANTİERİ POSILLIPO S.P.A. — BAGLIETTO — MAIORA — TORNADO — LAVAGNA — GHIBLI — RIVA — NEPTUNUS — TELSAN TELSİZ SAN. VE TİC. A.Ş. — ICOM — YAESU — TÜRKİYE GEMİ SANAYİİ A.Ş. — TÜRKİYE GENEL SİGORTA A.Ş. — TÜRKİYE MÜMESSİLLİK VE NAKLİYAT LTD. ŞTİ. — MORAVIA DENİZ BOYALARI — VİP TURİZM PRİNÇCİOĞLU A.Ş. — YAŞAR BOYA VE KİMYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş. — DYO. DURMUŞ YAŞAR VE OĞULLARI — TRANSOCEAN DENİZ BOYALARI — YES TURİZM A.Ş. — JEANNEAU

UFAŞ

© Ajans G

Her Pazar Dergi Okuyun.

Her Pazar bir "**dergi keyfi**" yaşayın.

Açın derginizi,
konudan konuya, Türkiye'den Dünyaya bir gezintiye çıkın.
Hafta içinde ilgilenemediğiniz konuları inceleyin.
Haber-yorum yazılarını, araştırmaları, söyleşileri okuyun.
Çizgi-romanı, öyküyü, denemeyi okuyun, seyredin.
Haftanın TV ve sanat haberlerini, film eleştirilerini izleyin.
Bilim-teknik sayfalarından bilimdeki son gelişmelere uzanın.
Ev-ekonomisiyle ilgilenin.
Bulmacayı çözün. Satrançla, briçle uğraşın.

Her Pazar Cumhuriyet'le birlikte
32 sayfalık **Cumhuriyet Dergi**'yi mutlaka okuyun.

Her Pazar kendinize vakit ayırın

SERGİ

TAŞ YONTULAR. Oktay Gültekin'in çakıl taşlarından yontarak yaptığı heykelleri Destek Sanat Galerisinde sergileniyor. Uzun yıllar karikatür ve resim üzerine de çalışmış olan Oktay Gültekin'in bu ilginç sergisi 1 Mart'a kadar açık.

NEŞE ERDOK'un yeni resimleri Urart Sanat Galerisi'nde sergileniyor. Neşet Günal Atölyesi'ndeki resim çalışmalarını yöneten sanatçının bu 7. kişisel sergisi 4 Mart'a kadar izlenebilir.

SİNEMA

Fahriye değil adı Vasfiye...

Atıf Yılmaz'ın gedikli oyuncusu haline gelen Müjde Ar, "Adı Vasfiye"de başarılı bir oyun veriyor.

Bir yazar konu sıkıntısı çekerse ne yapar? **Adı Vasfiye'** de böyle bir yazar arkadaşının öğütüyle bir pavyon şarkıcısının afişine bakarak, dalıp gidiyor ve capcanlı bir öykü çıkartıyor.

İlk önce 'bıçkın' bir taksi şoförü kapıp götürüyor yazarımızı bir kahvehaneye ve başlıyor anlatmaya: "Onun adı Sevim, Suna değil Vasfiye'dir. Küçük yaşta vuruldum ona, sonra evlendim..." Bu başlangıç yılların usta yönetmeni Atıf Yılmaz'ın alışılmışın çok dışında bir film yaptığının sinyalleri ve salondaki izleyiciler neye uğradıklarını şaşırıyorlar. Ve sürprizler bitmek bilmiyor. Anlatısının yarısında 'bıçkın' Emin kayboluyor, iğneci ve de tansiyoncu Rüstem başlıyor anlatmaya, hem de Emin'in kaldığı yerden. Bir bakıyoruz o namuslu Vasfiye hoppa mı hoppa imiş, gözümüzden düşüyor. Sonra meyhanede Hamza Toprak'ın anlatısı başlıyor, en sonunda ise pavyonda genç doktor Fuat çıkıyor karşımıza, aşkından parlak geleceğini feda etmiş yakışıklı çocuk.

Tüm bu erkeklerin anlattıkları şey Vasfiye adlı bir kız. Anlatıcıların tüm sübjektifliğine karşın dürüst, mert, diri ve hattâ 'namuslu'dur Vasfiye. Ama hayatını ve buna bağlı olarak cinselliğini yaşayamamış daha doğrusu yaşaması erkekler tarafından, toplumun tabularıyla takviyeli olarak, yaşatılmamış bir kadındır o. Ama Necati Cumalı'nın 'Ay Büyürken Uyuyamam 'ından Barış Pirhasan'ın senaryolaştırdığı **Adı Vasfiye**'nin başarısının temelinde filmin anlattıklarının dışında, hattâ belki de ondan daha çok nasıl anlatıldığı yatıyor. Örneğin anlatıların abartısına bağlı olarak oyunculukların da abartılı olması, Emin'in tam anlamıyla "dayı dayı" yürümesi, Vasfiye'nin "cıyak cıyak" bağırması, yine Emin'in kafası bozulduğunda tavuk boğazlar gibi insan bıçaklaması gibi.

Atıf Yılmaz'ın, en genç sinemacılara taş çıkartırcasına, büyük bir cesaretle Yeşilçam gibi kısır bir ortamda denediği bu alışılmamış üslup, tanık olduğumuz kadarıyla izleyici tarafından da hemen benimseniveriyor. Öyle ki, bir tür 'yabancılaştırma efekti' benzeri bu uygulamalar, filme tatlı bir güldürü havası katıyor, izleyicinin ister istemez film hakkında kimi zaman yüksek sesle yorumlar getirmesine yol açıyor. Kısacası insanlar sinema salonunda bir film izlediklerini nedense unutmuyorlar.

Barış Pirhasan'ın senaryosu, Atilla Özdemiroğlu'nun müziği, Orhan Oğuz'un kamerası, Şahin Kaygun'un sanat yönetmenliği ve başta Aytaç Arman ve Müjde Ar olmak üzere tüm oyuncuların başarısıyla **Adı Vasfiye**, Atıf Yılmaz sinemasının son dönemde ulaştığı doruklardan biri. Bu filmi izlemeyenler mevsimin şimdilik en hoş sürprizlerinden birini kaçırmış olacaklar.

"Furyo"dan sonra ilginç bir Japon filmi daha: "Narayama Türküsü"

Narayama Türküsü

Shohei İmamura'nın 1983 Cannes Film Şenliği'nde "Altın Palmiye"yi kazanan **Narayama Türküsü** Ankara sinemalarında gösteriliyor. Japon kültüründe doğa ile geleneklerin nasıl bir bütünlük taşıdığını gözler önüne seren **Narayama Türküsü,** doğa koşullarının hüküm sürdüğü bir dağ köyünde süregelen bir geleneğin, gününü tamamlamış, yaşayacağını yaşamış yaşlıların aile gençleri tarafından dağ tepelerinde ölüme terkedilmelerinin öyküsünü anlatıyor. Batı için son derece çarpıcı ve egzotik gelen bu filmin başarısının ardında, doğanın ve yaşamın sonsuz zenginliğini bu kadar etkili ve şiirli bir sinema diliyle aktarabilmesi yatıyor kuşkusuz.

16 ŞUBAT Pazar

08.00 Açılış ve Program
08.01 Açık Öğretim
10.00 Yavru Geyik
10.25 Pazar Sineması (Büyük Dağa Kaçış)
12.00 Pazar Konseri
13.00 Haberler
13.15 Kutuba Doğru
14.00 Stüdyo Pazar
17.30 Televizyon'da Sinema (Hücum)
19.40 Uykudan Önce
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Dokuzuncu Hariciye Koğuşu - II
21.40 İpek Yolu
22.35 Spor
23.55 Haberler
24.00 Kapanış

17 Pazartesi

07.00 Açılış ve Program
07.01 İyi Haftalar
09.00 Kapanış
17.00 Açılış
17.05 Açık Öğretim
18.35 Haberler
18.45 Esteban—7
19.13 İl İl Türkiye
19.43 Uykudan Önce
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Kara Ejder - I
21.45 Gezelim Görelim
22.35 Köle Isaura - Son
23.25 Haberler
23.30 Kapanış

18 Salı

10.00 Açılış ve Program
10.01 Hanımlar Sizin İçin
12.00 Kapanış
17.30 Açılış
17.35 Açık Öğretim
18.35 Haberler
18.45 Jane Eyre - 7
19.18 Hicaz Faslı
19.43 Uykudan Önce
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Haberden Habere
21.35 Dikkat
21.50 Televizyon'da Sinema (Sardalya Sokağı)
23.35 Haberler
23.40 Kapanış

19 Çarşamba

07.00 Açılış ve Program
07.01 Sabahın Getirdikleri
09.00 Kapanış
17.00 Açılış
17.05 Açık Öğretim
18.35 Haberler
18.45 Mutlu Maymunlar
19.13 Üniversite Gençliği-3
19.43 Uykudan Önce
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Kara Ejder - II
21.45 Saray ve Tarih-5
22.35 Uzay - 5
23.25 Haberler
23.30 Kapanış

20 Perşembe

10.00 Açılış ve Program
10.01 Hanımlar Sizin İçin
12.00 Kapanış
17.30 Açılış
17.35 Açık Öğretim
18.35 Haberler
18.45 Süper Nine - 3
19.13 İnanç Dünyası
19.43 Çocuklarla Başbaşa
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Rol İcabı - II
21.25 Dünya Tarihi
22.00 Sinema Tarihinden Kötü ve Güzel
23.25 Haberler
23.30 Kapanış

21 Cuma

17.00 Açılış ve Program
17.05 Açık Öğretim
18.35 Haberler
18.45 Çiçek Kız
19.13 Gençlik
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Kara Ejder - 3
21.45 Merhaba Gece
22.40 Kâğıt Bebekler
23.25 Haberler
23.30 Kapanış

22 Cumartesi

08.00 Açılış ve Program
08.01 Açık Öğretim
10.00 Çocuklar İçin
13.00 Haberler
13.10 Tehlikeye Yolculuk
13.35 Gençler İçin Müzik
13.55 Yaşayan Beden
14.20 Çalışan Hanımlar İçin
16.00 Televizyon'da Sinema
17.30 Türk Halk Müziği Toplu Programı
18.00 Avrupa Atletizm Şampiyonası
20.00 Haberler
20.30 Hava Durumu
20.45 Panel - 2
21.25 Bizden Size
22.35 Televizyon'da Tiyatro "Bodrum'daki Pencere"
23.55 Haberler
24.00 Kapanış

TELEVİZYON

BÜYÜLÜ DAĞA KAÇIŞ (Escape To Witch Mountain). Olağanüstü güçlere sahip iki öksüz çocuk olan Tony ile Tia'nın esrarengiz güçlerini ve garip şeyler yapma becerilerini, emellerine alet etmek isteyen "kötü"lerle iyi kalpli insanların mücadelesini aktaran **Büyülü Dağa Kaçış**'ı John Hough yönetmiş. Alexander Key'in romanından uyarlanan bu film, senaryodan kaynaklanan eksikliklerine ve görsel efektlerin yetersizliğine karşın yine de çocuk filmleri alanındaki değişimi ve aşamayı örnekleyen bir Walt Disney stüdyoları yapımı. Sonradan **Büyülü Dağa Dönüş** adıyla devamı da çekilen **bu fantastik çocuk filmi, pazar sabahı için yerinde bir seçim sayılabilir.** 1975 ABD yapımı, 97 dakika.
16 Şubat Pazar

KARA EJDER (The Secret of the Black Dragon). Yıl 1648. Ausburg'lu Baron Von Roggenburg, Almanya'yla Çin arasında bir ticaret yolu kurmayı düşünmektedir. TV'de "Marco Polo" ve "İpek Yolu" gibi dizilerin gördüğü ilgi üzerine kotarılan, Alman Sigi Rothemund'un yönettiği 5 bölümlük bu dizi Avrupa'yla Asya arasında yeni bir İpek Yolu bulmak amacıyla yola çıkan bir grubun inanılmaz yolculuğunun öyküsünü aktarıyor. İnsafsız doğa koşulları ve düşmanlarıyla mücadele ederek Almanyalardan kalkıp Çin'e, "Kara Şeytan" ırmağını bulmaya yollanan Avrupalıların serüvenleri, ekran başındaki izleyicinin 5

TV'nin yeni sürükleyici mini dizisi "Kara Ejder"

Hücum

(Attack). 1960'lara doğru yurdumuzda faaliyet gösteren Amerikan Haber Dairesi'nin (USIS) sansür ettiği, Robert Aldrich'in savaş karşıtı ünlü filmi **Hücum**'u TRT ekranlarında izleyebilmek, yıllar sonra sinemaseverler için kaçırılmayacak bir fırsat. 1983'te 65 yaşında ölen, Amerikan sinemasının emektar ustalarından Aldrich'in, aralık ayında TV'de seyrettiğimiz savaş ve Amerikan ordusu eleştirisi yapan **12 Belalı Adam**'ı gibi savaş filmleri arasında önemli bir yeri olan **Hücum**'u zamanında hayli tepkilere neden olmuş keskin eleştiri dozuyla yönetmenin önemli yapıtlarından sayılıyor bugün. Norman Brooks'un bir romanından uyarlanan filmde, 2. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Belçika'daki bir Amerikan piyade birliğine komuta eden ve korkaklığı yüzünden adamlarının ölümüne neden olan bir yüzbaşıyla, ona karşı çıkanların öyküsünü anlatıyor Aldrich. 1956 Venedik Festivali'nde "İtalyan Eleştirmenleri Ödülü"nü kazanan **Hücum** Jack Palance,

hafta boyunca soluğunu kesecek. Julian Glover, Tommi Ohrner, Ritza Brown, Oleg Brown gibi tanınmamış oyuncuları izleyeceğimiz **Kara Ejder** sürükleyici bir TV dizisi.

17 Şubat Pazartesi

SARDALYA SOKAĞI (Cannery Row). John Steinbeck'in "Sardalya Sokağı" ve "Tatlı Perşembe" adlı iki romanından David S. Ward'ın uyarlayıp yönettiği bu oldukça yeni Amerikan filmi öncelikle Nick Nolte ve Debra Winger gibi oyuncularıyla ilgi çekecek. Ünlü yazarın dünyasını ve 1940'ların duygusal gerçekçiliğini aktarmaya girişen yönetmen Ward en büyük desteği, bu filmde birlikte çalıştığı Bergman'ın gedikli kameramanı Sven Nykvist'den ve nefis görüntülerinden alıyor. Beyzbolü bıraktıktan sonra Monterey'e yerleşerek deniz hayvanlarına ve biyolojiye merak sardıran Nick Nolte'un çevresindeki yoksul "küçük insan"'larla, bir grup serseriyle ve kasabanın genelevinde çalışan "fahişe" Debra Winger'le ilişkilerinin anlatıldığı **Sardalya Sokağı,** çok önemli olmasa da **rahatlıkla izlenebilecek çekici ve sevimli bir film sonuçta.** Hollywood'un son dönemde "yükselen genç yıldız"larından, güzel ve yetenekli Debra Winger'a dikkat. 1982 ABD yapımı, 118 dakika.

Nick Nolte ile Debra Winger "Sardalya Sokağı"nda başarılı bir çift oluşturuyorlar.

18 Şubat Salı

KÖTÜ VE GÜZEL (The Bad and the Beautiful). Hollywood'un zaman zaman kamerayı kendisine yönelttiği filmlerin nitelikli örneklerinden biri sayılan **Kötü ve Güzel,** "rüya fabrikası"nın insan öğüten çarklarını, hırs, yalan dolan ve bencillikleri sergiliyor. Senaryo (C.Schnee), görüntü (R. Surtees), sanat yönetimi (C. Gibbons) ve yardımcı kadın (Gloria Grahame) dallarında 4 Oscar kazanan filmin yönetmeni Vincente Minnelli. Amacına varmak için her yolu deneyen çok hırslı bir yapımcının (Kirk Douglas), sarışın bir yıldız (Lana Turner), bir yönetmen (Walter Pidgeon) ve bir senaristle (Dick Powell) ilişkilerini apaçık bir biçimde yansıtan film, Amerikan sinema endüstrisinin çıplak ve gerçekçi bir görüntüsünü sunuyor. Kısaca **sinemaseverlerin mutlaka izlemesi gereken bir film, Kötü ve Güzel.** 1952 ABD yapımı, 118 dakika.

20 Şubat Perşembe

"Kötü ve Güzel"de klasik prodüktör-yıldız ilişkisinin kahramanları Kirk Douglas'la Lana Turner

AVRUPA ATLETİZM ŞAMPİYONASI. TRT'den sürpriz bir spor şöleni. Kenan Onuk'la Barbaros Talı, İspanya'nın Madrid kentinde yapılacak olan Avrupa kapalı salon atletizm şampiyonasını naklen sunuyorlar. Cumartesi-Pazar günü atletizmseverleri ekran başına toplayacak bu canlı yayında, SSCB'den Doğu Almanya'ya kadar atletizmde iddialı ülkelerin tüm ünlü atletlerini izlemek mümkün olacak.

22 Şubat Cumartesi

BODRUMDAKİ PENCERE. TRT bu hafta yerli film saatinde 4-5 mevsim önce Kent Oyuncuları'nca sahnelenmiş bir oyunu sunuyor. Kurt Flotow ve Horst Pillau'nun yazdığı **Bodrumdaki Pencere** adlı oyunda Yıldız Kenter, Müşfik Kenter, Şükran Güngör ve Kadriye Kenter baş rolleri paylaşıyor.

22 Şubat Cumartesi

Lee Marvin Eddie Albert, Peter Van Eyck gibi başarılı oyuncularıyla ve Joseph Biroc'un ustalıklı siyahbeyaz görüntü çalışmasıyla değerlenen, **özellikle bu türün meraklılarınca es geçilemeyecek bir savaş filmi** 1956 ABD yapımı 105 dakika.

16 Şubat Pazar

Robert Aldrich'in "Hücum"unda Jack Palance unutulmaz rollerinden birini canlandırıyor.

LİDERLER ANKETİ

Özal ve Ecevit önde

Liderlerden hangisinin önde olduğunu saptamak için ANALİZ ve Nokta işbirliğiyle yapılan ankete göre sağda Demirel'e karşı Özal'ın, sosyal demokrat kanatta ise Gürkan-İnönü ikilisine karşı Ecevit'in önde gittiği belirlendi

Reşat babasına "Demirel'ler Ecevit'ler bitti mi?" diye soruyordu. Her gece ekranda görmeye alıştığı için Demirel'i ve Ecevit'i "dizi" sanan Reşat, 12 Eylül sonrasında "dizinin bittiğini" sanmış ve sonucu merak etmişti. Bu satırları, geçen aralık ayındaki "Şimdiki Çocuklar Harika" adlı kapak yazımızdan hatırlayacaksınız. Ve belki Reşat'ın babasının verdiği yanıtı da: "Vallahi sonu ben de merak ediyorum oğlum."

Reşat bugün 8,5 yaşında ve artık dizinin "devamını" gazetelerden izliyor. 1983 seçimleriyle başlayan demokratikleşme sürecinde Ecevit ve Demirel önce takma adlarla, simgelerle anılmış, sonra da Bedri Koraman'ın fırçasıyla yorumladığı gibi mumyalandıkları sandıklardan birer birer çıkmışlardı. 1986 Türkiyesine eski liderlerin "ülkenin gidişini değerlendiren" demeçleriyle girilmişti. Peki, bütün bu gelişmeler, bazı çevrelerin de öne sürdüğü gibi, yalnızca basının "haber olsun diye yarattığı hayaller"den mi ibaret? Kamuoyu, 1977 seçimlerinde iki büyük partiye CHP ve AP'ye oy

1977 seçimlerinde CHP'ye oy veren 250 kişiye göre "Ecevit mi Gürkan - İnönü ikilisi mi?"

1977 seçimlerinde AP'ye oy veren 250 kişiye göre "Demirel mi Özal mı?"

Özal en çok zenginlerin oyunu aldı.

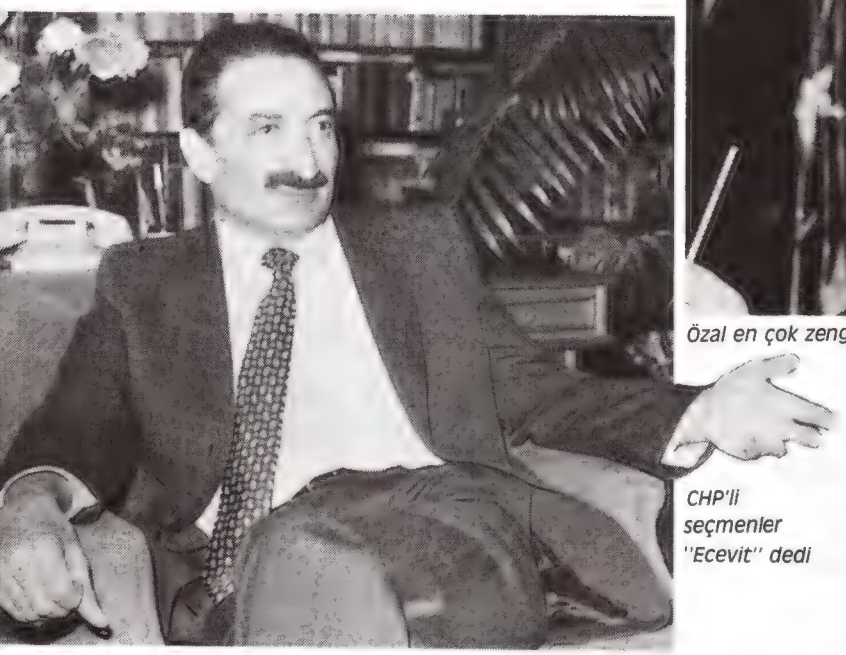

CHP'li seçmenler "Ecevit" dedi

verenler eski liderlerin ortaya çıkışından hoşnut mu? Daha da ötesi, bugün yasalar elverse oylarını onlara verirler mi?

Basübadelmevt. Analiz Araştırma Şirketi'nin **Nokta** için yaptığı anket, 1977 seçimlerinde CHP'ye oy verenlerin bugün sosyal demokrat kanatta tercihlerini daha çok Bülent Ecevit'ten yana yaptıklarını ortaya koyuyor. AP'ye oy verenler arasındaki anket ise Turgut Özal'dan yana sonuç veriyor.

Analiz'in örnekleme yöntemiyle çeşitli gelir gruplarına mensup 500 kişi arasında yaptığı anketin "kalın çizgilerle" sonuçları Ecevit ve Özal'ı öne çıkarıyor. Ancak Ecevit'in Gürkan-İnönü ikilisi, Özal'ın da Demirel ile aralarındaki fark çok fazla değil.

"Ecevit mi İnönü-Gürkan mı?" sorusu yöneltilen CHP seçmenlerinin yüzde 58'i Ecevit derken, yüzde 42'si oyunu İnönü-Gürkan ikilisinden yana kullandı. AP seçmenlerinin, benzer soruya yanıtları da yüzde 55.5 oranında Özal, yüzde 44.5 oranında da Demirel oldu.

Sonuçlar, başabaş bir yarışın göstergelerini veriyor. Bir anlamda da iki eski liderin "basübadelmevt"ini, yani ölümden sonra dirilişini doğruluyor.

Örgütsüz karizma. Ancak anket sonuçları ilginç bir çelişki çıkarıyor ortaya. Ecevit ve Demirel'e sempati ile bakan seçmenler, bu iki liderin desteklediği partileri, DSP ve DYP'ye şans vermiyor.

"Bir seçim olsa hangi parti kazanır?" sorusuna CHP'li seçmenlerin yüzde 34'ü "SHP kazanır" derken, ancak yüzde 3'ü "DSP kazanır" diye tahminde bulunuyor. AP seçmenlerinin de yalnızca yüzde 11'i "DYP kazanır" diyor. Ne var ki, her iki seçmen kitlesinin de ANAP konusundaki tavrı değerlendirmelerin bir "sempati" göstergesinden çok "gerçekçi bir tahmin" amacına yönelik olduğunu belirtiyor. Bir başka deyişle, seçmenler, "şu partinin kazanmasını istiyorum" değil, "şu parti kazanır" diyor. Hem CHP hem de AP seçmeninin kazanır dediği parti ANAP. CHP'li seçmenlerin yüzde 48'ine, AP'li seçmenlerin de yüzde 75'ine göre, bugün bir seçim olsa ANAP kazanır.

Ancak, gelecek ilk seçimin "ara seçim" olması ve ANAP'ın iktidar gibi bir "şansa" sahip bulunması,

Bugün bir seçim olsa sizce hangi parti kazanır?

	CHP'liler	AP'liler
ANAP	% 48	% 75
SHP	% 34	% 10
MDP	—	—
DYP	% 2	% 11
DSP	% 3	—
RP	—	—
Koalisyon	% 13	% 4

Demirel gazete manşetlerinde önde

İnönü şimdilik beklemede

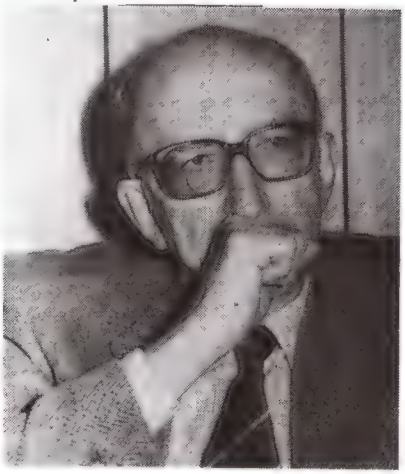

Gürkan'a ortadirek oy verdi

seçmenlerin tahminindeki ANAP önceliğinde önemli bir rol oynuyor.

Koalisyon. Analiz'in anketi bir başka ilginç sonuç daha veriyor. 12 Eylül'den sonra, koalisyon olasılığını en aza indirecek "güçlü bir hükümet" kurulması amacına yönelik olarak hazırlanan seçim yasasına karşın, ankete katılanların yaklaşık yüzde 8'i bugün bir seçim olsa koalisyon öngörüyor. "Koalisyon olur" diyenlerin oranı CHP seçmenleri arasında daha yüksek. Bu seçmenlerin yüzde 13'ü koalisyon derken, AP'li seçmenlerin yüzde 4'ü bu olasılığa şans tanıyor.

MDP ve Refah Partisi'ne ise her iki seçmen kitlesince de şans verilmiyor. Ancak, ankete katılanlar arasında 6 Kasım seçimlerinde bu iki partiye oy vermiş olanların oranının çok düşük olduğu göz önüne alınınca, bu sonuç doğal görünüyor.

Zengin ve yoksul. Anket sırasında, gelir gruplarının eğilimleri de ayrı ayrı saptandı. Buna göre, gelir grupları "belirleyici" olmasa da ilginç farklılıklar gösteriyor. Örneğin, CHP'li seçmenlerden alt gelir grubundakiler Ecevit'e ortalama oranın üstünde, yüzde 59.5 oranında "evet" derken, orta gelir grubunda Gürkan-İnönü ikilisi öne çıkıyor. Orta gelir grubundakilerden yüzde 52'si "Gürkan-İnönü" diyor. Ortalama orana göre en büyük farklılık ise üst gelir grubunda gözleniyor. Bu gruptakilerin yüzde 80'i tercihini Ecevit'ten yana yapıyor.

Üst gelir grubunun AP'li kanadının eğilimleri ise bunun tam zıddı sonuçlar veriyor. Ankete göre, bu gruptakiler AP'li seçmenlerin yüzde 70'i "Özal" diyor. Bir anlamda, Özal'ı Demirel'in önüne geçiren de "zengin" destekçilerinin oy oranı oluyor. Alt gelir grubunda Demirel ile Özal oyları yarı yarıya paylaşıyorlar.

Devamı yarın... Reşat "Demirel'ler Ecevit'ler bitti mi?" sorusunun yanıtını geç de olsa, yarım da olsa aldı. Bülent Ecevit, Süleyman Demirel ve öteki eski siyasiler bugün yine politika sahnesinde. Gerçi dizi artık TV'de oynamıyor, ancak gazete sayfalarında izlenebiliyor. Ve dizinin hangisi için "mutlu son"la biteceği kestirilemiyor. Ama yine de liderlerin politika pistinde başabaş götürdükleri yarış milyonlarca kişi tarafından soluksuz izleniyor●

Vefasızlara kontenjan yok!

Partiler Ara seçim hazırlığına girerken ANAP'ın ağır topları da belli oldu. SHP'nin adayları kesinlik kazanmadı

Üst düzeydeki ANAP yetkilisi kesin konuşuyordu. Partinin kuruluş çalışmaları sırasında yük omuzlamayıp bir kenara çekilenler ara seçimde aday filan gösterilmeyeceklerdi. Bu kategori içine kimler girebilirdi... Örneğin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Ekrem Pakdemirli ile Planlamacı Yıldırım Aktürk bu isimler içinde düşünülebilirdi. Adaylığı üzerinde durulanların başında ise partinin iki genel başkan yardımcısı geliyordu: Mehmet Keçeciler ile Şadi Pehlivanoğlu. Bakanlar Kurulundan tek isim söz konusuydu: Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Doğan.

ANAP'ın vefalı kabul edip kontenjana düşündüğü öteki isimler ise şöyleydi: Adnan Kahveci, Cavit Kavak, Güneş Taner, Feridun Demsey, Rıfat Diker. Bu hesap sekiz ilde birer kişilik boşluk bulunduğu düşünülerek yapılmıştı. Halbuki 14 Şubat Cuma günü Devlet Bakanı ve Manisa Milletvekili İsmail Özdağlar mahkûm olunca bir kişilik yer daha açılıyordu.

Mehmet Keçeciler büyük olasılıkla İstanbul Fatih'in adayı idi. Şadi Pehlivanoğlu için Samsun, Hüsnü Doğan için de Niğde ya da Bingöl deniliyordu. Ama en ilginci Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci için düşünülen ildi: Ses kayıt cihazları ile Özdağlar'ın davasına bizzat delil oluşturacak sesleri kaydeden Kahveci şimdi de büyük olasılıkla Manisa'dan milletvekili kontenjan adayı gösterilecekti. Özdağlar'ı çok sevdiği söylenen Manisalılar'ın kaderinbu cilvesine nasıl yanıt verecekleri ise merak konusu oluyordu. Kuruculardan Güneş Taner ile Feridun Demsey ve ANAP Ankara İl Başkanı Rıfat Diker ile, Merkez Disiplin Kurulu Üyesi ve vetolu parti kurucusu Cavit Kavak da diğer illeri paylaşacaklardı.

SHP. İktidar partisi için seçim aday stratejisi böylece belirlenirken

Hüsnü Doğan: Kontenjandaki tek bakan

Keçeciler kontenjanda başı çekiyor

Yıldırım Avcı: Teşkilat ısrar ederse İzmir'den aday

ana muhalefet bu konuda hazırlıksız görünüyordu. SHP Genel Başkan Yardımcısı Halil İbrahim Şahin ara seçimler konusunda **Nokta**'nın sorusunu yanıtlarken şöyle diyordu:

"Bizim ara seçim adaylarımız henüz belirlenmiş değildir. Halkın istemleri ve özlemleri doğrultusunda belirlenecektir. Merkez adaylığı konusunda kesin bir kararımız yoktur. Adaylar merkezden belirlenecek bile olsa, önce seçim bölgesinde halkın nabzına bakacağız."

DYP. Doğru Yol Partisi'nin görüşü ise ara seçimlerde kontenjandan aday göstermemek doğrultusundaydı. Bir üst düzey yetkilisi mahalli teşkilat arzu ederse ara seçimlere katılacaklarını belirttikten sonra devam ediyordu: "İzmir teşkilatı Yıldırım Avcı Bey'i tanır. İlla biz Avcı'yı aday gösteriyoruz derse biz de bunu okeyleriz. Aynı şey Manisa için de geçerli. Onlar da Mehmet Dülger'i iyi tanır." DYP'ye yakın çevreler parti yöneticilerinin ilke olarak ara seçimlere katılmasının düşünülmediğini belirtiyorlardı.

Henüz kesinleşmeyen seçim tarihi "en erken Haziran 1986" olarak tanımlanmaya devam ediyodu. Demokratik Sol Parti katılım açısından tarihin belirlenmesini beklediğinden yoğun bir hazırlığa girişmemişti. MDP'de de bu konuda yoğun faaliyet gözlenmiyordu. Parti içinden bir grup Yazar'la birleşmeyi düşlüyor ve adayları da "gönülde yatan aslanlar" olarak tanımlıyordu. Bu isimler arasında Ergun Göze, Oğuz Aygün, Doğan Kitaplı, Mehmet Aldar yer alıyordu. Ama belki henüz gönüldeki adaylarla temas bile kurulmamıştı. Refah Partisi ise seçimlere ciddi biçimde hazırlananlardandı. En iddialı adayları ise İstanbul Fatih'ten göstereceksi devlet eski bakanlarından Hasan Aksay'dı.

Tüm partileri ara seçim heyecanı sarmaya başlarken siyasiler, Özal'dan seçim tarihini açıklayan "start"ı bekliyorlardı ●

Kahveci Manisa'dan aday olursa...

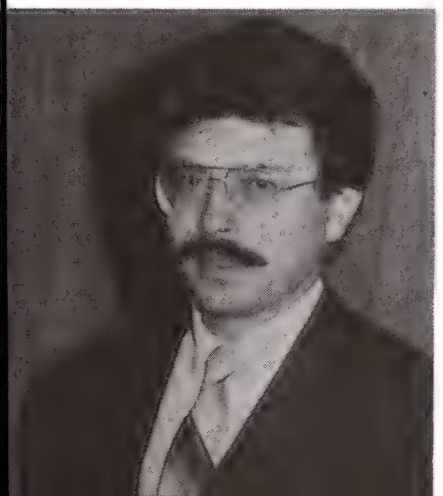

İSTANBUL SANAT TİYATROSU

REFİK ERDURAN

TAMİRCİ

Yöneten: Cüneyt GÖKÇER

Dekor: Refik EREN

Kostüm: Hale EREN

Koreografi: Altan TEKİN

"Bayıldım ki bayıldım . Ödünsüz ve cesur gerçekçiliği ile, birinci sınıf bir tiyatro oyunu." **Çetin Altan**

"Erduran belli bir aydın tipine çok ağır yükleniyor." **Engin Ardıç**

"Yazar gözlemci mi gözlemci. Değişik bir mizah anlayışı var. Öyle püf noktalar yakalıyor ki..." **Hayati Asılyazıcı**

"Ali Koçman Zenginler Kulübü TÜSİAD'ın eski başkanı... Mehmet Ali Aybar İşçi Partisi'nin eski lideri... Bir konu üzerinde birleştiler. İkisi de oyunu 'çok güzel' bulduklarını açıkladılar." **Melih Aşık**

"Tamırcı hem somut, hem de simgesel düzeyde etkili ve inandırıcı. Çok sevdim." **Güngör Dilmen**

"İki mevsim oynanabilecek kadar güzel bir oyun." **Selçuk Erez**

"Ben de Tamırcı'yım." **Turgut Özal**

"Kendi namus 'durum vaziyetlerinden' korkanlar bu oyunu izlemeye gitmesinler." **Yalçın Pekşen**

KENTER TİYATROSU'NDA

Çarşamba 15.00 21.15
Cumartesi 18.45 21.15
Pazar 18.45

Gişe: 146 35 89 - 147 35 89

Başkan zor durumda

Beyoğlu Belediye Meclisi'nin 3 ANAP'lı üyesi, Başkanı genelev patroniçelerine ait kaçak binaların dosyalarını saklayarak, yolsuzlukları ört-bas etmekle suçluyor

İnsanlar çok çeşitli işler yapıyor, bunlar kanunlu veya kanunsuz olabiliyordu. Genellikle gözlenen, "kadın satma" gibi işlerin gayri kanuni, "inşaat yapma" gibi faaliyetlerin de kitabına uygun yürütüldüğü gerçeğiydi. Ancak, Beyoğlu İlçesi'nde bazı vatandaşlar bunu ters uyguluyorlar, kadınları bütün kanun ve nizamlara uyarak pazarlamalarının yanı sıra, binalarını "illegal" yaptırmayı tercih edebiliyorlardı... Hele işin içine yetkililerin de karıştığı ileri sürülünce, neyin "yüz kızartıcı" olduğu bir hayli şüpheli kalıyordu. Hangisi ayıptı bunların?

Beyoğlu Belediye Meclisi Teftiş Kurulu raporunda yer alan iddialar, Belediye Başkanı Haluk Öztürk atalay'ı zan altında bırakıyordu. Rapora göre, ünlü genelev patroniçeleri Sümbül Yaşar Akarsu ile Matild Manukyan'ın Yüksekkaldırım'da 9'ar katlı 3 kaçak binası vardı. Kurul bu binaların imar dosyalarını incelemek istemiş, ancak Başkan'ın emriyle dosyalar kurula verilmemişti. Bu durum, raporda Belediye Başkanı için "talihsizlik" olarak niteleniyordu.

Belediye Meclisi kararıyla kurulan ve ANAP'lı üyeler Halil Gölve, Muzaffer Cebeci, Tahsin Öcal ile SHP'li Kasım Aycibin'den oluşan kurul, 35 binanın imar dosyasını incelemeye almış ve bunlardan sadece 2'si yasal bulunmuştu... Diğer 33'ü ise, kaçak tadilattan ruhsatsız inşaata kadar çeşitli usulsüzlüklerle doluydu.

Ancak teftiş kurulunun en büyük şikâyeti, Belediye Başkanı'ndandı. Belediye Başkanı önce kurulun istediği 44 dosyadan 9'unun verilmemesini emretmiş, inceleme sonucunda ise, bunların 4'ünde yolsuzluklar olduğu ortaya çıkmıştı. Kurul, suçlamalarla dolu bu raporunu Belediye Başkanı'na vermiş durumda. Belediye Başkanı ise, kurulun suçlamalarını 17 Şubat tarihli

Belediye Başkanı Öztürkatalay

Belediye Meclisi toplantısında yanıtlamak zorunda.

İhmal, kötüye kullanma, rüşvet. İmar işlemleri usulsüz bulunanların içinde geçen ay açılışı yapılan İstiklâl Caddesi'ndeki Çetinkaya Mağazası, Elişi Mağazası, Vakko binası, Güzel Kundura Mağazası gibi yerler de bulunuyordu. Rapora göre bu usulsüzlüklerin çoğu, belediye görevlilerinin, görevlerini ihmal etmeleri, kötüye kullanmaları ve rüşvet almaları sonucu gerçekleşmişti. Kurul raporda Başkan'ın suçluları koruduğunu da iddia ediyordu: "Suçu tespit edilen ve görev başında kalmaları sakıncalı görülen imar elemanlarının, yapılması gereken soruşturmaların selameti yönünden görevlerinden uzaklaştırılmaları ile gerekli soruşturmanın başlatılması istenmiştir. Bu talebimiz Belediye Başkanlığınca tam tersi bir uygulamayla işleme konmuş, görevlerinden alınması gerekenler terfi ettirilirken, gerçeğin ortaya çıkmasına çalışarak bize yardımcı olan teknik eleman ve idareciler kıyıma uğratılmışlardır."

"Aciliyetine binaen..." 20 sayfalık yolsuzluk raporu, şöyle bitiyordu: "Olayın boyutları çok büyümüş ve yapılması gereken soruşturmanın belediye müfettişlerince yürütülmesi imkânsız hale gelmiştir. Bu nedenle soruşturmanın işin aciliyetine binaen İşçişleri Bakanlığı'na bağlı mülkiye müfettişleri eliyle yaptırılması yolunda karar alınmasını teklif ediyoruz..." Böylece; ANAP'lı üyelerin çoğunluk oylarıyla kurulan ve gene ANAP'lıların çoğunlukta bulunduğu kurul, ANAP'lı bir belediye başkanının işlemleri için bakanlıktan müfettiş istiyordu. Bakanlık müfettişleri konuya el koyar ve soruşturma sonucunda Başkanı suçlu bulurlarsa, İl İdare Kurulu'nun onayına gerek duyulacak, onay verildiği takdirde de Başkan hakkında ceza davası açılabilecekti. Ceza davası sonucunda görevle ilgili işlenen suçlardan dolayı mahkûm olduğu takdirde, başkanlığı otomatik olarak düşecekti.

Ancak bu yollara gidilmeden de Belediye Başkanı'nın düşürülmesi mümkündü. Belediye Meclisi'nde verilecek bir gensoru önergesine, üyelerin üçte ikisi aleyhte oy verirlerse, Belediye Başkanlığı düşüyordu. Beyoğlu Belediye Meclisi kulisleri, ikinci ihtimalin de fazla uzak olmadığını gösteriyordu.

Yönettiği belediyedeki usulsüzlük ve yolsuzluklar gene kendi partisine mensup bazı meclis üyelerince ortaya atılan Belediye Başkanı uçurumun kenarında gözüküyordu. Yapılacak inceleme, iddiaları ileri süren ANAP'lıları haklı çıkarırsa erkekleri "mesut etmeyi" meslek edinmiş ünlü genelevciler Sümbül ile Matild bu kez bir başka erkeği Başkan Öztürkatalay'ı "bedbaht" edecekti ●

PSİKOLOJİK DANIŞMA

- Evlilik, çocuk ve aile sorunları
- Şişmanlık ve yeme bozuklukları
- Uyum ve davranış bozuklukları

BIOFEEDBACK

- Stres ve stres'e bağlı bozukluklar
- Öğrenme ve dikkat bozuklukları
- Kronik ağrılar

PSİKOLOG
EMRE KONUK

RANDEVU: İNÖNÜ Cad. 48/1
GÜMÜŞSUYU TEL: **144 93 39**

'Küfürsüz yürümez'

Fethiye Belediye Başkanı Muzaffer Dontlu 1926 yılında Fethiye'nin Dont Köyü'nde doğdu. 1963 yılında ilk kez AP'den belediye başkanı seçilen Dontlu, aralıksız 1973 yılına kadar görevde kaldı. Son seçimlerde de ANAP'tan belediye başkanı seçildi. "Bugünkü Fethiye benim eserimdir," diyen Dontlu, belediye hoparlöründen yaptığı olaylı konuşması ve küfürbaz kişiliğiyle ilgili **Nokta'nın** *İzmir Bürosundan Ahmet Kökçü'nün sorularını yanıtladı.*

Nokta: Belediye hoparlöründen konuşurken bir küfür etme olayınız var, bu nasıl oldu anlatır mısınız?

Dontlu: O gün 94 dükkânlık 300 milyona mal olacak bir işhanının temel atma töreni için toplanmıştık. Benimle birlikte Muğla Milletvekili Ahmet Altıntaş, Fethiye kaymakamı falan vardı. Onlar konuştuktan sonra sözü ben aldım: "Ben Fethiye için büyük hizmetler veriyorum. Ama bu arada aranızdan bazı pezevenk ve deyyuslar kahve köşelerinde toplanarak belediye başkanı rüşvet yiyor diyorlarmış. Benim hakkımda rüşvet alıyor diyenlere, ananızı avradınızı....." dedim. "Gelsinler ispat etsinler ben ipi belediyenin önünde boynuma kendim asarım" dedim.

Nokta: Diğer partilerle aranız nasıl, bir sürtüşme falan var mı?

Dontlu: Aramızda kesinlikle particilik falan yoktur. Diğer bütün partiler de "Muzaffer Dontlu bütün servetini Fethiye için harcadı" derler. Ben Fethiye için milyarlar harcadım, milyarlar...

Nokta: Küfür etme olayında "Bana rüşvet yedi diyenlerin, anasını avradını..." demişsiniz, yani sonunu getirmişsiniz?

Dontlu: Sadece "Anasını avradını..." dedim. Daha ileri gittiğimiz yoktur. Benim konuşmamı dinlemeyen bazıları "anasını avradını sinkaf ederim" diye sonunu bağlamışlar. Yok böyle şey.

Nokta: Bu da aynı şey değil mi?

Dontlu: Küfür elbette. Lafın gidişinden bazı şeyler belli olur. Ben namuslu adamım. Adam bana çıkarıp 50 bin, 100 bin lira veriyor. Makbuzunu kestirip belediyeye veriyorum.

Nokta: Hakkınızda bu rüşvet söylentilerini kim çıkarıyor acaba?

Muzaffer Dontlu: "Sadece anasını avradını dedim..."

Dontlu: İşte bazı kendini bilmez pezevenkler kahve köşelerinden laf üretiyorlar. Ben Fethiye'ye 500 milyar lira harcarken bunları söylemenin anlamı yok.

Nokta: Ne kadar rüşvet yedi diyorlar; rakam var mı?

Dontlu: Yok canım. Rakam falan verdikleri yok. Nerede kimden almışım, o da yok. Bunların amacı karalamak, çamur atmak sadece.

Nokta: Bunlar muhalif partilerden mi?

Dontlu: Adam fırınında bozuk ekmek çıkarıyor. Bakkallarda kokuşmuş gıda maddeleri buluyoruz. Gerekenlere ceza yazılıyor, kontrolden bozuk çıkan maddeler denize dökülüyor. Bize güceniyorlar. Ne güceniyorsun arkadaş...

Nokta: Sizin partinizden mi bu kişiler?

Dontlu: Öyle maalesef. Bizim içimizden çıkıyor pezevenkler...

Nokta: Sizce küfür zararlı bir alışkanlık mı?

Dontlu: Hayır efendim yaaaaa. Ben kendim çobanım. Ben çekinmeden ağzına gelen ilk lafı söyleyebilecek mert bir kişiyim. Şöyle adamakıllı beş-on sefer küfür etmeden rahatlayamam arkadaş. Günde 50 kişiye laf anlatıyoruz, sinirler laçka. Küfür ettiğim zaman içimdeki kurtlar dökülüyor, bütün mikroplar dökülüyor. Arada sırada kırıcı olmayan küfürler etmekte fayda var.

Nokta: Bir de size "Kral" diyorlarmış, nereden geliyor bu lakabınız?

Dontlu: Bana 1960 senesinden beri "Kral" derler. Bu şehre ben her şeyimi vermişim. Ben Kral olmayayım da başkası mı olsun? Ben esasen köylüyüm. 1942 senesine kadar yaylada göçerlik yaptım. Mesela eşeğin sırtına semeri yüklüyorsun. Ağırlık öbür yana kayınca hayvan semeri birden aşağıya atıyor, o zaman küfür etmeyip de ne yapacaksın? Nutuk atmaya çıkıyorum mesela, vatandaş "Hadi başkan bir küfür et de konuşmanın tadı gelsin" diyor.

Nokta: Sizin lugatınız çok zengin olmalı. Bunlardan birkaç örnek verebilir misiniz?

Dontlu: Çok tabii. Aklıma gelenlerden ben birkaç misal vereyim. Mesela bir toplantıdan çıkarken oradakilere "Zurnayı boşaltmaya gidiyorum" derim, "işemeye gidiyorum" mu diyeyim yani. Arkadaş mesela yıkanmış, temizlenmiş aramıza gelmiş, kendisine "Herhalde zurnayı kovaya ısladın da geldin" derim. Yani işi bitirip de gelmişsin demek oluyor. Lokantada "Koç yumurtası yiyeceğim" demem. "Oğlum bana taşak getir" derim. Halk bunu bildiği için yanlış anlamaz. Bunlar zaten bizim Yörük lisanımızda var●

"Bu adam bizi kazıklıyor" diye feryat eden kooperatifzedeler, "Satışa geldik" diyorlar.

KONUT YAPMAYAN YAPI KOOPERATİFLERİ

Yuvanızı "Sülün Osman" yapıyor!

13 kooperatiften oluşan Yeni Atakentliler Birliği projesini yürüten Ali Haydar Ulaşoğlu hakkında, sadece son 5 yılda dolandırıcılık ve benzeri suçlardan 8 dava açıldı

"Kardeşim, bu adam öyle bir adamdır ki, affedersiniz, pireyi şey eder, belini incitmez!... Biz yıllarca bu adamın piresi olduk."

Haşim Yılmaz, yıllardan beri kendisine gösterilen temelleri gezip gezip, evini "yıl sonunda teslim alacağını" dinlemekten bıkmıştı. Üyesi olduğu Yeni Örnek Yapı Kooperatifi sayesinde dünyada bir mekân sahibi olmayı umut etmiş, ancak paslanan inşaat demirlerini, yağmur sularının önüne katıp götürdüğü kum tepeciklerini göre göre mekânın yanı sıra, kooperatifçi Ali Haydar Ulaşoğlu'na olan imanı da kaybetmişti... Yılmaz, kendi deyimiyle, "satışa geldiğini" nihayet kabul ederken, Yeni Örnek Yapı Kooperatifi arsasının başka başka kooperatif üyelerine de "işte sizin yeriniz" diye gösterildiğini dehşetle işitiyordu.

Yuva yapanlar, ve "yuva yapanlar" Yapı kooperatifi işine 1962'de "profesyonel" düzeyde başlayan Ali Haydar Ulaşoğlu, 13 kooperatifi Yeni Atakentliler Birliği olarak birbirine bağlıyor, 1990 yılına kadar 15 bin konutu bitirip teslim etme taahhüdünün bugüne kadar sadece 100 konutluk kısmını yerine getiriyor, kısa zamanda "Kooperatifçiliğin Sülün Osman'ı" lakabına hak kazanıyordu... Ulaşoğlu hakkında 1980'den bugüne dolandırıcılık, emniyeti suistimal, karşılıksız çek vermek gibi suçlardan 8 ayrı dava açılmış, karara bağlanan 5 davadan birinde 10 ay hapis, birinde de ağır para cezasına çarptırılmıştı. Verilen cezalar tecil edilirken diğer davalar beraatle sonuçlanıyor, hakkında açılan 3 dava da sürüyordou.

İşbitirici kooperatifçilik. Ulaşoğlu, ekibinde işbitirici adamlardan yararlanıyordu. Yeni Örnek'in İkinci Başkanı Yusuf Karcıoğlu, kimi evrakı Murahhas Aza olarak imzalıyor, boş zamanlarında da Anadolu Yapı Kooperatifi yönetim Kurulu'nda yer alıyordu. Eskiden Anadolu Yapı'nın Yönetim Kurulu Başkanlığını yapmış olan Saim Gemicioğlu bugün Yeni Örnek'te 2.

15 bin konut yapmayı taahhüt eden Ulaşoğlu, sadece 100 konut yapabildi!

"İyi niyetimizi suistimal ediyorlar"

1962 yılından bu yana yapı kooperatifleri işiyle "profesyonel" olarak ilgilenen Ali Haydar Ulaşoğlu arkadaşımız Hakan Türkkuşu'nun sorularını yanıtladı.

Nokta: Etrafınızda topladığınız 13 yapı kooperatifinin genel müdürlüğünü yapıyorsunuz. Yönetim Kurulları nasıl oldu da bütün yetkileri size devretti?

Ulaşoğlu: Ben işe S.S. Yeni Örnek Yapı Kooperatifiyle başladım. Sonradan da becerili çalışmalarımızı takdir ettiklerinden olacak, diğer kooperatiflerdeki arkadaşlar gelip bize katıldılar.

Nokta: Ne türden becerili çalışmalardı bunlar?

Ulaşoğlu: Yeni Atakentliler Birliği projesi içinde yer alan muhtelif kooperatifler için toplam 15 bin konut yapmayı planladık. Bu projenin tamamlanma tarihi de 1990 yılıdır.

Nokta: Söz konusu projenin ne kadarlık bölümü tamamlandı?

Ulaşoğlu: Yeni Örnek'in 1. kısmı bitti. Yani 100 konut sahiplerine teslim edildi. Diğerleri de subasman seviyesine kadar geldiler.

Nokta: Yani 15 bin konutluk projenin sadece 100 tanesi tamamlanmış. Peki, başarı bunun neresinde?

Ulaşoğlu: Bugün 4 bin üyemiz var.Farklı farklı kooperatiflerin üyelerinin imkânlarını bir araya getirip, kendi aralarında yardımlaşmalarını sağladık. İmece gibi. Bu kooperatiflerin arsaları tabii ki satın alındı, ancak tescil edilmedi. Tescil ettirebilmek için o kooperatifin üye sayısının tamamlanması gerekir. Bizde hali hazırda 20, 30 ya da 40 üyesi olan kooperatifler var. Biz mevcut olanakları tek elde toplayıp, en elverişli yerde değerlendiriyoruz.

Nokta: En iyi durumda olan kooperatifler hangileri?

Ulaşoğlu: Yeni Örnek, Maviköy, Köykent. Hepsinin de subasman seviyelerine kadar inşaatları tamamlandı.

Nokta: Subasman seviyesi dediğiniz şey, dışarıdan bakınca temel gibi gözüküyor. Bunca zaman para ödeyip de, hâlâ konut sahibi olamayanlar sizi eleştirmiyorlar mı?

Ulaşoğlu: Sanmıyorum. Bugüne kadar benimle temas etmiş olan arkadaşlardan bir şikâyet gelmedi, gelmiyor da.

Ali Haydar Ulaşoğlu: "Bize intikal eden bir şey yok."

Nokta: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na konuyu götüren bir grup üye, 1985 yılında teslim edileceği vaat edilen konutlar için henüz arsanın alınmadığı konusunda şikâyette bulunmuş.

Ulaşoğlu: Yeni Örnek'te iki, üç kişi var. Hangi akla hizmet ederler, onu da bilmiyorum. Hareketleri sınıfsal bir çatışma mıdır, partisel bir faaliyet midir, yoksa terör olayının içindeki kimselerin çevresinde midirler, bilmiyorum.

Nokta: Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü müfettişleri yine Yeni Örnek'le ilgili olarak 1983 yılında bir soruşturma yapmışlar...

Ulaşoğlu: Olabilir, ama bize intikal eden bir durum yok. Bizim bilgimiz dışında olan bir şey.

Nokta: Üsküdar Adliyesi'nde de hakkınızda açılan pek çok dava var. 1978 yılından bu yana açılan 9 davanın da ortak özelliği, suçlamaların benzer olması. Dolandırıcılık, karşılıksız çek vermek ve emniyeti suistimal etmekle suçlanmış, görülen davaların kimilerinden de cezaya çarptırılmışsınız...

Ulaşoğlu: Gördüğüm kadarıyla Yeni Örnek'ten size kadar gelmişler. Yoksa bu ne bir devlet olayıdır, ne de bir hükümet olayıdır. Nasıl suçlu bulunmuşum. Bana intikal eden bir şey yok. İyi niyetimizi suistimal ediyorlar.

Başkandı. Yani aynı kooperatifte iki tane ikinci başkan bulunuyordu. Nejdet Ektaş Anadolu'da Yönetim Kurulu üyesi, Evtaş Yapı Kooperatifi'nde başkandı. Kardeşi Nejat Ektaş Maviköy'de kayıt memuru olarak çalışırken, Ulaşoğlu ve Zafer Tepeören ile birlikte dolandırıcılıkla suçlanmıştı. Geçen yıl açılan dava sürüyordu.

Bu muhteşem ekip, işlerinin çokluğu yüzünden ufak tefek başka hatalar da yapabiliyordu. Köykent evlerinden birine sahip olmak amacıyla 1 milyon 90 bin lira ödeyen Osman Süngü'nün makbuzu, kendisine Maviköy kaşesi ile verilmişti. Ulaşoğlu, kendisine olayı hatırlatan **Nokta** muhabirine önce, "Olmaz öyle şey!" diyecek, sonra da "bu hatayı yapanın mutlaka cezalandırılacağını" belirtecekti.

İşin bittiği falan yok! İşbitirici ekip henüz hiçbir işi bitirememişti. Yeni Örnek için 1983'te alınan arsa henüz tescil edilmemiş, hiçbir evin birinci katı çıkılamamıştı. Pek çok kooperatif üyesi Valiliğe, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na başvuruyor, ancak hiçbir sonuç elde edemiyorlardı. Ulaşoğlu, üyeleri herşeyin yolunda gittiğine ikna etmeye çalışıyor, gönderdiği açıklama broşürlerinde, "bazı maceraperestlere", sadık üyelerin "gereken dersi" vereceklerine inandığını belirtiyordu.

Ancak, Ulaşoğlu'nun bastırdığı her yeni broşürde teslim tarihleri de birer yıl sonrasına veriliyor, ucuz konut sahibi olmak isteyenlerin hevesleri sönerken, "vuslat" hep başka bir yıl sonuna sarkıyordu. Kooperatif üyeleri, "Bu adam bizi kazıklıyor" diye feryat ederken, Ulaşoğlu da "iyi niyetimizi suistimal ediyorlar" demekten çekinmiyordu... Başkanın diğer bir yorumu da, şikâyetlerin "sınıfsal, partisel, ya da terörist kişilerin işi" olabileceği şeklindeydi!

TÜRK DIŞ POLİTİKASI / İNGİLTERE ZİYARETİ

Özal ilk kez "resmen" Avrupa'da

Başbakan'ın İngiltere ziyareti sırasında AET'ye tam üye olarak katılmanın yolları aranacak. İngiltere ve Federal Almanya'dan destek istenecek.

"Başbakan Özal'ı en iyi şekilde ağırlamak görevimizdir. Ancak, önceden izin almadan gösteri yapma özgürlüğünün olduğu bir ülkede, ziyaretin doğuracağı tepkileri şu ya da bu şekilde önleme yoluna gitmenin zorluğu ortadadır."

Bir gazetecinin, Başbakan Turgut Özal'ın Londra gezisi öncesinde İngiltere Büyükelçiliği'nde düzenlenen basın toplantısında, Türkiye Komünist Partisi Londra grubunun düzenleyeceği söylenen protesto eylemleri hakkındaki sorusuna Büyükelçi Mark Russel'ın verdiği yanıtın "satır aralarında" Türk-İngiliz görüşmelerinin ağırlık noktalarından biri de kendiliğinden ortaya çıkıyordu... Muhafazakâr Thatcher hükümetinin İngiliz silah endüstrisine yeni pazarlar açabilme uğraşları anımsandığında Maggie'nin gündemindeki diğer ağırlıklı müzakere maddelerinin büyük bir bölümünün de savunma sanayiinde işbirliği ve ticari konuları kapsayacağı belirleniyordu.

Aslında 1986 Şubatı'nda Türkiye'nin Batı Avrupa ülkeleri ile ilişkilerine topluca bir göz atıldığında hemen her ülkenin 12 Eylül harekâtı sonrasında dondurulan ilişkileri hayata döndürme yolunda çoğunlukla pazarlık temeli olarak bu iki konuya eğildikleri görülüyordu.

Eylül 1980'den, sonra Esenboğa Havaalanı'na inen Batılı üst düzey konuklardaki "ciddi azalma" siyasi düzeyde "iltifatlarına pek mazhar olmadığımız" ülkelerin firma temsilcileri, Genelkurmay ve Milli Savunma Bakanlığı'nın koridorlarını pek sık aşındırır olmuşlardı. Gerçi Türk basınında Fransız Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi Claude Arnaud'nun ziyareti Türk-Fransız ilişkilerinde ısınma belirtileri olarak nitelenmişti. Fransa günlük basının sevdiği deyimle "2000 yılının uçağı" Alphajet projesine Türkiye'yi davet etmişti. Amacın proje maliyetini çok sayıda ülkeye bölüştürme ve stratejik hammadde kaynakları iştah uyandıran Türkiye gibi ülkelerden yararlanma girişimi olduğunu bilen çevreler, bu aceleciliği tebessüm ile izliyorlardı.

Turgut Özal:ilk resmi davet

Askeri önceliklerin Avrupa ile ilişkilerde belirginleşmesine en somut örneklerden biri de Başbakan Özal'ın Nisan 1985'te gerçekleştirdiği Federal Almanya gezisinde ortaya çıkmıştı. AET ile yapılan Ortaklık Anlaşması uyarınca 1986 yılından başlayarak Türk işçilerinin Avrupa'da serbest dolaşım hakkına kavuşabilmeleri Almanları gerçekten ürkütüyordu. Türk tarafı bu haktan vazgeçmeye kesinlikle yanaşmıyor ancak "belli bir bedel" karşılığında bir süre askıya alabileceğini bildiriyordu. Gezi sırasında gözlerini muayene ettirmeyi de ihmal etmeyen Özal'ın istediği bedeli öğrendiklerinde bu kez Alman heyetinin gözleri yuvalarından fırlıyordu. Türkiye, Frankfurter Allgemeine'nin yazdığına bakılırsa, Bonn'dan, Trakya'da üslenecek, tepeden tırnağa Almanya tarafından teçhiz edilecek bir (Leopard-2) tank tümeni istiyordu. Hem talebin mali portesi hem de Yunanistan'ın duyarlılığını dikkate alan Federal hükümetin "durumu inceleyeceğini" söyleyerek konuyu askıya alması doğal bir sonuçtu. Zaten bir süre sonra da Türkiye, serbest dolaşımın ertelenmesi karşılığını, Almanya'nın, AET'ye tam üyelik başvurusunun desteklemesi şeklinde değiştirerek Bonn'a rahat bir nefes aldırmıştı.

Başvuru-1986. Türkiye'nin AET'ye tam üyelik başvurusunu 1986 yılı içinde gerçekleştireceğihaberleri yayıldıkça, hem Ankara'nın çok sayıda ülke aracılığı ile yaygınlaştırdığı Türk-AET ilişkilerini ısıtma faaliyetleri, hem de yabancı konukların bu kez politik kimlikle Ankara'ya gelmeleri ile ortaya çıkan bir trafiğe tanık olunuyordu. 12 Eylül'den bu yana Türkiye'ye en sert eleştirileri yönelten İskandinav ülkeleri nezdinde İngiltere'nin bazı girişimleri oluyordu. Türkiye'nin siyasi davaların seyrini ve insan hakları uygulamalarına ilişkin taahhütleri meyvelerini veriyor, 5 Avrupa ülkesinin Türkiye aleyhine açmayı düşündükleri davadan vazgeçiliyordu. Türkiye, AET Ortaklık Konseyi'nin toplanmasını istemeden önce, topluluğun Benelüks ve İskandinav kanadını böylece yumuşatmayı beceriyor, yeni sürecin içteki belirtileri, Aydınlar Dilekçesi Davası'nın beraatle sonuçlanması ve ANAP hükümetinin idam cezalarının 30 yıl ağır hapse çevrilmesini öneren infaz yasa tasarısı olarak niteleniyordu.

İşte böylesine bir ortamda, Ankara'daki İngiliz Büyükelçisi'nin de sözcüklerin üstüne basa basa belirttiği gibi 12 Eylül Harekâtı'ndan bu yana ilk kez bir Batı Avrupa ülkesi Türk Başbakanı'nı resmen davet ediyordu.

Gezi öncesinde Başkabanlık koridorlarında tartışılan ve Özal'ın bir süre sonra Türk kamuoyuna açıklamayı düşündüğü asıl bomba ise

Prestij otomobilinizi Standard Belde'den alın.

TAUNUS 1.6 GL

Standard Belde

Halaskargazi Cad. 266 80220 Şişli-İSTANBUL
Tel: 148 61 09-140 54 56-146 61 90(4 hat)

KARDEŞ REKLAM

karakarç

AYLIK DÜŞÜN VE GÜLMECE DERGİSİ

gülmeyi
düşünmeyi
bilenler için...

Abone için **205222** nolu posta çeki hesabına 2000 TL yatırmanız yeterlidir.

Yazışma Adresi
P. K. 131 Kavaklıdere 06692 - ANKARA

ÇIKTI!.. Aldınız mı?...

İSTANBUL BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI

HARBİYE M. ERTUĞRUL (140 77 20)

A. ÇEHOV / M. FRAYN
DELİ BAL
Türkçesi: Göksel KORTAY
Yöneten: Cüneyt TÜREL
(18-19-20 şubat)

E. Reşit REY - C. Reşit REY
LÜKÜS HAYAT
Yöneten : Haldun DORMEN
(21-22-23 Şubat)
ÇOCUK OYUNU

Erik VOSS
DANS EDEN EŞEK
Türkçesi: Can GÜRZAP
Yöneten: Hakan ALTINER
(C.tesi-Pazar: 11.00'de)

FATİH (526 53 80)

Henrik IBSEN
NORA
Bir Bebek Evi
Çeviren ve Yöneten: Tunç YALMAN
(18-19-20-21-22 Şubat)

M. Engin ERİM
HULUSİ BEYİN KIZLARI
Yöneten : Engin GÜRMEN
(23 Şubat Pazar 15.00-18.30'da)
ÇOCUK OYUNU

Muharrem BUHARA
KUKLACI
Yöneten : Deniz UYGUNER
(C.tesi-Pazar: 11.00'de)

ÜSKÜDAR (333 03 97)

Orhan ASENA
YA DEVLET BAŞA YA KUZGUN LEŞE
Yöneten : Nedret DENİZHAN
(18-19-20-21-22 Şubat)

Recep BİLGİNER
KARIM VE KIZIM
Yöneten : Perihan TEDU
(23 Şubat Pazar 15.00-18.30'da)

ÇOCUK OYUNU

V. LUDVIG / R. LUCKER
İSLİ, SİSLİ, PİS, PUSLU
Türkçesi : Yücel ERTEN
Yöneten : Kahraman AÇEHAN
İlk ve Ortaokul Çağı Çocukları için
(C.tesi-Pazar: 11.00'de)

● SEYİRCİLERİMİZ İÇİN OYUN BİTİMİNDE HER SEMTE JETT OTOBÜSÜ TAHSİS EDİLMİŞTİR

● TİYATRODAKİ ÇİÇEKLERİMİZİN YANISIRA TAKSİM SANAT GALERİSİ, KAVAKORAMA TAKSİM VE KADIKÖY KÜLTÜR MERKEZİ'NDE DE BİLETLERİMİZ SATILMAKTADIR.

Oyun günleri : Salı: 18.30, Çarşamba: 15.00, Perşembe: 20.30, Cuma: 20.30
Cumartesi: 15.00-20.30, Pazar: 15.00-18.30

Döviz bazında Uluslararası 1985

Uluslararası'nın
dolar bazındaki karşılaştırmalı
1985 bilançosu, istikrarlı ve başarılı bir
gelişmenin reel göstergesidir.

Uluslararası,
temsil ettiği bankacılık anlayışı ve
uluslararası imkânlarıyla hem kazanmaya,
hem de müşterilerine ve ülke ekonomisine
kazandırmaya devam edecektir.

BİLANÇO
(milyon $)

AKTİF	1983	1984	1985
Likit Değerler	89,2	100,8	134,3
Krediler – Net	133,7	110,4	147,6
Sabit Değerler ve İştirakler	9,0	29,2	26,3
Diğer Aktifler	11,2	27,8	8,9
Toplam Aktif	243,1	268,2	317,1
PASİF			
Özkaynaklar	23,7	28,0	32,2
Mevduat (TL+DTH)	127,0	113,0	163,2
Alınan Dış Krediler	—	75,2	72,9
Diğer Pasifler	92,4	52,0	48,8
Toplam Pasif	243,1	268,2	317,1

KÂR/ZARAR TABLOSU
(milyon $)

GELİRLER	1983	1984	1985
Alınan Faizler	40,1	45,8	41,7
Faiz Dışı Gelirler	17,0	21,0	23,6
Toplam Gelirler	57,1	66,8	65,3
GİDERLER			
Verilen Faizler	30,6	25,9	23,8
Faiz Dışı Giderler ve Vergi	15,9	27,6	25,9
Karşılıklar	3,6	4,0	5,3
Toplam Giderler	50,1	57,5	55,0
Net Kâr	7,0	9,3	10,3

Not: TCMB 1983, 1984, 1985 yıl sonu kurları ile hesaplanmıştır.

INTERBANK ULUSLARARASI
bir dünya bankasıdır.

MERKEZ	KARAKÖY	BAHÇEKAPI	ŞİŞLİ	ELMADAĞ	KADIKÖY	BAKIRKÖY	ANKARA	İZMİR	BURSA	ADANA	MERSİN	ISKENDERUN	GAZIANTEP	İZMİT
Azız Yayla	Hasan Ada	İnan Cerid	Aykut Akıncılar	Şahin İpekkan	Cengiz Kırgul	Faruk Bengisu	Nuyazı Erdoğan	Mazhar El	Orhan Cengiz Oral	Enver Erdikler	Sabahattin Bilginer	Metin Çetinkaya	Osman Tuna	Mehmet Kâğıtçı
172 20 00	143 61 00	522 45 89	146 71 77	141 19 83	337 84 05	570 17 38	18 75 74	13 25 21	48 056	30 526	13 622	22 850	16 037	21 262

AET stratejisi idi. Buna göre Başbakan Özal Türkiye'nin AET'ye tam üye olarak katılmasını sağlamanın yolunu ararken Avrupa'daki 2 milyonu aşkın Türk işçisinin serbest dolaşım hakkı 4 yıl boyunca kaderiyle baş başa bırakılacaktı. 1990 yılına kadar gündeme getirilmeyecek bu hak sayesinde hem İngiltere'nin hem de asıl muhatap Almanya'nın tam üyelik konusunu desteklemeleri sağlanacaktı. Zaten Özal yakın çevresiyle yaptığı görüşmelerde sık sık "Avrupa'nın artan biçimde ABD eksenine yaklaştığını, Avrupa ülkelerinin büyük bir bölümünde muhafazakâr partilerin iktidara geldiklerini, özellikle topluluğun Güneydoğu genişlemesi ile Ortadoğu pazarına daha etkin bir biçimde girmesinde, Türkiye'nin mevcut ilişkileri ile katalizör rolü oynayacağı temasını işleyerek tam üyelik başvurusu konusunda bastırmanın zamanı geldiğini" belirtiyordu. Bu yönde direktifler yağdırıyordu. Eski Fransız Dışişleri Bakanı ve şimdiki AET Akdeniz İşleri sorumlusu Claude Cheysson'un Türkiye'nin başvurusu konusundaki tutumu ve Güney Kıbrıs'ın tam üyelik başvurusuna sağladığı sözlü destek anımsatıldığında ise Özal'ın kafasındaki plan hazırdı: "Önce Türkiye başvuruda bulunacak, Güney Kıbrıs'ın tam üyelik başvurusunda bulunması durumunda, Batılı ülkeler Türkiye'nin baskısıyla Rum yönetiminin KKTC'yi tanımasını isteyeceklerdi. Böylesi bir teklife kesinlikle yanaşmayacak Güney Kıbrıs yönetimi böylece bertaraf edilmiş olacaktı."

Söz Kıbrıs'tan açıldığında Özal'ın İngiltere'ye götürdüğü paket içinde bir önemli madde de Sovyetler'in geçenlerde açıkladıkları Kıbrıs planına ilişkindi. Plan uyarınca Kıbrıs'taki tüm yabancı kuvvetlerin çekilmesi istenildiğine göre zarar görece taraflar arasında özellikle Agratur İngiliz Üssü nedeniyle İngiltere'de bulunuyordu. Özal'ın da kabul ettiği gibi ABD'nin de yararlandığı bu üstlerin kapanmasını İngiliz hükümetinin benimsemesine olanak yoktu. Bu olanaksızlığı İngiliz Büyükelçisi basın toplantısında "kimi dezavantajlar" deyimiyle vurguluyordu...

Thatcher Özal'la 1 saat görüşecek

Başbakan Özal'ın "Bir Batılı ülkeden gelen bu ilk resmi daveti" kaçırılmaması gereken bir fırsat olarak gördüğü Türk tarafının müzakere gündemindeki bu yoğunluk ile ortaya çıkarken, bunca diplomatik manevranın Londra'daki Türk Büyükelçiliği çevrelerinde "aslında biraz kısa" diye nitelendirilen gezi programına nasıl sığdırılacağı merak ediliyordu. Başbakan Özal, İngiltere'ye ayak bastığında Dışişleri Bakan Vekili Barones Young tarafından karşılanacaktı. İlk görüşmeler ise sanıldığının aksine Başbakan düzeyinde değil İngiliz Ticaret Bakanı ile gerçekleştirilecekti. Özal'ın ilk günü kabine üyeleri ile geçecek, Thatcher ile ise gezinin ikinci günü sadece 1 saat boyunca görüşülecekti. Aynı günün akşamı Turgut Özal Downing Sokağı 10 numarada Maggie tarafından yemeğe alınacak ancak tüm bu program sırasında şiddetle itiraz etmeye şimdiden başlamalarına rağmen Türk koruma görevlileri silah taşıyamayacaklardı... Gelenek böyleydi, İngiltere'de polis silah taşımazdı ●

Gözleri üstümüzde

Özal'ın İngiltere ziyareti öncesi* Nokta, *Ankara'daki dört Batılı ülke temsilcisiyle görüştü.

Kjold Willumsen:
(Danimarka Büyükelçisi)

"Başbakan Özal'ın AET ülkelerine gönderdiği bir öneri mektubuna göre, dialog istemi önemli bir adım. Ancak bu mektup öğrendiğim kadarı ile Yunanistan'ın eline geçmemiş. Bu durumda Yunanistan'ın görüşmeyi veto etme ihtimali düşünülebilir. Ancak beş ülkenin Türkiye ile mutabakata varması önemli değil, önemli olan Türkiye'nin umut verici girişimleri ile hazırlanacak olan İnsan Hakları Komisyonu'nun raporudur."

Ariane:
(Belçika Elçiliği Basın Ateşesi)

"Belçika Türkiye'nin AET'ye tam üyeliğine muhalefet etmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri Türkiye'deki demokrasiye geçiş sürecinin pek doyurucu bulunmamasıdır. Ancak bu konuda da en büyük kusur yine sizin hükümetinize aittir. Avrupalılar ülkenizin dününü ve bugününü tam olarak kavrayamıyorlar, bu nedenle de yanlış kararlar alabiliyorlar."

Rene Pasche:
(İsviçre Elçiliği Basın Ateşesi)

"Yeraltı dünyasının önemli şahsiyetlerinin Türkiye'den kaçıp İsviçre'ye yerleşmeleri meselesi oldukça derin bir konu. Bu, ülkeler arasındaki kanuni açıklardan ileri gelmektedir. Bizim ülkemizde hiçbir şey yapmamış olan kişilerin yasal gerekleri de yerine getirmelerinden sonra bu insanların iade edilmesi ya da ülke dışına çıkartılmaları için ne gibi bir gerekçe olabilir."

Dafgard Lennart:
(İsveç Büyükelçisi)

"Türkiye AET'ye girdikten sonra tekstil ürünlerinden daha çok imkâna sahip olacaktır. Fakat Avrupa pazarına kaliteli ve ucuz mal sürmek zorundadır. Sebze ve meyve gibi üretimlerle de Ortadoğu'ya yönelebilirsiniz.

Türkiye'deki ekonomik gelişmelerin yanısıra insan hakları ve demokrasi konusunda da Batı'ya dönük somut veriler sunabilirsiniz. Çünkü bu durum gerek savunma, gerekse demokratik yapıyı etkileyecektir."

MEHMET ALİ BİRAND / SÖYLEŞİ

'5'lerin beklediği af'

Gazeteci Mehmet Ali Birand, **Nokta'nın** *Türkiye-Batı Avrupa ilişkileri hakkındaki sorularını cevaplandırdı.*

Nokta: Türkiye'nin Batı Avrupa ülkeleri ile 1986 Şubatı'ndaki ilişkileri konusunda genel bir değerlendirme yapar mısınız?

Birand: Türkiye'nin Batı Avrupa ülkeleriyle ilişkilerinde yavaş yavaş bir ısınma, daha doğrusu çözülme belirtileri alınmaya başlandı. Ancak, bu belirtilere bakıp acele sonuca varmamak gerekir. Daha gidilecek yol var. Henüz vetosunu kaldırmamış ve yavaş yavaş vetosunu kaldırmak isteyen, acele etmemek gerektiğini söyleyen Danimarka, Fransa gibi ülkeler var. Diğerleri de çok aceleci görünmüyorlar. Çözülme var, fakat yarının işi değil.

Nokta: Aydınlar Dilekçesi Davası'nın beraatle sonuçlanması yeni geliştiği izlenimi veren yumuşama ortamının ilk somut belirtisi mi?

Süren diğer davaların seyrine ilişkin olarak Türkiye'nin ne gibi vaatleri var?

Birand: Aydınlar Dilekçesi'nin Avrupa ile yumuşama olsun diye beraatle sonuçlandığını sanmıyorum. Dava öylesine tutarsızdı ki, daha fazla komik olunmaması için, akıllıca davranıp kapatıldı. Bu dava, DİSK ve Barış Derneği gibi davalar sürdükçe Batı Avrupa'dan tam yeşil ışık almak güçtür. Sarı ışıkta kalırız. Türkiye bu davaların biteceğini 5'lere ima etmiş, ama benim öğrenebildiğim kadarıyla "Şu tarihte bitecek" diye söz vermemiş. Yine de 5'ler bu davaların kapanmasını bekliyorlar.

Nokta: 5 Avrupa ülkesinin açmayı düşündükleri davadan vazgeçmeleri karşılığında Türkiye'nin basında yer alanlar dışında atmayı taahhüt ettiği ne gibi adımlar var?

Birand: 5'lerin bekledikleri en önemli adım aftır. Türk temsilcilerin ne söz verdiklerini bilemiyorum, ancak bana 5'ler adına bu toplantılara giren ve ciddiyetine inandığım bir İskandinav ülkesi diplomatı "Türk temsilci affın çıkacağını ve kapsamının da geniş tutulacağını söyledi. Hatta biz 141-142'nin dahi bu kapsama alınacağı izlenimi edindik" dedi. Türkiye'nin yine dolaylı şekilde verdiği bir söz de idam cezalarının uygulanmasının durdurulacağı...

Birand: AET'ye tamamen katılmamız 15 yıl alabilir

Nokta: İngiltere'nin Türkiye ile ilişkilerinde mesafeli davranmayı tercih eden kimi kuzey ülkelerine yönelik Türkiye lehinde bir girişimi söz konusu mu?

Birand: Türk-İngiliz görüşmelerinde, İngiliz yetkililerin bana söylediklerine göre en ön planda tutulacak konu insan hakları konusu ve hemen onunla eşit derecede ticari ilişkiler gelecek. Thatcher hükümeti zaten muhalefetin baskısı altındayken, Türkiye'deki insan hakları uygulamalarına değinmeyerek bir yeni eleştiriye daha uğramak istemiyor. Bu nedenle, kimsenin beklemediği bir şekilde Bayan Thatcher insan haklarına ağırlık verecek... İngiltere ile Tornado alımı da tartışılacak ancak, Türkiye hem Tornado'ları istiyor, hem de üzerine para istiyor. Neredeyse bedavaya getirmeyi amaçlayan bir yaklaşımı olduğundan dolayı, pek bir şey çıkmayacak...

Nokta: Türkiye-AET Ortaklık Konseyi haziran ayında toplanabilirse konseyde ortaya atılacak tam üyelik başvurusunun doğuracağı tepkiler neler olabilir?

Birand: Türkiye-AET Ortaklık Konseyi'nde (eğer toplanırsa) Ankara'nın tam üyelik başvurusunu yapıp yapmayacağı henüz belli değil... Zira, ortaklık konseyi yapılsa dahi, AET 4'üncü mali protokolü serbest bırakmadıkça Türkiye'ye yeşil ışık yakmış olmayacak. Yani ikili ilişkiler rayına oturtulmuş sayılmayacak. Ankara'nın da, ilişkiler normalleşmeden böyle bir girişimde bulunması beklenmiyor... AET'nin tepkisi (Türkiye'nin olası bir başvurusuna karşı) ilk anda mutlaka olumsuz olacaktır. Bundan hiç kuşkumuz olmasın. Ancak bu olumsuz tepkiden de ürkmemek gerekir. Zaman içinde alışırlar ve heyecanlar yatıştıktan sonra, yavaş yavaş kabullenirler. Bunun tek koşulu Türkiye'deki demokrasi ve insan hakları uygulamalarıdır. Bu uygulamalar düzelmedikçe, Türkiye'ye AET'den içeri adım attırmazlar, pazarlığa dahi oturmazlar. Aksini düşünmek kendi kendimizi aldatmak olur. Üstelik, uygulamaları biz rayına oturtmadan başvuruda bulunursak, AET bize koşullar sürecektir ve bu defa dış baskı altında yapmış gibi garip bir duruma düşeceğiz. İyisi mi, şimdiden kendi evimizi kendimiz düzenlemeliyiz●

Türkiye'yi yeniden kuranlar...

Belediye Başkanları, Belediye Meclisi Üyeleri, Tarım, Madencilik, İmalat Sanayii, Enerji, Ulaştırma ve Haberleşme, Turizm, Yapı, Sağlık, Eğitim alanlarında görev yapan/ hizmet veren tüm Kamu ve Özel Sektör yöneticileri

...size sesleniyoruz!

Tüyap ve İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'nün işbirliği ile hazırlanan **İş ve İnşaat Makineleri Fuarı**'na davetlisiniz... 30 Nisan - 4 Mayıs arasında zaman ayırın. Bu fuarı mutlaka programınıza alın.*

Fuar süresince İTÜ Makina Fakültesi ile birlikte düzenlenen sempozyumda; Türkiye'nin iş makineleri parkını, ihtiyacını ve geleceğini... bu alandaki teknolojik gelişmeleri... ekonomiye katkılarını... optimum kullanım yollarını... bakım, onarım ve yedek parça sorunlarını... yerli imalat, yan sanayi katkısı ve kalite kontrolünü... ithalat ve ihracat sorunlarını tartışalım, araştıralım, bilgi aktaralım.

Çeşitlenen yeni araç ve gereçleri görelim, tanıyalım, deneyelim. Fiyat, kalite ve performansları ile onları bu fuarda, birarada değerlendirelim.

Hergün gelişen bir Türkiye için, -iyi hizmeti, daha rasyonel vermek için- **İş ve İnşaat Makineleri Fuarı**'nda buluşalım.

İŞ VE İNŞAAT MAKİNELERİ FUARI

İstanbul Teknik Üniversitesi Ayazağa Kampüsü
30 Nisan - 4 Mayıs 1986

BU FUARDA; KAZMA / YÜKLEME / KANAL AÇMA / TÜNEL AÇMA / DÜZENLEME / DEKAPAJ / YOL VE TOPRAK SIKIŞTIRMA / BETON VE ASFALT YOL VE KANAL İNŞAAT MAKİNELERİ... YOL BAKIM MAKİNE VE EKİPMANLARI... AĞIR HİZMET KAMYONLARI... İNŞAAT POMPALARI... ÇİMENTO VE HARÇ HAZIRLAMA / SIKIŞTIRMA / NAKLİYE MAKİNE VE TESİSLERİ... İSKELE VE KALIP SİSTEMLERİ... HAVA BASINÇLI VE HİDROLİK ALET VE EKİPMANLAR... KOMPRESÖRLER... GÜÇ KAYNAKLARI... DELME, ÇAKMA VE MADENCİLİK MAKİNE VE EKİPMANLARI... TAŞ OCAKLARI TESİS VE MAKİNELERİ... TAŞIYICI VE KALDIRICI SİSTEM VE EKİPMANLAR... KONTROL VE ÖLÇÜ ARAÇ VE GEREÇLERİ... BÜTÜN BU SİSTEMLERE İLİŞKİN ÜRETİM MAKİNELERİ VE YEDEK PARÇALAR... İLGİLİ MESLEK KURULUŞLARININ ÇALIŞMALARI TOPLUCA TANITILACAKTIR.

TÜYAP

"Seçkin fuarlar... Seçkin ziyaretçiler..."

*Fuara katılmanızı sağlamamız, sizi davet edebilmemiz için lütfen bize adresinizi gönderin.

TÜYAP TÜM FUARCILIK YAPIM A.Ş.

Adres:	Telefon:	Teleks:
Gazeteciler Mahallesi, Sağlam Fikir Sokak 19 Esentepe/İstanbul	167 67 04 - 167 67 05 167 18 51 - 167 20 67 167 40 39 - 166 70 16	30 139 typ-tr

İNDEKS

ANAP'IN TASARISI

Basın tehdit altında

ANAP'ın hazırladığı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Tasarısı tüm basını hedefliyor. Tasarı yasalaşmış olsaydı, son bir ayda kaç gazete ihtar alacak, kaç gazete kapanacaktı?

Mahalle bakkalı, sabahtan beri aynı cümleyi belki otuzuncu kez tekrarlamanın sıkıntısı içinde kestirip attı: "Vallahi ben de bilmiyorum, İlyas Bey. Herkes soruyor. Bugün gelmedi gazeteniz."

İlyas Bey, "belki gecikmiştir" diye düşünerek çıktı bakkaldan. Aksilik, bugün mutlaka alması lazımdı. Yedek kuponu kesecekti. Birkaç bayie daha sordu, ama hiçbirinde bulamadı.

Yıllardır okuduğu gazetesinin "Küçüklere zararlıdır" damgasını yiyip özel ruhsatlı bir bayii boyladığını nereden bilsindi! Geçenlerde çıkan o "muzır" yasadan da haberi yoktu tabii. Bundan on-onbeş gün önce işgüzar bir "aile reisi" yüzünden gazetesinin başına gelen olaydan da...

Olay şuydu: Söz konusu "aile reisi", akşam gazetesini okurken, yanıbaşında biten küçük oğlunun gözü bir başlığa takılıvermişti: "Avukatın iddiası: Müvekkilime cop sokuldu." Arkasından sorular

ANAP'ın yasasına uygulamalı örnek: Muzırlıktan arındırılmış bir kadın. Muzır bölgeler mi? Onlar daha yasa çıkmadığı için karşı sayfamızda. Yasa çıktıktan sonra özel bayilere gönderilecekler

birbirini kovalamıştı: "Neresine cop sokmuşlar?" "Kim sokmuş?" "Neden sokmuş?"... Baba, cevaplamaya çalıştıkça terlemiş, çocuk da her cevapta biraz daha afallamıştı. Bunun üzerine aile reisi, hemen kalem kâğıda sarılıp bir dilekçe döşenmiş ve "böyle muzır haberler veren gazetenin" satışının kısıtlanmasını istemişti.

İşte, ne olduysa ondan sonra olmuştu. Dokuz bilirkişi; dokuzu da resmi bilirkişi, gayet resmi bir havada toplanmış, fırsat bu fırsattır deyip epeydir muzır buldukları gazeteye "küçüklere zararlıdır" damgası vurmaya resmen karar vermişlerdi.

Gazete o kötü damgayı bir kez yedi mi, bir ay boyunca insan içine çıkamazdı. Vitrinlere konamaz, sergilere asılamazdı. Gizlenir, saklanır, paketlenir katlanır, "ayıp şeyler" satan bazı kuytu dükkânlarda çürümekle cezalandırılırdı. İşte, İlyas Bey'in gazetesinin başına gelen de buydu. Ve zavallı gazete, sürüldüğü o kuytu dükkânda, acı acı sonunun geldiğini düşünüyordu. Çünkü herkes bilirdi ki; bir "günlük" için bir ay insan içine çıkamamanın kaçınılmaz sonucu ölümdü!

Yukarıda anlatılan ve pek çok kişinin "Hadi canım, böyle şey olur mu!" diyeceği olay, şimdilik bir kurgu. Şimdilik diyoruz, çünkü ANAP'lı 109 milletvekili tarafından imzalanan ve yakında Meclis'e sunulacak olan "Çocukları muzır neşriyattan koruma kanun tasarısı" kesinleşirse, gerçek olacak bir kurgu...

Hedef günlük basın Bundan dört-beş hafta önce, ANAP iktidarı "müstehcenlikle savaş" sloganıyla atağa kalktığında ve Keçeciler o ünlü demecini patlattığında, kimse tehlikenin boyutlarını tam olarak kavrayamamıştı. Olay, uzun süre ANAP'ın malum muhafazakârlığının bir tezahürü, ya da partinin içindeki ve dışındaki "selametçiler"e (tam da ara seçim arifesinde) yaranmak üzere sarıldığı bir silah olarak değerlendirildi. Tartışmalar, neyin müstehcen olup neyin olmadığı, müstehcenliğe getirilecek kısıtlamanın boyutları etrafında döndü, durdu. Ama, ANAP'lı Ata Aksu, elinde "Küçükleri muzır neşriyattan koruma" yasa tasarısıyla ortaya çıkınca, tehlikenin gerçek boyutları da ortaya çıkacaktı. ANAP'ın amacı, Prof. Uğur Alacakaptan'ın **Nokta**'ya dediği gibi, müstehcenliğin çok ötesinde, "müstehcenlik kisvesi altında basına yeni bir baskının getirilmesi; hükümetin eline basını susturmak için son derece etkili gizli silahlar verilmesiydi." Hedef, sanıldığı gibi yalnızca bazı erkek dergileri değil, günlük basındı.

"Eğer amaç, yalnızca müstehcenlikle mücadele ise, TCK'nın ilgili maddeleri ne güne duruyor?" diyordu hukukçular. Gerekirse bu maddeler değiştirilebilir, müstehcenlik tanımı somutlaştırılabilir, yasaya işlerlik kazandırılabilirdi. Ama amaç, Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Demirkent'in dediği gibi, "üzüm yemek değil, bağcıyı dövmekti." Bu yüzden de bu yapılmıyor, yeni bir yasa tasarısıyla ortaya çıkılıyordu.

Çocuk maneviyatına zararlı. ANAP tasarısı 1927'den beri zaten yürürlükte olan bir yasaya bazı değişiklikler getiriyordu.

Neydi bu değişikliklerden sonra ortaya çıkan durum?

Yasa, Başbakanlık bünyesinde, hükümetin denetimi ve etkisi altında 9 kişilik bir resmi bilirkişi kurulu oluşturulmasını öngörüyordu. Bu resmi kurul, Türkiye'deki bütün yayınları inceleyecek ve 18 yaşından küçüklerin maneviyatı üzerinde zararlı olup olmadığına karar verecekti. "Çocukların maneviyatı üzerinde zararlı" kavramı, müstehcen yayınlarla sınırlı değildi kuşkusuz. Ruhsal, ahlaki, fikri, dini hatta siyasi tüm "zarar"ları kapsıyordu. Zararlı olduğuna karar verilen yayına önce bir ihtar veriliyor, ikinci bir ihtar daha yerse, derhal "Çocuklara zararlıdır" damgası basılıyordu. Bu damgayı yemek ise, fiilen kapatılmak demekti. Çünkü o zaman normal bayilerde satılması yasaklanmış olacak, yalnızca özel ruhsat almış bayilerde satılabilecekti. Ayrıca bu durumda yayıncı, yayının fiyatının yüzde 40'ı kadar da toplu konut kesintisi ödemek zorunda kalacaktı. Toplu konut kesintisine ödenen yüzde 40'ın fiyatlara ekleneceği düşünülürse, yükselen fiyat, satışı daha da düşürecekti. Ayrıca, bir şehirde kaç bayie ve hangi bayilere özel satış ruhsatı verileceği de valilerin keyfine kalmış bir şeydi. "Bu tür yayınların kökünе kibrit suyu ekmeye kararlı" bir vali, pekâlâ, 1 milyon nüfuslu bir kentte sadece şehrin varoşlarındaki birkaç bayie bu ruhsatı vermekle yetinebilirdi.

Eğer yürürlükte olsaydı. Yasanın günlük basın üzerinde nasıl Demoklesin kılıcı gibi sallandığını anlayabilmek için birkaç ay geriye gidip bir basın taraması yapmak ve "eğer yasa yürürlükte olsaydı ne olurdu?" sorusunu sormak yeterliydi.

Eğer bu yasa yürürlükte olsaydı, örneğin, Milliyet gazetesinin 21 Ocak tarihli "Din dersinden korktu, dinini değiştirdi" haberiyle bir ihtar yemesi işten bile değildi. Öyle ya, din dersinden korkan birçok çocuğa Müslümanlıktan vazgeçme alternatifi gösterilmiş olmuyor muydu? Aynı gazetede altı gün son-

'Erkek dergilerini çocuklar da alsa'

Konservatuvar bale bölümünü bitiren Burçin Orhon 23 yaşında. Bir süre balerinlik yaptıktan sonra, müzikallerde oynadı, giysiler sundu, ekranda reklam yıldızlığı yaptı. Kendine özgü tek kişilik danslarıyla tanınan Orhon, en son verdiği çıplak pozları nedeniyle kendinden söz ettirdi.

Nokta: Sizce nedir müstehcenlik?

Orhon: Şimdi müstehcenlik kalmadı. Zamanla değerler de değişiyor. Eski devirlerde küçük bir külot giymek müstehcen oluyordu. Şimdi herkesin her şeyi ortada.

Nokta: Bu değişimi siz de yaşadınız mı?

Orhon: Elbette. Bayağı zorlanmıştım başlangıçta. Plajda üstünü çıkarmaya benzemiyor. Bir yıl kadar önce bir atılım yapmam gerekiyordu, Erkekçe'ye poz verdim. Bu benim daha sonra Playboy'a 'evet' dememi kolaylaştırdı. Yoksa kabul etmeyebilirdim. Amerika'da poz verirken de zorlandım. Altını çıkar dediler. Hiçbir şey görünmeyecekti, ama yapamadım. Beş altı sene sonra belki.

Nokta: Bugünlerde bir yasa tasarısıyla birlikte sizin de poz verdiğiniz "erkek" dergileri üzerine gelişen tartışmalara ne diyorsunuz?

Orhon: Erkek dergilerinin kimseye zararlı olduğunu düşünmüyorum. ülkemizde hâlâ bekâret sorunu varsa, insanlar da resimlerle ilgilenecektir. Bir süre gözleri doyup rahat edecekler. Dergileri kapatmak geriye dönüş olur. Zaten geriye gitmekte üstümüze yok.

Nokta: Yasa tasarısındaki bilirkişinin tüm yayınları denetlemesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

Orhon: Bence bu çalışmaz. Bu 9 kişilik heyetin tüm yayınları denetleyebilmesine en azından zaman açısından imkân yok. Ayrıca kayırmalar da olabilir. Birinin üstsüz resmine ses çıkarılmaz, ötekininki denetime takılır. Bu olmaz. Sanatçı kendini denetler.

Nokta: Sizce çocuklara ne tür yayınlar zararlı?

Orhon: Bence seks üzerine verilen yanlış bilgiler zararlı. Çocuk temelini yanlış öğreniyorsa, sağlam bir hayat kurmasına imkân yok. Bizdeki erkek dergilerini bıraksalar da, çocuklar da alsa. Çünkü, onlarda her şeyin doğrusu yazıyor. Batı'da çocuklar öyle rahat ki... Muzır diye bir şey yok. Yalın bilgi var, yorumu herkes kendi yapıyor. Şimdiki gençlik bunalımda. Hiç olmazsa, şimdi 10 yaşında olanlara tam bilgi verelim ki, 30 yıl sonra insanlar rahat etsin.

Burçin Orhon: Çıplak poz vermem kolay olmadı!

ra çıkan "Doğu Almanya'da eşcinsellere özgürlük" haberinin de "eşcinselliğe övgü" gibi değerlendirilmesi pekala mümkündü.

Eğer bu yasa yürürlükte olsaydı, yine 24 Ocak'ta Güneş'te yayınlanan "Canavar baba geri zekâlı 4 çocuğunu boğdu" haberinin ve yanı başında yer alan dört minik ceset resminin resmi bilirkişiler tarafından "Çocuğun ruhsal durumunu alt üst edeceği için" zararlı görülmesi beklenebilirdi. Ya Hürriyet'in 11 Şubat tarihli haberine ne demeliydi: "16 yaşındaki genç, 12 Nisan'da ölecek. İdamda zehirli şırınga kullanılacak. Çocuğun son arzusu annesini bir kez daha kucaklamak." Bu haberi okuyan birçok küçüğün o gece rüyasında kâbus göreceği ileri sürülebilirdi. Üstelik, aynı gün, aynı gazetenin bir başka sayfasında yer alan "Dolarlı fuhuş operasyonu; gecesi 240 bin lira" haberiyle çocukların fuhşa teşvik edildiğini iddia etmek de mümkündü.

Tercüman'ın 31 Ocak tarihli manşet haberi ise, bilirkişi kurulundaki tüm eğitimcilerin hışmını çekebilecek nitelikteydi. "100 gençten 88'i işsizliğe mahkûm." Çocuğu okuldan ve eğitimden soğutmanın bundan âlâsı olamazdı doğrusu! "Sonunda işsiz kalacaksam neden okuyayım" demez miydi çocuklar? Evet, böyle bir yorumla Tercüman da rahatlıkla bir ihtar yiyebilirdi.

Aynı muzır haberleri, Cumhuriyet gazetesinde de bulmak mümkündü. Örneğin, 2 Ocak tarihli bir öğrenci yurtları haberi. Başlık: "Kurallar içinde boğuluyoruz." Ve çerçeve içinde çocukları boğan ku-

Ankara Umum Gazete Bayii ve Satıcılar Derneği Başkanı Mustafa Can: "Mahvoluruz"

ralların listesi. Bu yayın, çocukları başkaldırmaya teşvik değil de neydi! Bugün yurttaki kurallara başkaldıran, yarın kurulu düzenin her türlü kuralına baş kaldırmaz mıydı? İşte, anarşi çocukların kafasına böyle sokulur, genç beyinler böyle zehirlenirdi. Sonra, aynı gazetede yer alan "Lübnanlı gençler artık Rus ruleti oynuyor", "İntihar olayları iki kat arttı" haberlerinin de çocuklara kötü örnek olacağı besbelliydi!

Aynı mantıkla, **Nokta**'nın "Genelev. Onunla da olmuyor, onsuz da" başlıklı yazısının ya da "Abdülhamit kızıl sultan mı, ulu hakan mı" başlıklı sayısının da "çocuklar için zararlı" bulunması çok mümkündü. Bacak kadar çocuklar, genelevlerin içini dışını öğrenirse iyi mi olurdu yani? Sonra, tarih kitaplarımızda "Kızıl sultan"lığı tescil edilmiş bir padişah konusunda şüphe yaratmak da neyin nesi oluyordu? Çocukların kafasını karıştırmanın alemi var mıydı?

Tan ve Sabah gazetelerinin işi ise hepsinden zor olacaktı kuşkusuz. Son bir ay içinde, Tan gazetesi, "Haftabaşı moral güzeli Lilly" ya da "Romana" yüzünden ya da "ANAP'a gelin olacağım" diyen Alev Altın haberleri yüzünden; Sabah'ın da "Esengül hem evli, hem üç sevgilisi var", "Nişanlım tecavüz etti, babam sadece seyretti", "Boğa kadar güçlü bir erkeğim" haberleriyle çoktan damgayı yemiş ve özel bayileri boylamış olacaklardı...

Kısacası, eğer bu yasa son birkaç ay içinde yürürlükte olsaydı, şu anda yayınlanan günlük gazete ve dergilerin her biri, en az bir ihtar almış içlerinden iki-üçü de damgalanarak ölüme mahkûm edilmiş olabilirdi.

Bu ne perhiz... ANAP, yetkilileri, tasarıyı savunurken yaptıkları açıklamalarda hep, "bu konuda halktan ve parti tabanından baskı geldiğini, halkın isteği üzerine böyle bir tasarı hazırladıklarını" belirtiyorlardı. Acaba gerçekten neden bu muydu? Eğer ANAP, kamuoyunun istekleri karşısında bu kadar duyarlı ise, neden iki yıldır, "ortadirekten" gelen zamlara son feryatlara kulak tıkamış, neden af taleplerini geçiştirmişti?

Otellerde kumarhane açılmasına olanak tanıyan mevzuat değişikliğinin bu hükümet tarafından yapıldığını, yine bu hükümet zamanında satılıyor. İngiltere'de bazı "normal" bayilerde, "sert" porno yayınlarının satıldığı ayrı bir köşeye rastlamak mümkün oluyor. Bu bölüm, "rahatsız oluyorsanız bu tarafa geçmeyin" gibi uyarı yazılarıyla dükkânın dip köşesinde yer alıyor.

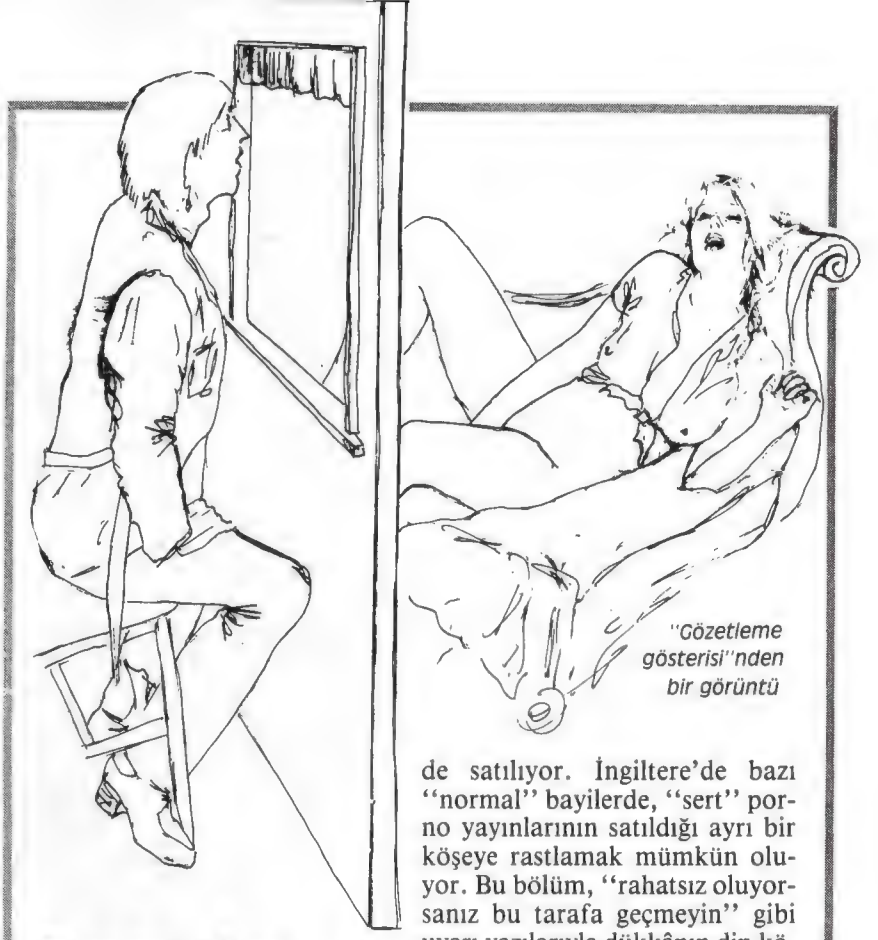

"Gözetleme gösterisi"nden bir görüntü

Batı'da "muzırlık" serbest!

Türkiye'de müstehcenlik kavramı tartışılırken, Avrupa ve Amerika sex-shoplarında cinselliğin akla hayale gelebilecek her türü "icazetle" pazarlanıyor.

Avrupa ülkelerinde sex-shoplar, kadın-erkek, genç-yaşlı ayrımı gözetilmeden herkesin rahatça, utanmadan, sıkılmadan girip çıktığı dükkânlar. Diğer bütün dükkânlar gibi... Buralarda "hard core" denilen "sert porno" ürünü dergi, kitap, 8 mm sinema filmi, video kaseti vb. satılıyor. ABD'de genellikle akla gelebilecek -ve gelmeyecek- her tür cinsel birleşmeyi olanca ayrıntısıyla gösteren çeşitlerine de rastlama olanağı var (eşcinsellik, çocuklarla, hayvanlarla ilişkiler gibi). Avrupa bu konuda daha tutucu.

Sex-shoplarda Playboy, Penthouse türünden "soft core" yani "yumaşak cinsellik" yayınları bulunmuyor. Bunlar diğer gazete-dergi bayilerinde olağan bir şekil-

Paris, Londra gibi büyük kentlerde sex-shoplar her önüne gelen semt ve caddede değil, bu "sanayinin" yoğunlaştığı Soho, Pigalle, Clichy, Saint-Denis gibi kesimlerde yer alıyorlar. Bunların yakınında da zaten porno sinemaları, striptiz kulüpleri, ve köşe başlarında "icra-yı faaliyet" eden fahişelere rastlamak mümkün.

ABD'de sex-shoplar bir hayli "teşkilatlı" durumda. Satışa sunulan malların yanında aynı mekân içinde "peep show" denilen "gözetleme gösterilerine"de yer veriliyor. Gözetleme seansından sonra, daha yüksek bir ücret karşılığı özel kabinlere girilip, telefon aracılığıyla "kumandalı striptiz" ve "özel hareketler" yaptırılabiliyor kızlara... Avrupalılar bu kadar "ileri gidememişler." Onlar en fazla şişirme plastik kadınlar satıyorlar sex-shoplarda!

Sex-shoplar, ilk açıldıkları 1970'lerde büyük bir merak uyandırmışlardı. Ancak iş zamanla kanıksandı. Bugün artık büyük Batı kentlerinde günde üç-beş müşteriden fazlasının uğramadığı sex-shoplara bile rastlanıyor. Batı, cinsellik pazarlamasına da doymuş durumda.

"Tepki önerisi"

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent 1117 sayılı yasada değişiklikler getiren tasarı üzerine **Nokta'***nın sorularını yanıtladı.*

Nokta: "Çocukların maneviyatı üzerinde muzır tesir edecek..." kavramını nasıl yorumluyorsunuz?

Demirkent: Tasarıda belirtilen bu deyişi tanımlamak sübjektif bir olaydır. Kanun bunun neler olacağı konusundaki yetkiyi yargıya vermiş. Bu sübjektifliği objektifliğe dönüştürmek için bir kurul gerekiyor. Bu kurul da, halen yürürlükteki yasada var. Özetle ben 'muzır yayınların' neler olacağının bir bilirkişi tarafından belirlenmesinden yanayım.

Nokta: Bu önerilen tasarıda da bir bilirkişi kurulu var. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Demirkent: Burada üzülerek söylüyorum ki, Ata Aksu ve arkadaşlarının verdiği önergede bu kurulun teşkil tarzında bir niyet var. Niyetten de öte, maksat üzüm yemek değil de, bağcı dövmek gibi görünüyor. Hem kurulun yapısında ciddi ve endişeye mucip olacak anlayışları yansıtacak kişiler var, hem de kurula resmi sıfatı verilerek hukukun üstünlüğü sıfatı çiğnenmiş oluyor. Dediğim gibi, mevcut kanunun hükümlerine bakarak, yayınların bir kurul tarafından değerlendirilmesinden yanayım. Örneğin tasarıda gazeteci yok, olmadığı gibi YÖK'ten 2 kişi diyor. Ayrıca beşeri ilimler ya da İlahiyat Fakültelerinden diye de bir açıklık getiriyor. Neden Güzel Sanatlar Akademisi ve Basın Yayın Yüksek Okulları değil? Eskiye göre genişletilmiş olan bu kurulda çocuklara muzır yayını savunacak tek kişi yok. Sanatkârlar niye yok?

Nokta: Ancak yürürlükteki yasanın işlemediği öne sürülüyor.

Demirkent: Mevcut kanunda bir eksiklik yok. Aslında kanun son günlerde işler hale de getirildi. Savcılar yayınları toplatıyorlar. Demek ki, işlememesi söz konusu değil. İşlerlik vasfını kaybettiyse, kanunun lağvı gerekirdi. Unutmayın ki; kanunu tadil ediyorlar.

Nokta: Kurulun çalışması üzerine neler diyeceksiniz?

Demirkent: Kurul 24 saat çalışsa yetişemez. Bir taraftan bürokrasiyi kaldırmakla övünen iktidara bir zorluk çıkartıyor. Bir fotoğraf tartışılacak. Bir kitap okunup tartışılacak. Bir kitap kaç günde okunur? Burada bir endişemiz var. Birçok eser hakkında önyargıyla hareket edilecektir. Önergeyi verenler önyargıyla hareket edip bir heyet teşkil etmişler, bürokratik yollar seçmişler. Bilirkişi bir görev üstlendiği için, bir resmilik sıfatı taşıdığı için kolayına gelene bakacak, kolayına gelen kararı

Nezih Demirkent: Mevcut yasanın çocukları muzır yayından kurtarmasının mümkün olduğuna inanıyorum. Ondan ötesi çocukları değil başka şeyi kurtarmak olur

da, yoğunlaşarak ekonomik kriz yüzünden hırsızlığın, dilenciliğin, intiharların hızla arttığını, "1 milyarlık piyango" türü şans oyunlarıyla insanların kolay köşeyi dönme umutlarıyla beslendiğini hatırlayanlar, hükümetin müstehcenlikle ilgili hassasiyeti karşısında ister istemez "bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" diyorlardı...

Ödeyebilirsen öde. Türkiye Gazeteciler Sendikası Başkanı Oktay Kurtböke, gündemdeki tasarının taşıdığı tehlikeyi şöyle özetliyordu: "Biz, Türkiye Gazeteciler Sendikası olarak meseleyi bir Playmen, bir Playboy, bir Erkekçe, Gözde Kadın ya da Bravo meselesi olarak görmüyoruz. 'Reklam yapmama' 'ruhsatlı yerlerde satma' gibi kısıtlamalar uygulansa bile, bu dergiler her zaman satar. Milletimiz kuyruğa girmeye alıştırıldığı için belki daha da çok satar. Önemli olan, hem güzel kadın resimleri yayınlayan, hem de muhalif konumda olan gazetelerdir. Bu yasa teklifi onları susturmak, satıştan düşürmek için uygulanan bir plandır. Getirilen maddi cezalar, ticari birer kuruluş olan gazeteleri kapanmaya zorlayabilir."

Kurtböke'nin sözünü ettiği maddi cezaların acımasızlığını da tasarı sahibi Ata Aksu şöyle açıklıyordu: Zararlı damgası yediği halde bunu basmayan yayın, bir ay önceki tirajının ortalamasının toplam satış bedelinin 15 ile 45 katı arasında ağır para cezasına çarptırılacaktı. Ata Aksu'nun yaptığı hesaba göre, 300 bin tirajlı, 70 liraya satılan bir gazete için en az 315 milyon lira ceza demekti. Kaçakçılık suçlarında bile, para cezasının yakalanan gümrüklenmiş malın bedelinin 6 katı ile sınırlı olduğu düşünüldüğünde, 15 ile 45 kat arasında değişen bu ağır para cezası bile tek başına ANAP içinde bir kanadın basına karşı duyduğu öfkenin büyüklüğünü ortaya koymaya yeterliydi.

Böylesi bir ceza tehdidi karşısında, yayın organlarının ne cezayı

verecektir. Bağımsız olarak çalışan bilirkişi öyle sürpriz kararlar alabilir ki, bugün bunu savunanlar bile güç durumda kalabilir. Bir parti liderinin bulunduğu toplantıda bir oryantal dans gösterisi sırasında çekilen fotoğraf yüzünden bir büyük yayın müstehcen ya da muzır olarak değerlendirilirse ne olacak?

Nokta: Bu tasarının yürürlüğe girmesi durumunda nasıl bir tablo ortaya çıkabilir?

Demirkent: Son yıllarda birkaç yayının tasvip edilmesi biraz tartışma konusu olur düzeydeki yayınları kamuoyunda dikkat çekmeye başladı. Bunlarda bir değişme olabilir. Onun dışında, çok büyük bir değişiklik olacağını sanmıyorum. Yayında değişiklik olmaz ama, heyet bunları her zaman için mahkûm edebilir. Örneğin, bir artistin fotoğrafını basmak çocuklara muzır mı sayılacaktır? Acaba magazin dünyası tümüyle sıfırlanacak mıdır? Sanmıyorum ama, zorluk da o zaman ortaya çıkacak. Heyetin vereceği kararlar her zaman tartışma konusu olacağından kamuoyunda onarılması güç yaralar açılacak. Aslında bizler bugünkünden farklı yayın yaparsak, bugün yanlış yayın yapıyormuş oluruz.

Nokta: Bir de özel ruhsatlı yerlerde satılacak yayınlardan % 40 Toplu Konut Fonu'na para aktarımı yapılacak. Bu durumda yayıncının parasal kazancı ne olacak?

Demirkent: Bir yayın kuruluşunun şöyle ya da böyle asla tasvip edemeyeceğimiz bir ödemesi, neden Türkiye Tanıtma Fonu'na değil de, Toplu Konut Fonu'na aktarılsın? Bu alelusul hazırlanmış tasarının detayları üzerinde durmak istemiyorum ama, hükümetin ciddi olarak olaya eğilmesi gerekiyor. Zaten öyle cezalar konmuş ki, bir kuruluş üç defa kısıtlansa otomatik olarak yok olur. Ayrıca, yargının görevi kurula terk edildiğinden hukukun üstünlüğüyle çelişiyor. Bu durumda da Anayasa Mahkemesi'nin iptal etmesi gerekir.

Nokta: Yapılan açıklamalarda bazı dergilerin adları verilerek, peşinen yargılanıp televizyon reklamı yapılmayacağı söylendi.

Demirkent: Aslında, tasarının temel fikri, "tepki önerisi" olmasıdır. Çocukları, muzır yayından mı, müstehcen yayın ve mecmualardan mı korumaya çalışıyoruz? TRT reklamları yayınları kontrol ederek mi alacak? Ben o dergilerdeki resimlere benzeyen fotoğraflara bir fotoğraf dergisi reklamı da verebilirim. Bunun sonucunda önergeyi veren arkadaşların anlayışları içinde o kurul faaliyete geçer doğru ya da yanlış değerlendirme yaparsa ne olacak? Demokrasi olduğuna göre, çoksesli düşünce de var. Bu kurul bir gün gelir de, bir kadının masumane bir fotoğrafını mevcut yapısı itibariyle değerlendirirse, bunu kim nerede savunacak? O zaman önergeyi imzalayanlar dahi aile fotoğraflarına baktıklarında çok değişik tablolarla karşılaşabilir. Geliş nedeni belli olan tasarının hükümetin basına yeni bir ceza uygulaması olduğuna inanmak istemiyorum. Bu hükümeti oluşturan parti içindeki belli bir grubun dünya görüşünü yansıtmaktadır. Türkiye 86'lı yıllarda laik bir ülke olarak çağdaş dünyaya ayak uydurmaya çalışıyor. Yasalar da çıkabilir ama, uydu yayınlar gündeme geliyor. Uzayda beynelmilel çok uluslu yayın organlarının yayınlarını önlemek mümkün olacak mı?

Nokta: Önergenin yasalaşacağını düşünüyor musunuz?

Demirkent: Önergenin ilgi göreceğini sanmıyorum. En azından ciddi değişiklikler göreceği kanaatindeyim. Eğer o olmayacaksa, Türk basını yayına devam edecektir. Doğacak sonuçta, kararı onaylayan kişiler ister istemez sorumluluğu üstlenecektir. Görülen o ki; 1927'deki yasayı hazırlayanlar o gününün şartlarında daha toleranslı, daha adaletsever, daha hukuka inanmış, daha basın özgürlüğünden yana kişiler. O günden bugüne 60 yıl geçmiş. Bizi 60 yıl değil, 100 yıl geriye götürmeye çalışıyorlar. Türk basını bunları yaşadı, bir daha yaşamak istemiyor. Son olarak bir şey söylemek istiyorum. Belli mihraklardan söz eden Keçeciler'den sordum, kimdir bunlar? Açıklamazsanız müfterisiniz dedim. Belli mihrakları açıklamadığına göre savcılığı uyarmadığına göre, kendisi suç işlemiş durumdadır. Ben şimdi savcılığı göreve davet ediyorum. O mihrakları itham eden kişiden hesap sorulması gerekiyor. Bir ihbar var ortada. Bunlar gelişigüzel sözler olamaz. İnsanların sorumlulukları vardır ve ona göre davranmak zorundadırlar.

ödeyip normal dağıtım yapmayı göze alması, ne de damgayı basıp özel bayilerdeki sembolik satışla yaşaması düşünülebilirdi. Kısacası, ANAP, hoşlanmadığı yayınlar için hiçbir çıkış yolu bırakmamıştı.

Bayiler: Mahvoluruz! Dergi bayilerinin durumu da yayıncılardan pek parlak değildi. Yasa tasarısı, bu haliyle, binlerce gazete bayisini de temel kazanç kaynağını elinden almakla tehdit ediyordu. **Nokta**'nın konuştuğu Ankara Umum Gazete Bayii ve Satıcılar Derneği Başkanı Mustafa Can, tasarıyı ilk kez **Nokta**' muhabirinden duymuş ve gözleri açılmıştı. "Öyle mi? Erkek dergileri ve bazı gazeteler özel ruh-

Prof. Dr. Uğur Alacakaptan

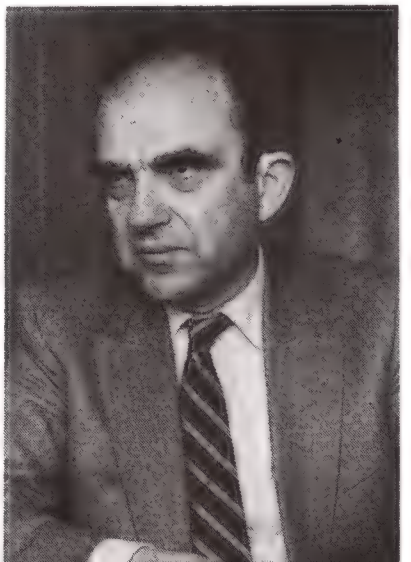

satlı yerlerde mi satılacakmış?" diye soruyor ve hemen arkasından ekliyordu: "Böyle bir şey olursa, mahvoluruz. Bizim kazancımızın yarısını dergi ve kitaplar oluşturuyor. Tan ve Sabah'ı da katarsak, bu kazancımızın yüzde 84'ü demektir. Bu tür uygulama yürürlüğe girecek olursa, biz büfe kiralarımızı dahi karşılayamayız. Şu anda sadece Ankara'da kayıtlı 1500 üyemiz var. Bunların herbirinin 4 kişiye baktığını kabul edersek, en az 6 bin kişinin aç kalması demektir bu."

Ama Ata Aksu'nun tasarısı, bayilere de başka yol bırakmıyordu. Çünkü damga yemiş yayınları tezgâh altında bulundurmanın ve

"Rahatsız olduğum yayın fevkalade çok"

"Küçükleri muzır neşriyattan koruma" adıyla anılan yasaya değişiklikler getiren tasarıyla ilgili olarak ANAP Gaziantep milletvekili Ata Aksu **Nokta***'nın sorularını yanıtladı.*

Nokta: Tasarının basına baskı aracı olarak kullanılabileceğini hiç düşündünüz mü?

Aksu: Bilakis biz basın özgürlüğünü zorlaştırıcı tedbirler yerine, hafifletici tedbirler getiriyoruz. Türk toplumunun geleceği, çocukların ruh, beden, ahlak ve düşünce yönünden iyi yetiştirilmesine bağlıdır. Tasarı da, bu görüşe hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

Nokta: Hoşlanılmayan yayınlara "sakıncalı" damgası vurularak baskı yapılamaz mı?

Aksu: Kurul, muzırlık incelemesinde Milli Eğitim Temel Kanunu'nun temel amaç ve ilkeleri gözönünde bulundurulmalıdır. Yoksa, ekonomik yahut idarenin hoşuna gitmeyecek bir habere sansür uygulayacak şekilde mütalaa etmek fevkalade yanlıştır.

Nokta: Örneğin hükümet aleyhine yayın yapan bir gazetenin yan kuruluşu bir "erkek" dergisi "muzırlık" ve "müstehcenlik" iddiasıyla toplatılamaz mı?

Aksu: Bu bir terazidir. Bir başbakan bunu yapar düşüncesiyle yola çıkıyoruz. Ülkenin kaderini o kişinin eline teslim etmişiz. Ülkemizin kaderinde o kişiye güveniyoruz da, böyle bir konuda neden güvenmiyoruz? Zaten yargı yolu da açıktır.

Nokta: Ruhsatlı satış yerlerinin dağıtımında, mülki amirin eğilimleri rol oynamayacak mı?

Aksu: Vali hem devletin hem hükümetin temsilcisidir. Olayı şahsi insiyatife bırakmıyoruz. Vali mevcut mevzuatı uygularken kişisel takdirini uygular, uygulamaz onu bilemem. Çünkü, valiler denetime tabi değil.

Nokta: Devlet memurlarından oluşan bir kurula "muzır neşriyatı" tespit yetkisi verilmesi yargıya güvensizlik olarak yorumlanamaz mı?

Aksu: Biz günün değişen şartları karşısında uygulanamamış ve uygulatılmamış yasayı günün şartlarına uygun hale getiriyoruz. Yoksa yargıya güvensizlik gibi bir düşüncemiz yok. Zaten bu kurulun çalışmaları da yargı denetimine tabidir.

Nokta: Bugüne kadar sizi rahatsız eden yayınlar neler oldu?

Aksu: Tetkik ettim. Rahatsız olduğum yayınlar fevkalade çok sayıda. Örf, âdet ve ananeler etkili olduğu için tarif yapmak zordur. Bir de şu muzırdır, bu muzırdır diye yorum yapamam. Ayrıca muzırlık ve müstehcenlik konusu zaman ve zemine göre değişiyor.

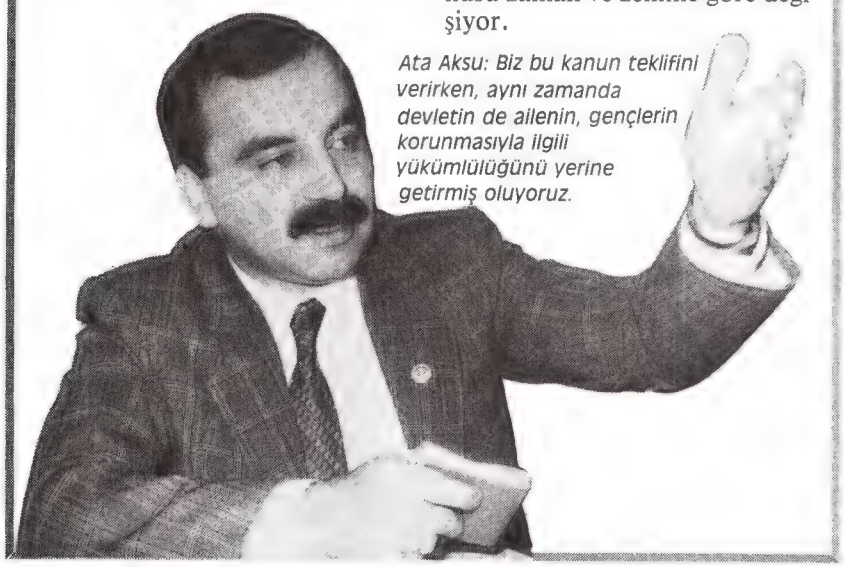

Ata Aksu: Biz bu kanun teklifini verirken, aynı zamanda devletin de ailenin, gençlerin korunmasıyla ilgili yükümlülüğünü yerine getirmiş oluyoruz.

Ya tasarı yasalaşırsa...

gayrı resmi yoldan satmanın cezası 500 bin ile 5 milyon lira arasındaydı.

Anayasaya aykırı. ANAP'ın tasarısı, Türkiye'nin yayın hayatını fiilen çökertmek tehdidinin yanı sıra, yargının bağımsızlığına da ağır bir darbe indiriyordu. Yasaya göre TCK'nın müstehcenlikle ilgili 426, 427 ve 428. maddeleriyle ilgili olarak açılan diğer davalarda da ancak bu yasayla oluşturulan resmi kurula bilirkişilik yaptırabilecekti. Atamayla gelen ve başbakana bağlı olarak maaşla çalışan bir bilirkişi kurulunun bağımsız mahkemelerde görülen davalarda sürekli bilirkişi olması, hukukun bütün temel prensiplerini ayaklar altına alan bir uygulamaydı. Prof. Alacakaptan, "İşin kötüsü," diyordu. "Bu idari kurulun kararlarına karşı Danıştay Genel Kurulunda dava açma hakkı mevcut olmakla birlikte, Danıştay bu dava hakkında kesin karar verinceye kadar kurulun kısıtlama kararı yürürlükte kalacak. Yani yürütmenin durdurulması bile kararlaştırılamayacaktır. Bu ise, bu kurulun mahkemelerin yerine geçmesi anlamına gelmektedir." Alacakaptan'a göre, bu uygulamanın, Anayasa'da ifadesini bulan basın hürriyetini ortadan kaldıracak vehamette olduğuna hiç şüphe yoktu.

"Anayasa'ya aykırı"

Prof. Dr. Sulhi Dönmezer **Nokta'***nın tasarıya ilişkin sorularını yanıtladı.*

Nokta: Yasayla tasarı arasındaki temel farklılık nedir?

Prof. Dönmezer: Ceza kanununun müstehcen neşriyatla ilgili 426, 427 ve 428. maddeleri yürürlükteki yasanın kapsamında değil ama, tasarı onları da içeriyor. Ayrıca, bunlarla ilgili fiillerin değerlendirilmesini de tasarıdaki bilirkişiye bırakıyor.

Nokta: Müstehcenlikle ilgili maddelerin kapsama alınması ve resmi bilirkişilik üzerine ne düşünüyorsunuz?

Prof. Dönmezer: Ceza Kanununda yer alan maddelerde gösterilen suçlara cezaların ve güvenlik tedbirlerinin uygulanması bakımından idari merciler müdahale edemezler. Yargılama yetkisi ceza mahkemelerinindir. Cezai mahiyette tedbirler almak da yargı mercilerini ilgilendirir. Müstehcen neşriyat suçsa, bundan dolayı ceza vermek ve güvenlik tedbirleri almak yargıyı ilgilendirir ve onların görevidir. İdari mercilerin yargıya ait bir yetkiyi kullanması mümkün değildir ve anayasaya aykırıdır.

Nokta: Tasarının ilk maddesinde yer alan, "küçüklerin maneviyatı üzerinde muzır tesir bırakacak basılı eserler..." anlatımı nasıl yorumlanabilir?

Prof. Dönmezer: Batı'da da çocuklara zarar verecek neşriyatla ilgili sınırlamalar var ama, pratikte pek uygulanmıyor. Bu kavramın içinde ahlaki değerler, dinsizlik, dini kötüleme, ahlaki değerleri küçültme yahut çocukları benzeri davranışlara sevkeden yayınlar düşünülebilir.

Nokta: Bu kurulun hükümet organları tarafından atanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Prof. Dönmezer: Bu kurulda Diyanet İşleri'nden YÖK'e herkes düşünülmüş de, sanatçı, gazeteci ve edebiyatçıya rastlanmıyor. Aslında hukuki bakımdan resmi bilirkişi iyi bir müessese değildir; sanat ve bilim için ise, resmi bilirkişilik hiç kabul edilmemelidir. Yargının bağımsızlığı açısından da sakıncalıdır. Hakimler anayasal güvence altında, istediklerini bilirkişi olarak tayin etmekte özgür olmalıdır. Mevkutelerin ne gibi kısıtlamalara tabi tutulacağı Anayasa'da gösterilmiştir. Anayasa'nın basın özgürlüğü ile ilgili maddeleri, süreli yayınlarla ilgili tedbirlerin yargı organları kararlarıyla alınması gerektiğini belirtiyor. Aslında şu anda yürürlükte olan 1117 sayılı kanun da, 1927'de çıkarılmış olması nedeniyle 60 ve 82 anayasalarına bence aykırıdır.

Nokta: Kartpostaldan kasete değin her şeyi denetleyecek olan kurulun işleyişi nasıl olacak? 9 kişinin bunca işin üstesinden gelmesi olası mı?

Prof. Dönmezer: Türkiye'nin her yerinden savcılar ellerine geçen eserleri bu kurula gönderecek. Normalde kendi işlerini de yürütmek durumunda olan üyelerden oluşan bu kurul, ne zaman toplanacak, ne zaman mütalaa verecek? Bütün bunlar için günler aylar geçecek. Bu anlamda değerlendirildiğinde de, kanunun işlerliği tartışmalı bir durum alıyor.

Nokta: Şu andaki uygulama nasıl?

Prof. Dönmezer: Müstehcen olmamakla birlikte, küçüklerin maneviyatı üzerinde kötü tesir yapacak neşriyatı kapsıyor. Kuşku uyandıran yayın için, komisyona başvuruluyor. Karar verilince, "18 yaşından küçüklere satılamaz" ibaresiyle teşhir edilmeden raf altında satılıyor. Aslında önemli olan görmek istemeyeni görmeye mecbur kılmamak değil mi?

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer

Silah elde durdukça. Hükümetin elinde böylesine güçlü bir silahın olması, bu silahın hemen her zaman bütün yayın organlarına karşı kullanılacağı anlamı taşımıyordu kuşkusuz. Hatta, belki de bugün için bu silahın yalnızca bazı yayın organlarını hedef aldığı söylenebilirdi. Ama önemli olan, iktidarın eline böyle bir silahın verilmiş olmasıydı. Yasayla ilgili kaygılarını belirten bütün hukukçuların üzerinde önemle durdukları nokta aynıydı: "İktidarlar gider, yasalar kalır" diyorlardı. Bugün, ANAP içindeki güçler dengesi, kamuoyunun ya da basının tepkisinden çekinilmesi gibi nedenlerle, ANAP bu silahı çok az ateşleyebilirdi. Ama bu koşullar değiştiğinde ne olacaktı. Zaman içinde ANAP'ın veya başka bir iktidarın aynı yasayı amansızca uygulamayacağının bir garantisi var mıydı?

Bütün bu sakıncaların, bugün ANAP içinde bazı kesimlerin de aklına geldiği ve tasarıyla ilgili rahatsızlıklar yarattığı biliniyordu. ANAP içindeki bir kanat, partinin basını tümüyle karşısına alan bir tasarıyla ortaya çıkmasından rahatsızlık içindeydiler. Milli Eğitim Bakanı Emiroğlu'nun, Mesut Yılmaz'ın Taşçıoğlu'nun ve Akarcalı'nın adları bu rahatsızlar arasında anılıyordu. Belki de bu yüzden, Başbakan, "Tasarı hükümet tasarısı değildir" demek gereğini hissetmiş, Mecliste ANAP grubunu serbest bırakacağını söylemişti. Parti içinde hangi eğilimin ağır basacağı ise önümüzdeki günlerde belli olacaktı. Ama, daha şimdiden belli olan, gerek Türk basınının gerekse kamuoyunun, böyle çağdışı bir tasarıyı kolay kolay kabullenmeyecek kadar çağdaş olduğu idi. Topluma ayak uyduramayan yasaların kâğıt üzerinde kalmaya mahkûm olduğu ise tarih tarafından defalarca öğretilmiş bir dersti●

RENAULT 9

Renault, Türk otomobil alıcısının beklentilerine karşılık veriyor.
"Dünyaca Ünlü Yıldız" Renault 9'un dizel motorlu tipini Türkiye'de üretiyor.
Renault 9 GTD Diesel, herşeyi ile orijinal... motoru sonradan takma değil...

Renault 9 GTD Diesel serisindeki diğer dizel otomobillere oranla çok daha az tüketiyor.
100 km.'de (saatte 90 km. sabit hızda) 4,4 litre... Başka bir deyişle km.de 8,7 TL. yakıyor.

Ayrıca Renault 9 GTD Diesel Renault 9'un benzinli tiplerinin tüm üstünlüklerine sahip...
Motoru sessiz... Gürültü yapmıyor. Performansı yüksek.
Saatte 155 km. sürate çıkabiliyor. Benzinli Renault 9'ların önden çekiş, yol tutuş,
sürüş rahatlığı ve fren emniyeti özelliklerini aynen taşıyor.

YORUM

DIESEL

ORİJİNAL

Siz de bir Renault 9 Diesel alın, kazançlı çıkın.
Ayrıntılı bilgi için Renault-Mais Şubeleri'ne
ve tüm Yetkili Satıcıları'na başvurabilirsiniz.

RENAULT

ZAMAN RENAULT'YU
HAKLI ÇIKARIR

Ağır topların devir-teslim töreni ve "batarya komutanı"...

BİR "YUVAYA DÖNÜŞ"

Ağır toplar geldi...

Eski CHP'nin önemli isimleri akın akın SHP'ye koşmaya başladılar. Eski Köyişleri Bakanı Ali Topuz ile eski İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil de törenle SHP'ye girdiler. Partiye girenler arasında Metin Tüzün, Ziya Müezzinoğlu, Çağlayan Ege, Suphi Baykam, Sabahattin Selek, Hikmet Çetin, Mehmet Feyyat, Kemal Anadol gibi adlara da rastlanıyor.

Eski CHP'li parlamenterlerden Recai Kocaman ise DSP'yi seçti.

BİR FOTOĞRAF

Kapatılan AP'nin 25. kuruluş yıldönümü nedeniyle görkemli bir kokteyl düzenlendi. Süleyman Demirel, izdiham ve kendisine gösterilen sevgi üzerine gözyaşlarını tutamadı. "Muhteşem Süleyman", ağır ve emin adımlarla geri dönüyordu.

BİR MAHKÛMİYET

Özdağlar suçlu bulundu

Özdağlar davası sonuçlandı: Eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar 2 yıl hapis ve 30 bin lira da para cezasına çarptırıldı. Baba Özdağlar ile kayınbirader de beraat ettiler... Kamuoyunu uzunca bir süre meşgul eden bu "yılan hikâyesinin" sonucunda Özal, Kahveci ve Mengenecioğlu rahat bir nefes alırken, kamuoyunun gözünde olayın birçok noktasının hâlâ karanlıkta kaldığı ileri sürülüyor.

BİR BERAAT

Aydınlar suçsuz

Aydınlar Dilekçesi Davası, aydınların beraatiyle sonuçlandı. Türkiye'nin en seçkin 1255 düşünür, yazar ve sanatçısı, 15 Mayıs 1984 günü Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'a ortak bir dilekçe vererek ülkede demokratik düzene geçişte gözlemlerini belirttikleri ve

BASINDAN YORUMLAR

Bir sağdan...

Ve **Nokta** altıncı sayısıyla bir tartışmayı gündeme getiriyor. Sözde tarafsızca konunun tartışılmasını sağlıyor. Fakat dergi aleyhte olanların yanında olduğunu gizleyemiyor. Yıllardır, Ermeni komitacılarıyla birlikte, aydıncıklarımızın da kullandığı, adi, alçak ve müptezel "Kızıl Sultan" ağzını kullanamıyor. Fakat bu ağıza eş bir ağız kullanılıyor. "Korkak", "vehimli", "sansürcü" kavramlarının almasını bir adam olma belirtisi olarak almak mı gerekir? Yoksa Ulu Hakan'a "Kızıl Sultan" demenin Ermeni komitacılarının ekmeğine yağ sürmüş olduğunu beşikteki çocuklar bile anlar olduğundan

taleplerini dile getirdikleri için 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'na muhalefetten yargılanıyor ve 59 sanık hakkında 6 aya kadar hapis isteniyordu.

Hüsnü Göksel, Aziz Nesin, Ercan Ülker beraatten sonra....

HAFTANIN İNCİSİ

"Bence aydınlarımızın bir kısmı kendi kültürümüzü tanımıyorlar."

Orhan Gencebay

BİR PORTRE

Muhsin Batur

Bir zamanların yeri göğü, özellikle de göğü titreten Hava Kuvvetleri Komutanı... 12 Mart Muhtırası'nda imzası olanlar içinde hayatta kalan sonuncu Mohikan. Devlet ve demokrasi konusunda ilginç görüşleri var. Emekliye ayrılmadan önce demokrasiyi boğup devleti kurtarmaya çalışıyor, boş zamanlarında cuntalar kurup cuntalar bozuyordu. Arkadaşlarını yarı yolda bırakıp son dakikada saf değiştirmekle suçlandı.

Önce kontenjan senatörü olarak atanıp sonra CHP'ye girdi. 1980'de Cumhurbaşkanlığına adaylığını koydu. Seçilmesine ramak kalmışken senatörlük süresinin bitmesi yüzünden adaylıktan çekildi. 9 Şubat Pazar günü törenle katıldığı SHP'den 11 Şubat Salı günü istifa etti. MKYK toplantısında hakkında ağır sözler sarfedilmişti...

KISA... KISA...

• **12 Eylül**'den sonra ilk kez Balıkesir'de bir işçi yürüyüşü yapıldı.

• **Dolar**, uluslararası döviz piyasalarında önemli paralar karşısında değer kaybederken, Tahtakale'de 633 liraya ulaştı.

• **Ekin** - Bilar A.Ş.'nin düzenlediği "Basın ve Toplum" paneli İstanbul Valiliği'nce yasaklandı. Ankara Valiliği de, Ekin'e kapılarını açtığı için AST salonu ve Çankaya Sineması'nı kapadı.

başka kavramlar arkasına gizlenme gereği midir?

Milli Gazete, 10 Şubat

Bir soldan!

Bilindiği gibi, **Nokta**" solda görünen bir yayın organıdır. Ama nedense "kendi" görüşlerini saklamayı, sol ve sağ dediği kişileri birbiriyle çatıştırmayı bir çeşit gazetecilik başarısı sayıyor. (...) Abdülhamit'in gerçek kişiliğini gösteren bir yazımı dergilerine koymadılar. Bu kendilerinin bileceği bir iş... (...)"Uğur Mumcu, İlhan Selçuk, Oktay Akbal gibi "sol" fikir adamları da Kızıl Sultan'a çatmaya devam ediyorlar" diye yazıyor "**Nokta**"... Oysa biz kimseye çatmıyoruz. İmzasız yazının sahibi "çatmak" sözcüğünün anlamını bilmiyor. Biz, tarihsel gerçekleri belirtiyoruz. Abdülhamit'e kişisel bir düşmanlığımız niye olsun? (...) **Nokta** dergisi yazarının "Kızıl Sultan'a çatmaya devam ediyorlar" demesi yanlıştır ve yanıltıcıdır."**Nokta**"nın bu konudaki "kendi" görüşü nedir? Abdülhamit kimdir, ne yapmıştır, yararlı bir devlet adamı mı idi, yoksa tam tersi mi? Dergideki imzasız yazılardan bunu çıkarmak güç. Necip Fazıl'ı "Sultanı Şuara" diye tanımladıklarına ve düşünür saydıklarına göre demek az çok bu sözlere inanıyorlar! Genellikle Abdülhamit'i tutan, savunan bir anlam taşıyor dergide imzasız çıkan iki yazı... Sonra da Mim Kemal Öke gibi Abdülhamit hayranı olduğu iyice belirgin, A. Oktay Güner, Kabaklı gibi Atatürk Cumhuriyeti'nin başardığı bütün ilerici atılımlara düşman kişilere rahatlıkla görüşlerini açıklama olanağı tanımıyor.

Oktay Akbal,
13 Şubat, Cumhuriyet

Yaşlı diktatör altından kayan iktidar koltuğunu bırakmamak için elinden geleni yapıyor

FİLİPİNLER / OLAYLI SEÇİMLER

Seçmen umduğunu değil...

İktidarı bırakmamak için 96 milyar lira harcayan Filipinler diktatörü Marcos'un asıl rakibinin 1983'te öldürülen Benigno Aquino olduğuna dikkati çeken siyasal gözlemciler, Bayan Aquino'nun da umulmadık bir şekilde dişli çıktığını söylüyorlar

"En büyük korkum, seçimleri Amerikalı dostlarımın bile inanmayacağı büyük bir farkla kazanmak." 20 yıldır Manila'daki başkanlık sarayına iyice ısınan, bu nedenle de bir türlü bırakmak istemeyen Ferdinand Marcos, seçimlerden kısa bir süre önce bir Amerikalı gazeteciye böyle diyordu. Ne var ki Marcos, bu büyük korkusunu gerçekleştirmek uğruna hiç çekinmeden 160 milyon dolar (yaklaşık 96 milyar lira) harcıyordu. Filipinler diktatörü, bunca paranın yanı sıra çeşitli çap ve modelde silahlarla "demokratik engelleme yöntemleri" de uygulamıştı seçimlerde. Hatta seçim yasasına ve yönetmeliklerine bile sığınıyordu. Özellikle baş rakibesi Corazon Aquino'nun seçim bölgelerine gönderdiği askeri birlikler, seçim süresi bitmeden oy sandıklarını kapatmaya kalkınca, halk galeyana gelmiş ve sandıkları kaçırmıştı. Oysa seçim yasasına göre sandıkların yerinin oynatılmaması gerekiyordu. Böylece bu sandıklardaki oylar geçersiz sayılıveriyordu.

Oy satışları pazarlıksızdır. Yaşlı diktatörün bunca çabası yine de pek sonuç vermeyecekti. Her iki kişiden birinin açlık sınırında bulunduğu Filipinler'de oy başına verilen bir torba pirinç ya da 1-1,5 dolar Marcos'u yeniden seçtirmeye yetmemişti. Güney kentlerinde oy kuyruğunda bekleyen seçmenlere üzerinde "Mutlu Noeller" yazılı zarflar dağıtılmıştı. Bu zarfların içinde Marcos adına doldurulmuş hazır oy pusulaları ile birlikte 1,5 dolar bulunuyordu. Seçmenlerin bir bölümü parayı cebe indirirken oy pusulasını da yanlışlıkla zarfla beraber çöpe atabiliyordu.

Bayan Aquino'nun kazanacağı kesin olan seçim bölgelerinde ise daha gerçekçi davranan Marcos yanlıları, oyları satın alamayacaklarını bildikleri için bu kez seçmeni 1 dolar karşılığında sandık başına gitmemeye çağırıyorlardı.

Yine aynı bölgelerde mükerrer oy kullanılmasını engellemek için seçmenin eline silinmez mürekkeple işaret konmuştu. Bayan Aquino adına birkaç oy kullanmaya niyetli olanlar ise bu silinmeyen mürekkebin tükürükle çıktığını kısa bir sürede fark ederek sorunu çözümlüyorlardı. Corazon Aquino da para ve silahla olmasa bile taraftarla-

Cary Aquino'nun eliyle yaptığı "L" harfi savaşa (Laban) devam anlamına geliyor

rını "iman gücü" ile savaşa çağırmıştı. Bir süre önce Marcos'u ABD Başkanı Reagan'a şikâyet eden Bayan Aquino sırtını Beyaz Saray'a dayadığını sanmıştı. Oysa Reagan, Marcos kadar Corazon'u da seçimlere hile karıştırdığı gerekçesi ile suçlamakta hiç gecikmeyecekti.

İktidar kefenin cebine sığsa. Güzel karısı İmelda ile birlikte kanlı diktatörlüğün keyfini çıkarmaya devam etmek için canla başla çalışan Ferdinand Marcos'un gerçekte ne kadar "canlı" olduğu pek bilinmiyordu. Yakın bir zamana kadar "muhalif" sözcüğüne tahammülü olmayan Marcos, bu kişileri hemen ortadan kaldırtmakla ün yapmıştı. En yakınları bile olsa bu konuda hiç taviz vermiyordu.

Birkaç kez böbrek ameliyatı olan ve kaç böbreği olduğu dahi büyük bir sır gibi saklanan Marcos'un sağlık durumu bir merak konusuydu. Bu konuyu araştırmak isteyen basın mensupları çok uzun uğraşlar sonucu diktatörün özel doktorundan bir randevu koparmayı başarmışlardı. Ancak randevu yerine gelen gazeteciler doktorun delik deşik edilmiş cesedi ile karşılaşıyorlardı. 68 yaşındaki Marcos'un sağlık durumu bir sır olarak kalmalıydı. Oysa bir zamanların ünlü hatibi bu sırrını pek saklayamıyordu. Bazı toplantılarda konuşmasını yarıda kesip muhafızlarının kolunda kürsüden indiriliyordu. Tıbbi müdahaleye hazır bir sağlık ekibi ve ambulans hiçbir yerde Marcos'un peşini bırakmıyordu.

Hayaletin gazabı. Ferdinand Marcos'un bir ayağı çukurdaydı ama Ağustos 1983 yılında öldürttüğü ana muhalefet lideri Benigno Aquino da çukurunda rahat durmuyordu. Ölü politikacı adeta mezarından çıkmış ve diktatörün karşısına dikilmişti.

Aralık ayı başına kadar politikadan hiç anlamadığını ve seçimlere katılmayı düşünmediğini söyleyen dul bayan Aquino birden karar değiştirmişti. Bu değişikliğin nedenini soranlara ise şöyle bir açıklama getiriyordu: "Kocamın mezarını ziyarete gittiğim gün, sanki bir ses bana Marcos'la mücadele etmemi fısıldamıştı. Kararımı bu ses etkiledi." Seçim kampanyaları boyunca Filipinler'de Corazon Aquino'nun resimlerinden çok öldürülen Benigno Aquino'nun posterleri görülüyordu. Seçimlerden kısa bir süre önce kutlanan Bayan Aquino'nun 53. yaşgünü, tam anlamı ile bir gövde gösterisine dönüşmüştü. Manila sokakları, Benigno Aquino'nun deyişleri ile çınlıyordu. Bayan Aquino ise mütevazi kişiliğini hiç bırakmamıştı. Kendisine "Bayan Başkan" diye hitap edilmesine karşı çıkarken kocasının bayrağını yerde bırakmayacağını ve seçimleri mutlaka kazanacağını tekrarlıyordu.

Tarlac bölgesinde hayli varlıklı bir ailenin kızı olarak dünyaya gelen Corazon, evlendikten sonra kocasının işlerine pek karışmamıştı. Ancak her zaman onun yanında kalmış ve tüm varlığını ve parasını kocasının davasına adamıştı. Ferdinand Marcos bugün en tehlikeli rakibini tanımlarken şöyle diyordu: "Kocasının öldürülmüş olmasından başka bu kadının ne özelliği var ki sürekli merhamet istiyor." Siyasal gözlemciler, Marcos'un Benigno ismini ağzına almaktan çok çekindiğine dikkatleri çekerken, sürekli "O kadının kocası" dediğini hatırlatıyorlardı. Ama tüm engelleme çabalarına rağmen Corazon, Benigno'nun yerini almıştı. Amerikalı yazar Maximo Soliven ise, Marcos'u "Bir ölüyle başa çıkamazsınız" diye uyarıyordu.

Marcos için korku dağları sarmıştı. En güvendiği, yandaşı bildiği ABD de desteğini çekmişti. Esasında Beyaz Saray için Marcos veya Aquino'nun kazanması fark etmeyecekti. ABD için geçerli olan, bölgede barışın sağlanmasıydı. Nitekim Beyaz Saray, seçim sonuçlarının açıklanması gecikince iki tarafa bir koalisyon çağrısı yapmıştı. Manila'daki Amerikan Büyükelçisi Stephen Bosworth da son zamanlarda Marcos çifti ile ahbaplık etmeyi kesiyor ve üst düzey iş çevreleri ile yakın ilişki kurmaya daha çok özen gösteriyordu●

ASRIN CASUS DEĞİŞ TOKUŞU

Bir köstebek tüccarı

Doğu Berlinli Avukat Dr. Wolfgang Vogel, yaklaşık 25 yıldır Doğu ile Batı arasındaki casus değiş tokuşlarında kilit adam rolü oynarken kendisini bir "hümanist" olarak tanıtıyor.

Doğu ile Batı bloklarını birbirinden ayıran Berlin Köprüsü, tarihi "casus alışverişlerinden" birini daha yaşıyordu. Her şey casus filmlerinin tipik dekoru içindeydi. Orta Avrupa soğuğunun insanın içine işlediği salı günü, önce iki adam hızlı adımlarla birbirlerine doğru yürüdü. Köprüye aşina oldukları her hallerinden belliydi. Tam ortasına geldiklerinde, durdular, ve gülümseyerek el sıkıştılar. Doğu Alman Avukat Wolfgang Vogel, her zamanki gibi rahattı. ABD'nin Batı Almanya Büyükelçisi Richard Burt'un elini bırakırken, "Tamam Dick, her şey hazır, başlıyoruz" diyordu.

Köstebek tüccarlığında çeyrek yüzyılı geride bırakan Dr. Vogel, casusluğu siyasete bulaştırmaktan kaçınıyor

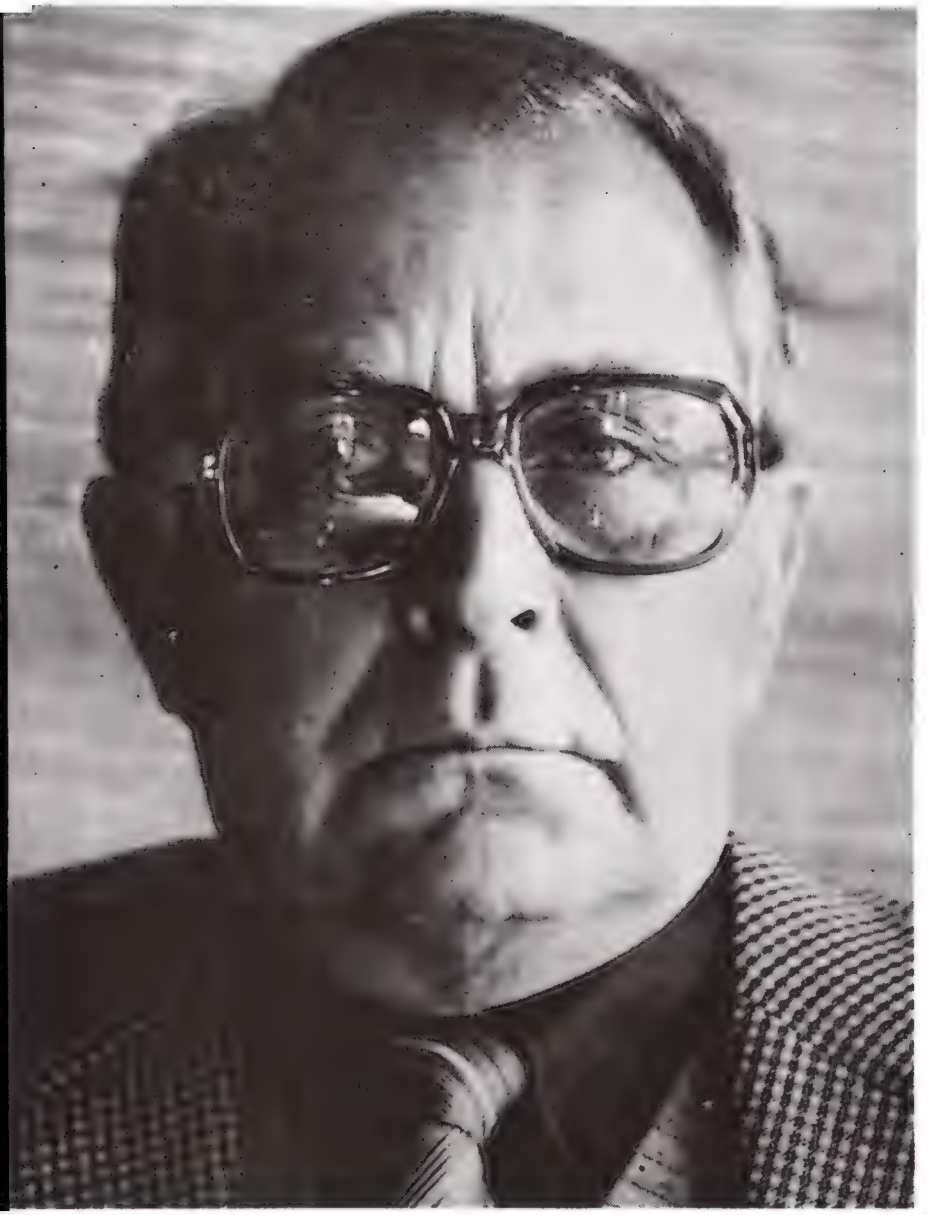

Geçtiğimiz hafta içinde yapılan "casus takası", uluslararası kamuoyunun dikkatini birden Berlin üzerinde yoğunlaştırıyordu. Sovyetler Birliği'nin iade etmeyi kabul ettikleri arasında Musevi asıllı siyasi muhalif Şaranski'nin de yer alması, işi, basit bir casus değişikliği olmaktan çıkartıyordu. Acaba Sovyetler, ikinci bir Reagan-Gorbaçov zirvesi öncesinde ABD'nin güçlü Yahudi lobisine göz mü kırpıyorlardı? Bu tartışma dünyanın çeşitli basın organlarını meşgul ederken, takasın en azından Şaranski kadar ünlü ikinci ismi, "casus değiştirme" mesleğinde 25. yılını dolduran Dr. Wolfgang Vogel'di.

"Masrafını öde, git." 61 yaşındaki Dr. Vogel, casus takası mesleğinde ilk adımını, İncirlik üssünden havalandıktan sonra Sovyet hava sahası üzerinde düşürülen U2 casus uçağının pilotunun, ünlü bir KGB ajanı ile değiştirilmesini sağlayarak atıyordu. O günden bu güne Berlin Köprüsü'nün altından çok sular akmıştı ama Dr. Vogel 1962'den beri yapılan tüm takaslarda tek isim olarak kalmayı başarmıştı. Wolfgang Vogel, Doğu ile Batı gizli servisleri için "yeri doldurulmaz" bir kişiydi artık.

Dr. Vogel'in casus takasçılığı yanında başarıyla sürdürdüğü ikinci bir mesleği vardı. Bu mesleği sayesinde bütün Almanya'da ün kazanmıştı. Berlin'in bölünmesinden sonra, kentin Batı yakasında kalan avukat arkadaşı ile birlikte Almanya'daki parçalanmış ailelerin birleştirilmesi görevini yüklenmişti. Vogel, ailesi Batı'da kalan Doğu Almanyalıların "küçük" bir ücret karşılığında ailelerine kavuşmalarını sağlıyordu. Bu ücret, kaçmak isteyen kişi için Doğu Alman devletinin harcadığı paraya eşitti. Yani bir mühendis iltica etmek istiyorsa ilkokuldan üniversite sonuna kadar devletin kendisi için harcadığı eğitim masraflarını ödemek zorundaydı. Hele bir de arada hastalanıp hastane masrafları varsa işi biraz daha zorlaşabiliyordu. Bu ödenmesi gereken para bir mühendis için 150 bin Batı Alman Markı idi. Niteliksiz bir işçi ise 30 bin mark ile sıyırıyordu. Söz konusu alışverişten alan da memnundu satan da...

Özellikle Doğu Alman hükümeti, hem rejim karşıtlarından kurtuluyordu hem de devletin hazinesine döviz girdiği için şikâyet etmiyordu. Vogel bugüne kadar 15 bin kişinin ilticasını gerçekleştirmişti.

Dr. Wolfgang Vogel bu işe kendisini öylesine kaptırmıştı ki, hayat arkadaşını bile mülteciler arasından seçmekte bir sakınca görmemişti. Bir gün, Vogel'e başvuran çok güzel bir kız, ünlü bir atlet olan nişanlısının Batı'ya iltica etmek istediğini söylüyordu. Tecrübeli takasçı bu işin de altından kalkarak genç adamın Batı'ya geçmesini sağlıyordu. Ne var ki genç ve güzel kız Doğu'da kalmıştı. Dr. Vogel ise pazarlıklar esnasında baştan çıkarttığı bu güzel kız ile evleniyordu.

Berlin Köprüsü; casus takaslarının değişmez dekoru

Takasların dokunaklı havası, Vogel'in hümanist kişiliği ile bir uyum gösteriyor.

Casusluk ayrı, siyaset ayrı. Ünlü takasçı hizmetleri karşılığında Doğu Berlin'de oldukça rahat bir yaşam sürüyordu. Kendisine kentin banliyölerinde, göl kenarında oldukça görkemli bir villa tahsis edilmişti. Ayrıca altına da son model bir Mercedes çekilmişti. Özel pasaportu sayesinde istediği anda yurtdışına çıkıyordu. Yıllık izinlerini genellikle İsviçre'nin kayak merkezlerinde geçiren Vogel, parti tarafından madalyalara ve nişanlara da boğulmuştu. Kendisini bir "hümanist" olarak tanıtan Dr. Vogel sık sık, "Marksizm hiçbir zaman hümanizmi dışlamamıştır" diyordu.

Wolfgang Vogel'in başarılarının temelinde şüphesiz casusluk olgusuna bakışı yatıyordu. Ünlü takasçı, "Casusluk diğer meslekler gibi bir meslektir ve bu mesleği icra edenlerin değiştirilmesi doğaldır" diyordu. O'na göre bu işin siyasi yönü bir başka sorunda ve kendisi bu diğer yön ile hiç mi hiç ilgilenmiyordu. Vogel için önemli olan takasın başarısıydı. Bir Batı Alman gazeteciye göre ise Vogel sadece kurnaz bir uzlaştırıcıydı.

Casusluğun siyaseti ile ilgilenmemek Dr. Vogel'in hümanizma anlayışının bir parçasıydı. Bu da kendisine "hükümetler üstü" bir önem atfedilmesine yol açıyordu. Ülkesine dönmesini sağladığı kişiler arasında Mozambik'te tutuklanmış bir İsrail vatandaşından, Doğu Berlin'de alıkonan bir Amerikalı öğrenciye kadar çeşitli tipte insan vardı. Son işinden önce Çekoslovakya'nın Batı Alman Büyükelçiliği'ne sığınan Doğu Alman Başbakanının yeğeninin serbestçe istediği ülkeye gitmesini sağlamış ve Batı'da büyük takdirle karşılanmıştı. Dr. Vogel, geçen hafta gerçekleşen "büyük değiş tokuş"tan sonra yaptığı açıklamada, Batı'dan olumlu tepki geldiği takdirde sürgündeki Sovyet fizikçi Sakharov'un bile serbest bırakılabileceğini söylüyordu. Son takasta Batı tarafından tutuklanan beş kişiye karşı Doğu tarafı 3 kişi vermişti. Siyonist mi casus mu olduğuna karar verilemeyen Şaranski ise 2 kişi sayılmıştı.

Salıverilmesi, bloklararası bir yumuşamanın kanıtı olarak kabul edilen Şaranski'yi Batı'da ilk karşılayan ABD Büyükelçisi Burt oldu

Bazılarına göre "adi bir insan tüccarı" olarak nitelenen Vogel, diğerlerine göre de eşi bulunmaz bir hümanistti. Ama herkesin üzerinde birleştiği nokta, ünlü takasçının Doğu ile Batı arasındaki yumuşamanın temel taşı olmasıydı. Casus değiş tokuşunda, Berlin Köprüsü ile beraber iki demirbaştan biri olarak kabul edilen Vogel'in bir süre önce düzenlediği Doğu Alman hükümeti ile Batı Sosyal Demokratlar arasındaki görüşmeler zinciri, söz konusu yumuşamanın en sağlam kanıtıydı●

Özal'ın atıcılığı hiç fena değil

"Tebrik ederiz Sayın Başbakan, hiç karavana atmadınız". Başbakan Özal, elindeki Smith Wesson marka tabancaya son bir kez göz atıp gülümsüyordu. Başbakan Turgut Özal, Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne "ani" bir baskın yapmıştı.

Bu baskın o kadar "ani ve gizli"ydi ki, bu konu için yetkililerle görüşmek isteyen **Nokta** muhabiri telefonda şu yanıtı alıyordu:

"Bugün görüşmemiz mümkün değil, çünkü bu akşam Sayın Başbakanımız Emniyet Sarayı'na ani bir baskın yapacakmış. O nedenle hazırlık yapıyoruz." Geçen Pazar saat 20.00'de Emniyet Sarayı'na gelen Başbakan Özal, önce Ankara Emniyet Müdürü Ali Akan'ın odasında çalışmalar konusunda bilgi alıyor, daha sonra da siyasi tim görevlileri ile görüşüyordu. Saat 21 sularında binanın zemin katındaki atış poligonuna inen Özal, Smith Wesson marka tabanca ile hedef tahtasına 14 el ateş ediyordu. Baskın sonunda Özal, hem kendisine verilen bilgilerden hem de atıcılığından hoşnuttu.

Başbakan Özal 12'den vuramadı ama birkaç kez 10'a isabet ettirdi.

Cinsel bir şaka

Türkçe'nin oldukça "lastikli" bir dil olduğu söylenir. Hele bazı kelimeler vardır ki çeke çeke uzadıkça uzar ve anlamı kaybolur.

Bu konuda çok hassas davranan TRT bu tür kelimeleri yasaklamakla başa çıkamıyordu. Hafta içinde bir gece Ece Bar'a giderek bir iki kadeh cin tonik içmek isteyen sinema oyuncusu Sevda Ferdağ da bu lastikli kelimelerden nasibini alıyordu. Sevda Ferdağ, arkadaşları ile bir masada otururken, bir başka masadan kopup gelen bir hayranı önce hatırını soruyor ve sonra da hemen ekliyordu: "Ben de şurada rakılayıp duruyorum, sizin cinsel durumlar ne alemde?" Dehşet içinde kalarak elindeki cin bardağını hayranının kafasına indirmek üzere kaldıran Sevda Ferdağ birden durmuş ve gülmeye başlamıştı. Adamcağız içtiği içkiyi kastediyordu. Galiba TRT "sel", "sal" eklerini yasaklamakta haklıydı.

Sevda Ferdağ "bir daha cin içerken daha dikkatli olacağım" diyor.

Ayran var, ama tahterevan sorun

"Tuvalet kapakları yüzünden çıkan bu gürültüye bir son vermek istediğim için bu söyleşiyi fırsat bildim." Bir süre önce The Washington Post gazetesinde Amerikan Savunma Bakanı Weinberger'in boynunda bir tuvalet kapağı ile karikatürü çıkmasından sonra, gazeteye küsen Başkan Reagan böyle diyerek küskünlüğü aradan kaldırıyordu. Bütçe görüşmeleri sırasında tuvalet kapaklarına ödenen yüksek fiyatlar yüzünden sorun çıkmış ve Amerikan Kongresi altüst olmuştu. Donanmaya ait uçakların tuvalet kapakları için Pentagon 640 dolar ödüyordu. Bu yüksek bir fiyattı. Reagan ise yaptığı söyleşide, bundan böyle söz konusu uçaklara, sivil uçaklarda kullanılan ve 600 dolar değerinde olan tuvalet sistemleri yerleştirileceğini

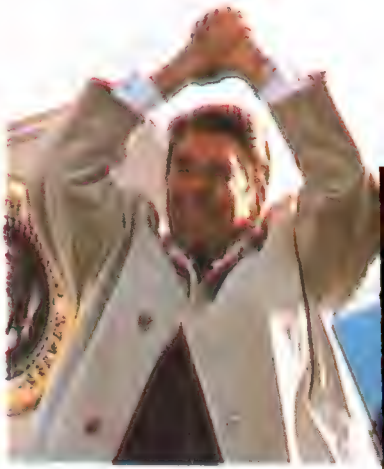

Reagan, tahterevan sorununu da halletti.

açıklıyordu. Böylece her konuda hızır gibi yetişen Reagan sayesinde Amerika'da askeri harcamalar tartışması biraz olsun açıklığa kavuşuyordu.

"İçerden dışarıya sevgilerle"

Gırgır dergisi ve TÜYAP işbirliği ile düzenlenen "İçerden Dışarıya Sevgilerle" isimli hapishane karikatürleri sergisi Marmara Etap'ta açıldı. Gırgır dergisi yönetmeni Oğuz Aral, bu serginin hapishaneden yollanan karikatürlerle açılan ilk sergi olduğunu hatırlatırken "inşallah son olur" demekten kendini alamadı. Aral, sözlerini "bu karikatür-

leri çizecek nitelikteki insanların duvarların içinde olmasına kimsenin gönlü razı gelmez." diyerek noktaladı. Bu arada Aral'ın çevresini saran basın mensupları, dergisindeki karikatüristlerin kendisini fazlasıyla hicvettiklerini ve buna nasıl izin verdiğini sordular. Aral, bu soruyu gülerek şöyle yanıtladı: "Bütün otoriteler hicvedilmeye mahkûmdur." Boyu iki metreye yaklaşan Oğuz Aral, bir ara çok yorgun olduğunu söyledi. Kendisine yatakların çok uzun olması nedeni ile otelin Kral Dairesi'nin açılabileceği hatırlatılınca, irkilen Aral, "daha kral olmadım, ama olunca söz o daireye gelirim." diyerek teklifi nazikçe reddetti.

Oğuz Aral: "Bütün otoriteler hicvedilmeye mahkûm..."

Ruhi Su kızınca...

Ekin Bilar A.Ş. tarafından düzenlenen "Ruhi Su'yu Anma Gecesi" olağanüstü kalabalık bir izleyici kitlesi önünde yapıldı. Aziz Nesin, geceyi açış konuşmasında Ruhi Su'nun özelliklerini anlatırken ustanın ne denli kibar bir kişi olduğuna da değinmişti. Bir gün vapurda bir konsere giden Ruhi Su, yanıbaşında sazının üstüne oturarak sapını kıran bir bayana öyle çok kızmıştı ki "ağıza alınmayacak bir laf" etmişti. Ancak bu lafı tekrarlamaktan çekiniyordu. Aziz Nesin ise bu lafı hayli merak etmiş ve ustayı sıkıştırmıştı. Ruhi Su, kızararak sözü tekrarlıyordu: "hanımefendi gördünüz mü yediğiniz haltı..?" Aziz Nesin konuşmasında ayrıca Ankara gösterisinde polisin video çekimi yapmasına da değinerek "bir doktordan hastasının sırlarını açıklamasını isteyemeyiz. Aynı şekilde bu geceye katılan izleyicilerin de video ile tespit edilmesi saçmadır" diyordu.

Ankara'da polis dahil büyük bir ilgiyle izlenen Ekin Bilar A.Ş. gösterilerine katılan sanatçılara Lamelta Sanat Galerisi tarafından verilen kokteyle birçok ünlü katıldı.

Kom mayo defilesinde bayan mankenler kadar erkekler de rağbetteydi.

Görmemişlere mayo

Kom firması, "bütün kadınlar birer stardır" anlayışından hareket ederek 1986 mayolarını oldukça görkemli bir biçimde tanıttı. Sheraton Oteli Balo salonunda düzenlenen iki defile ve bir kokteyl akıl almaz şekilde kalabalıktı. Fosforlu mayoların da tanıtıldığı gösteride Türk ve yabancı mankenler çok ilgi gördü. Bu arada bir bikini modeli dikkatleri çekti. Biri daha açık, diğeri daha kapalı iki bikiniyi üst üste giymiş hissini veren bu modelin hangi çevrelerde tutulacağı da merak konusu oldu. Rio karnavalını aratmayan gösteriler boyunca, garsonlar ikram tepsilerini yetiştirememişlerdi. İnanılmaz bir tüketim söz konusuydu. Defile sonunda da podyumda şampanyalar patladı siyah havyarlar yendi. Kom, 86 yazına hayli iddialı giriyordu.

PETROL FİYATLARI

Petrol kurbanı Türkiye

Dünya petrol piyasalarındaki fiyat düşüşünden, hükümetin hatası nedeniyle, Türkiye'nin yararlanamayacağı öne sürülürken, TÜSİAD Başkanı Sakıp Sabancı, anlaşmaların iptal edilmesine karşı çıkıyor.

"Sakın..." diyordu. "Sakın anlaşma bozulmasın yoksa faturası halktan çıkar..." TÜSİAD Başkanı Sakıp Sabancı'yı bu denli telaşlandıran İran'la Türkiye arasında ocak ayında imzalanan petrol anlaşmasının iptal edilmesinin gündeme gelmesiydi.

Petrol fiyatlarında meydana gelen hızlı düşüş, Türkiye ekonomisi için büyük bir fırsat yaratıyordu. Ancak, Türkiye bu fırsatı yakalayabilecek miydi? Bu soru tartışmaların odağını oluşturuyordu. Çünkü, petrol ihtiyacının yüzde 37'sini İran'dan sağlayan Türkiye'nin eli, ocak ayında Turgut Özal'ın yaptığı anlaşmayla bağlanıp kalmıştı... O günlerde 26 dolardan anlaşma yapılan petrol fiyatlarının, 14 dolara dek düşeceği hiç hesaba katılmamıştı.

Yapılan anlaşma gereğince 1986 yılında 2.8 milyar dolar döviz karşılığında 14 milyon ton ham petrol, 258.5 milyon dolar döviz karşılığında da 1.2 milyon ton petrol ürünü ithal edilecekti. Bu durumda yüzde 45 oranında düşen petrol fiyatları göz önüne alındığında Türkiye'nin yaklaşık 1 milyar 300 milyon dolar daha az döviz ödemesi gerekiyordu.

İşte bu noktada dünyada düşen petrol fiyatlarının Türkiye'ye yansıyıp, yansımayacağı tartışması gündeme geliyordu... Özal'ın anlaşmanın iptalini talep etmesi, İran'da tepkiyle karşılanıyor İran İslam Cumhuriyeti'nin Ankara'da-

ki Büyükelçisi Manoçehr Mottaki, "Bizim Türkiye ile ilişkilerimiz bir bütündür. Dolayısıyla bunlardan biri üzerinde yapılacak değişiklik diğer anlaşmalara da yansıyacaktır" diyordu.

İşadamları adına görüşünü açıklayan Sakıp Sabancı'nın korkusu da buradan kaynaklanıyordu. Sabancı şunları söylüyordu: "Eğer petrol konusunda bir didişmeye girilirse, zaten bahane arıyorlar bu ihracatımıza da yansır. Türk sanayii olumsuz etkilenir bundan."

Petrol Ürünleri İşveren Sendikası (PÜİS)'in Başkanı Şuayip Dilmen ise, petrol ithalatında tekelin kaldırılmasını istiyordu. Dilmen "PÜİS'e imkân tanınırsa çok ucuza akaryakıt satışını sağlarız. Böylece hem halk ucuz akaryakıt kullanır, hem de bayilerimiz yüksek fiyatların doğurduğu sermaye yetersizliğinden kurtulur" diyordu.

İTÜ Maden Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ekrem Göksu'ya göre ise, ithal petrolün pahalı alınarak, yurt içinde ucuza satılması ve açığın bir fondan karşılanması söz konusu edilemezdi. Göksu

"Özal hata yaptı..."

Fransa'da Grenoble Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdikten sonra Nanterre Üniversitesi'nde devlet doktorası veren Dr. Seyfettin Gürsel petrol konusunda Nokta'nın sorularını yanıtladı.

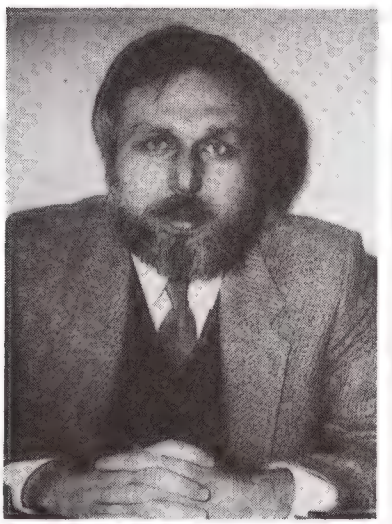

Dr. Seyfettin Gürsel

Nokta: Petrol fiyatlarındaki hızlı düşüş Türkiye için bir fırsat yarattı. Türkiye bundan yararlanabilecek mi?

Gürsel: Ne yazık ki bu soruya olumlu yanıt vermek çok güç. Aslında 1980'de yaşanan ikinci petrol şokuyla benimsenen stratejinin büyük bir hata olduğu bugün daha iyi anlaşılıyor. Petrol fiyatlarının 1979-81 arası üçe katlanması sonucu komşumuz Ortadoğu ülkelerinin satın alma güçlerinin büyük ölçüde artması, üstelik bu ülke ekonomilerinin tarımda, kısmen de sanayide Türk ekonomisi ile tamamlayıcı nitelikte olması bu ülkelere ihracat patlaması sonucunu doğurdu. Ancak, ihracat gelişirken iki temel hata yapıldı. Birincisi, petrol fiyatının ulaştığı yüksek düzeyde kalacağının, hatta yükseleceğinin sanılmasıydı. İkincisi ise, bu ülkelerle ticareti takasa dayandırmaktı.

Nokta: Peki ne yapılabilirdi?

Gürsel: Petrol fiyatlarının geleceği konusunda çok daha tedbirli davranılabilirdi. Bir kere OECD ülkeleri derhal petrolü ikame stratejisini benimsediler ve bu alanda politikalarını koordine etmek amacıyla Türkiye'nin de üye olduğu Uluslararası Enerji Ajansı'nı kurdular. Bu girişimler orta vadede petrol talebinin düşebileceğinin işaretiydi. Öte yandan bilinen ya da muhtemel petrol rezevlerine sahip ülkeler yüksek fiyat sayesinde petrol üretimlerini artırabilecekleri koşullara sahip oldular. Bu gelişmeler 1983'ten itibaren de ihtimal olmaktan çıktı ve fiilen gerçekleşmeye başladı.

Nokta: Türk hükümetinin gelişmeler karşısındaki tutumu ne oldu?

Gürsel: 1983'lerde başlayan gelişmeler OPEC içinde de gerilimi artırdı. Nihayet en yüksek faturayı ödeyen Suudi Arabistan'ın petrol üretimini günde 2.5 milyon varilden 5 milyon varile çıkartmasıyla petrol fiyatlarında beklenen düşüş başladı. Bu dönemde ise hükümet ve holdingler Ortadoğu pazarlarıyla özel ilişkileri sürdürmeye devam etti. Burada stratejik bir hata işlendi. Benimsenen takas mantığının ihracat olanaklarımızı olduğundan daha yüksek gösterdiği kabul edilmemekte direnildi. Hele Başbakan Özal'ın petrol fiyatlarının hızla düşeceği ayan beyan ortaya çıkmışken Ocak ayı başında İran'a bizzat giderek 26 dolardan ve Türkiye'nin ihtiyacının üzerinde bir anlaşma yapması bir 'hesap adamı' için anlaşılır gibi değildi.

Nokta: Hükümet ne yapmalı?

Gürsel: 22 dolar civarında bir fiyatla anlaşmalar yenilense ithalatta 1 milyar dolar tasarruf olanağı ortaya çıkar. Bunun ideal kullanımını saptamak mümkündür. Sonuçta Türkiye 1986 yılında büyümeyi yüzde 6'nın üzerine çıkarabilir ve 5 yıldır kemer sıkmaktan bunalmış hale gelen kesimler biraz olsun ferahlayabilir. ANAP hükümeti bunu başarabilecek mi? Tüm politik ve ekonomik özel çıkarları bir kenara itip petrolcü komşularımızla takas anlaşmalarını iptal etme cesaretini gösterirse neden olmasın?"

"Tek petrol ihtalatçısı devlet olduğu sürece Türkiye'de petrol fiyatlarının ucuzlaması beklenemez. Hükümet Demirel dönemindeki hataya düşmemeli, o dönemde dışardan pahalı alınan petrol içerde, ucuz satılıyordu. Bugünkü enflasyonun kaynağını da bu durum teşkil etmiştir" diyordu.

Şimdi ne olacak? Türkiye'de petrol fiyatlarının ucuzlatılıp ucuzlatılmayacağı tartışmaları sürerken hükümetin miktarı az da olsa spot piyasadan da petrol alma girişimleri görülüyordu. Bu nedenle Türkiye, 20 dolar 25 senten 142 bin tonluk bir bağlantı yapıyordu.

Hükümetin önünde iki olasılık bulunuyordu. Birincisi İran, Irak ve Libya ile yapılan anlaşmayı değiştirmeyip pahalı petrole razı olmak. Bu ise Irak ile Libya'dan da pahalı petrol almayı da kabul etmek anlamına geliyordu. Uzmanlar, Türkiye'nin İran'a ayrıcalık tanımasını diğer ülkelerin kabul etmesinin mümkün olmayacağını öne sürüyorlardı. Bu durumda Türkiye'nin petrol ithalatının yüzde 90'ına yakın bölümünü çok yüksek fiyattan karşılaması gerekecekti.

İkinci beklenti ise anlaşmaların yeniden gözden geçirilmesiydi. Ancak, İran'ın böylesi bir pazarlığa oturması çok uzak bir olasılık olarak görülüyordu ●

"Petrol %50 ucuzlamalı"

Petrol Ofisi eski Genel Müdürü Mustafa Özyürek'in petrol fiyatlarına ilişkin görüşü şöyle:

"Bugün spot piyasada ham petrolün varili 18 dolar civarında seyrediyor. Türkiye anlaşma yaptığı ülkelerden ise genellikle 26 dolara petrolü satın alıyor. Halen bir litre benzinin İstanbul'daki resmi fiyatı 278.20 liradır. 83/7508 sayılı kararname esaslarına göre akaryakıt fiyatları saptanırken petrolün rafineriye maliyeti, rafineri kârı, dağıtım şirketi kârları, bayi kârları, çeşitli gümrük vergi ve resimleri göz önüne alınıyor. Ayrıca, akaryakıt istikrar fonuna bir pay kalması amaçlanıyor. Dolar kurundaki değişmeler ve petrol fiyatlarındaki değişmeler bu fonu etkiliyor. Varili 18 dolardan petrol ithal edildiğinde sayılan unsurları içerecek şekilde bir fiyat hesaplaması yaptığımızda bir ton benzinin rafineriden vergisiz çıkış fiyatı 85 bin TL. dolayında olur. Buna vergiler, dağıtım şirketi ve bayi kârları eklendiğinde bir ton benzinin maliyeti 182 bin TL'ye ulaşır. Benzinin kesafeti (0.735) dikkate alındığında, bir litre benzin 133.77 TL'ye satılabilir. Bugünkü benzin fiyatı 278.20 lira olduğuna göre, litrede 144.43 TL. yani yüzde 51.9 indirim yapılabilir. Bütün ülkelerde spot piyasadaki fiyat düşmelerine paralel olarak akaryakıt fiyatları ucuzlamaktadır. Hükümetin halkın bu beklentisine cevap vererek spot piyasadan petrol satın almaya yönelmesi ve benzin fiyatlarını yüzde 50 dolayında ucuzlatması gerekir."

EVLİLİĞİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?..

Ama unutmayın ki sadece düşünmek mutlu bir evliliği gerçekleştirmek için yetmez. SOSYOLOG, PSİKOLOG, ASTROLOG ve BİLGİSAYAR uzmanlarımız mutluluğunuzun emrinde. Geniş bilgi için broşür isteyiniz.

HASAL Sosyal Hizmetler Merkezi

Bağdat Cad. Tüzün Apt. No. 101/2 Kızıltoprak-İSTANBUL
Haberleşme Adresi: P.K. 145 Kızıltoprak-İSTANBUL
Tel: 338 52 11

VİKİNG TURİZM
VE TİCARET A.Ş.
Mete Cad. No:24
Taksim-İstanbul-TURKEY
Tel: 143 53 47/48
149 35 00-149 96 78
Telex 31282 viki-tr
Telg PERI-İSTANBUL

NEW YORK

NEW YORK
313.400.-TL.*
313.400.-TL.* NEW YORK'a Gidiş/Dönüş,
Helsinki'de üç gece First Class otelde
oda & kahvaltı dahil konaklama.
Aynı şartlarda SEATTLE veya LOS ANGELES 506.980.-TL.*
800.000.-TL.* TOKYO Gidiş/Dönüş;
Helsinki'de iki gece First Class otelde
oda & kahvaltı dahil konaklama.

Ayrıca bu hizmetlere ek bir ücretle Finlandiya, İskandinavya ve New York'da otel, tur ve rent-a-car servislerini de dahil edebilirsiniz.

VİKİNG TURİZM FINNAIR uçak şirketinin işbirliğiyle, rekabetsiz olan hizmetlerini takdirinize sunar.

*Ücretler Dolar kuruna bağlı olarak değişebilir.

İLETİŞİM

Atlaslı Büyük Uygarlıklar Ansiklopedisi

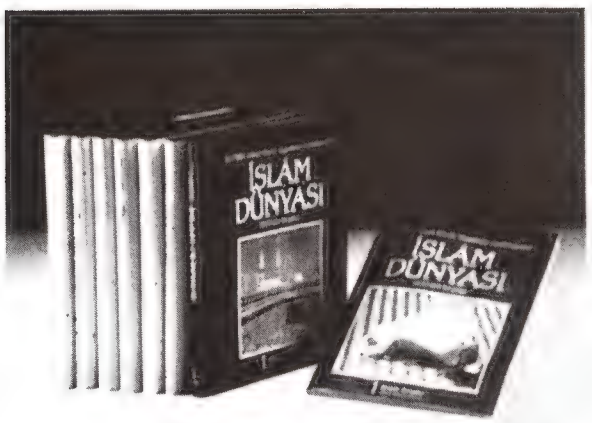

İSLÂM DÜNYASI
ESKİ MISIR
YAHUDİ DÜNYASI
ÇİN
ESKİ YUNAN
ROMA DÜNYASI
ORTAÇAĞ AVRUPASI

7 Büyük Ciltte Büyük Uygarlık

- 3000'İ AŞKIN RENKLİ RESİM/ÇİZİM, 400'DEN FAZLA HARİTA...
- ÜSTÜN NİTELİKTE, KALICI BİR ESER
  Her cilt, ayrı bir uygarlık Her büyük uygarlığı, dünyaca ünlü uzmanlar yazdı
  Renkli resimler, fotoğraflar, çizimler ve haritalar Avrupa kağıda pırıl pırıl basıldı.
- **İLK CİLT İSLÂM DÜNYASI**
  Bütün boyutlarıyla İslâmiyet
  İslâm tarihi, İslâm kültürünün temelleri, İslâm ve Batı ilişkileri, İslâm sanatları, çağdaş İslâm toplumları
  Renkli resimler ve haritalarla İSLÂM DÜNYASI'nda inceleniyor
- AYRICA Fasiküllerin Arka Kapağında
  "TÜRKİYE GRAVÜRLERİ" ALBÜMÜ
  16. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar Osmanlı İmparatorluğu'na gelmiş 30 ünlü sanatçının Türkiye gravürleri...
  Her fasikülün arka kapağını kesip, biriktirdiğinizde bu üstün esere sahip olacaksınız.
- HER ABONEYE
  Türkiye'nin tek ansiklopedik tarih dergisi TARİH ve TOPLUM'un 4 cildi verilecektir.

FASİKÜLLER HER PAZARTESİ BAYİLERDE

Klodfarer Caddesi, İletişim Han No: 7 Cağaloğlu-İstanbul Tel: 520 14 53/54/55

İletişim Yayınları

TOBB / KAYSERİ TOPLANTISI

Seçim öncesi ısınma turları

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Kayseri'de yapılan Orta Anadolu Bölge Toplantısı, birliğin mayıs ayında yapılacak seçimler için nabız yoklaması biçiminde geçti

UMAT Genel Müdürü Necati Cepken'in 1,5 saatlik gecikmesi ve gazetecilerin duayeni Özden Alpdağ'ın bu gecekmeye "ne biçim ev sahibisiniz beyefendi" itirazıyla başlayan yolculuğun ilk durağı, Hacı Bektaş Müzesi'ydi. Bir otobüs dolusu gazeteci, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB), Kayseri'de yapılacak bölge toplantısına götürülüyordu.

Aslında hayli önemli sonuçlar verebilecek bir toplantıda, "gazetecilerin başkalığının" görülmesi dışında, dikkate değer pek bir gelişme gözlenemedi. Gazeteciler kendi otellerinde "flaş bir şey olamayacağını" kestirmesinin verdiği rahatlıkla, pastırma çeşitlemelerini rakılarına meze yaparken, "Oda"cılar kendi otellerinde Demirel, Yazar, Özal ve Kuşçulu'nun kulaklarını çınlatıp kulis yapıyorlardı. Nitekim, Kayseri ve Konya konuşmalarında, konuşmacıların ileriye yönelik hayalleri dikkati çekti. Ne de olsa mayıs ayında yeni yöneticilerin belirleneceği genel kurul vardı...

5590 ve budama! Toplantıda sert konuşanlar yönetime girmeyi, esnek konuşanlar yönetimde kalmayı amaçlamış görünüyorlardı. Eskişehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cahit Işık ve Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Feridun Alpat, ısrarla TOBB'un da öteki meslek kuruluşları gibi budanıp pasifize edilmek istendiğini vurguluyorlardı. Hatta Feridun Alpat, bunun önlenebilmesi için olağanüstü genel kurula gidilmesini istedi. Başkan Ersin Faralyalı ise, bu kadar heyecanlanmanın gereksiz olduğu tezini savunuyordu. Faralyalı, 5590 sayılı TOBB yasasının kendilerine danışılmadan, görüşleri alınmadan değiştirilmeyeceğini, bu konuda Bakan Cahit Aral'dan güvence alındığını belirtiyordu. Kaldı ki, TOBB'a göstermeden ona yeni bir yasal çerçeve getirmek pek "makul" değildi.

TOBB için 5590 sayılı yasada yapılacak bazı değişiklikler çok önemliydi; hükümet bir iki düzenlemeyle TOBB'un elini kolunu bağlayabilirdi. Üstelik bu iş için hükümet iyi bir zamanlama yapmış bile sayılabilirdi. Çünkü Eskişehir ve Malatya Ticaret Odaları dışında, bütün odalar kendi genel kurullarıyla haşır neşir olacaklardı; bu arada yasa görültüye meydan vermeden değiştirilebilirdi... Kuliste bu görüşler, Özal'ın yeni "Yazar"lar istemediği düşüncesiyle pekiştiriliyordu. Ayrıca mayıstaki genel kurula gelecek delegeler, Mehmet Yazar'ın delegeleriydi...

Ersin Faralyalı

Eski Başkan Mehmet Yazar

Kovana çomak sokulur mu? Bazıları için bu değerlendirmeler pek anlamlı değildi. Çünkü "anlaşıldığı kadarıyla ara seçimler 1986 içinde yapılacak"tı. Hükümetin olayı "bir olup bittiye getirmesi", TOBB'un topyekûn muhalefetini çekebilirdi!.. Ara seçimler sırasında alınabilecek böyle bir muhalif tavrın ne kadar çok cepheli olabileceği konusunda, eski Başkan Mehmet Yazar'ın telgrafı küçük bir ipucu olarak gösterilebilirdi: Toplantıya gelen çok sayıda telgrafın aldığı alkış, Yazar'ın telgrafının aldığı alkış yanında çok cılız kalmıştı.

Kaldı ki Türkiye Odalar Birliğinde, hükümetin daha çok TÜSİAD'ı dinlediği şeklinde bir görüş yaygındı. Nitekim Ankara Ticaret Odası Meclis Başkanı Güngör Yener Kayseri toplantısında bu değerlendirmeyi oldukça sert bir ifadeyle dile getirdi. Yener'in, "Hükümetin muhatabı TÜSİAD değil Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğidir" cümlesi toplantıya katılanlardan coşkulu bir onay aldı ●

Türktelefon, yarının haberleşme sistemini bugünden sunar.

Yarının haberleşme sistemini yarına bırakmayın! TR-40 TELESET'i seçin!

Elektronik telefon santrallarının, şefsekreterlerin, düofon sistemlerinin üstün özelliklerini bir araya getiren TR-40 TELESET, yepyeni, mükemmel bir telefon santralıdır.

TR-40 TELESET'i görmeden, incelemeden haberleşme sistemi almayın, haberleşme sisteminizi genişletmeyin!

30 yıllık tecrübesiyle, Türktelefon'un sunduğu bu imkândan yararlanın. Kuruluşunuzu TELESET'leyin! Bugünden!

8 hattan 8000 hatta kadar her çapta ihtiyaca uyacak elektronik ve sayısal telefon santrallarını, haberleşme sistemlerini Türktelefon sunar.

TR-40 Teleset'in sayısız üstün özelliklerinden yalnızca bazıları

2'den 12'ye harici, 2'den 70'e dahili hat olanağı, mikrotelefonu kaldırmadan arama-cevap verme, fon müziği, beklemede müzik, üçlü konferans, kısaltılmış arama, otomatik kapı açma, ses yükseltici, sesli arama, anons, hat rezervasyonu, özel hat, test programı, araya girme, bilgi alma, elektrik kesilmelerinde işlerlik, transfer emniyeti, otomatik geri arama, son numara tekrarı, gece servisi, genel çağrı, çağrı yönlendirme, beni takip et, rahatsız etmeyin, abone sınıflandırması, yetki kısıtlaması, çağrı kayıt, müşteri verilerinin değiştirilmesi, kilitlenebilme...

MARKOM

Türktelefon a.ş.

İSTANBUL, Yeni Çarşı Cad. Biltez Han No: 40 Galatasaray
Tel: 144 75 00-144 48 43 Teleks: 24566 tele tr
ANKARA, Tuna Cad. Çanakçı Han No 11 Kat 2 Kızılay
Tel: 31 41 40 Teleks: 42583
İZMİR, Şehit Fethi Bey Cad. Sardalar İş Hanı No: 23/4 Gümrük
Tel: 25 87 70

YAŞAM / REKLAMLAR

Ekrandaki büyük savaş

Büyük küçük herkesi ekran karşısında 'yakalayan' reklamlar özellikle çocukların sevgilisi. 30 saniyelerin ardındaki sektörde her geçen gün önemli gelişmeler izleniyor. Her yıl giderek artan reklam harcamaları 1985 yılında 40 milyar liraya ulaştı.

Sinan'ın neden ağladığını önce anlamamışlardı. Banyo yaparken o güne dek hiç sorun çıkarmamıştı çünkü. O gün de sorun olması için bir neden yoktu. Bir yaşındaki Sinan'ın ağlama nedeni az sonra bir rastlantıyla anlaşılmıştı. Annesi, oğlunu sakinleştirmek için kendisinin de hoşuna giden bir reklam çıngılını söylemeye başlamıştı: "Dalin Dalin şampuaan" Ve Sinan susmuştu. Annesi o zaman, bir önce ki banyoda yine bu şarkıyı söylediğini ve kendi deyişiyle "bir reklam hastası" olan Sinan'ın da çok keyiflendiğini anımsamıştı. Anlaşılan küçük afacan yine "Dalin'le yıkanmak" istiyordu. Aynı şey 3,5 yaşındaki Beril için de söz konusuydu. Üstelik Beril, yaşı daha büyük olduğu için, Dalin'in yalnız şarkısı değil kendisi de olmadan ban-

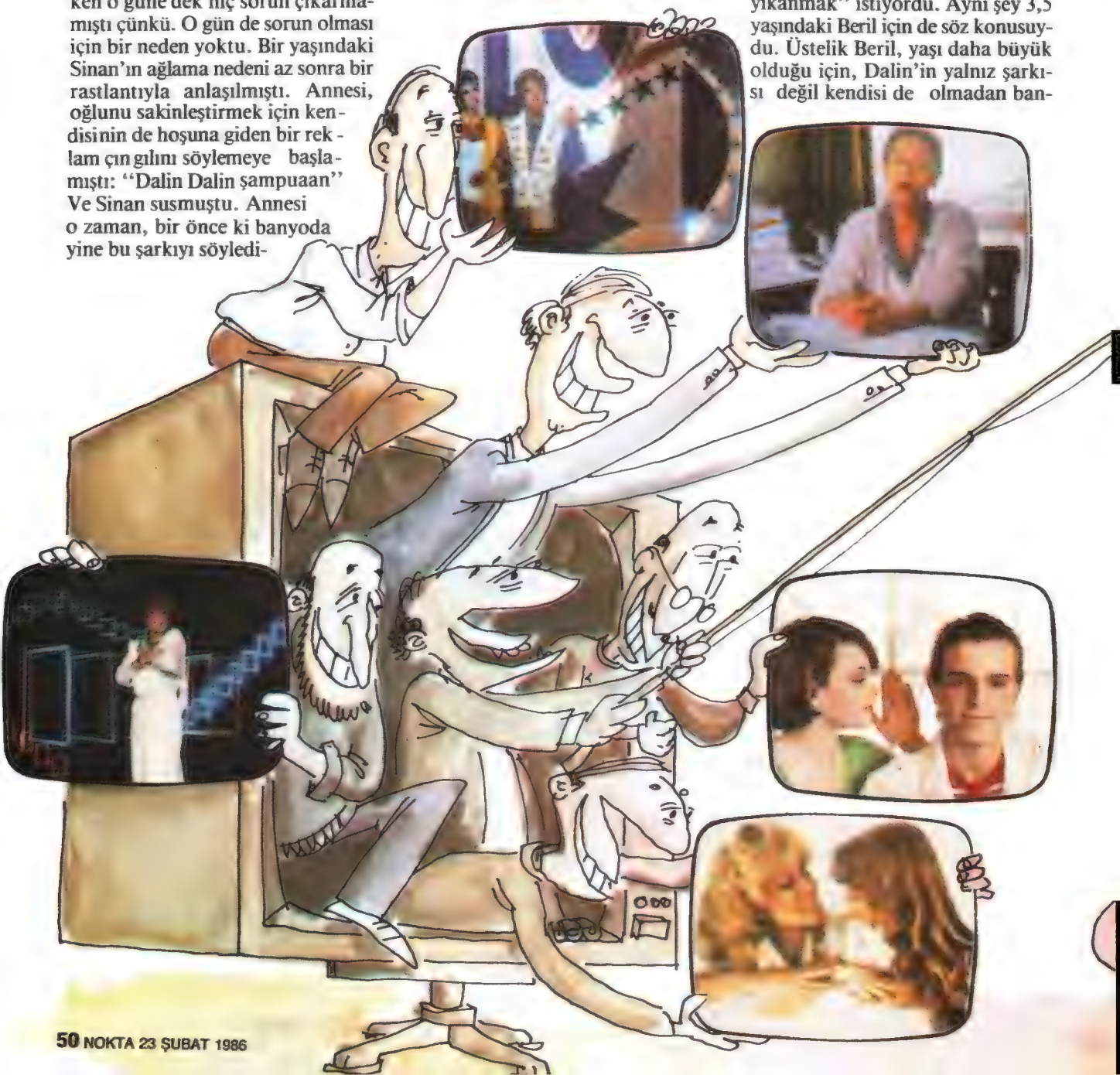

yoya girmiyordu. Sinan Bilgin de Beril Yardımcı da, ekran başında adeta "mıhlanan" milyonlarca çocuktan yalnızca ikisiydi. Televizyondaki hareketli, cıvıl cıvıl görüntülerin, sevimli ve akılda kalıcı melodi parçalarının girdabına çekilen milyonlarca çocuktan sadece ikisi... En çok 15 dakika süren bir reklam kuşağının ardından bu çocuklar yeniden oyunlarının başına döneceklerdi. Ama ertesi gün bakkalda annelerinden şu bisküviyi ya da bu çikolatayı isterken, bir firma satış ve bir reklam şirketi başarı hanesine bir çarpı daha ekleyecekti. Saniyelerin ardındaki dünyada, bu çarpıları artırabilmek, onları birer zafer işaretine çevirebilmek için dev bir çark dönüyordu. Bu, öylesine bir çarktı ki, yalnızca 1985 yılında 38 milyar lira yutmuştu. Yani geçen yıl TV, radyo ve basın reklamları için tam 38 milyar lira harcanmıştı.

Reklamla bembeyaz. Reklamcılığın beşiği Amerika'da 1960'lı yıllarda gündüz gösterilen dizi filmlere "soap opera" (sabun köpüğü) deniliyordu. Dizilerin "hafifliğini" vurgulamak için takılmamıştı bu ad. Dizi aralarında gösterilen reklamların çok büyük bir bölümünün sabun ya da deterjan firmalarına ait olmasıydı nedeni. Aynı "ağırlık" bugün Türkiye için de geçerliydi. Geçen yılın reklam kralları Türkiye'de de sabunlar ve deterjanlardı. Bu sektörde yalnızca televizyon reklamı için yaklaşık 4,5 milyar lira harcanmıştı.

Temizlik maddeleri içinde de ALO deterjanı reklam harcamalarında zirvedeydi. Ajda Pekkan'lı, Zeki Müren'li, Cüneyt Arkın'lı ALO, her ay reklam için yüz milyonlarca lira harcıyordu. Ama ALO'nun bir başka özelliği daha vardı. Veri Araştırma Merkezi'nin anketine göre ALO reklamı, hem en çok beğenilen hem de hiç beğenilmeyen reklamlar arasında "birinci" sıradaydı. AR-AN araştırmasına göre ise, ALO reklamı 7-11 yaş çocukları arasında da "en çok hatırlanan" reklam olmuştu. Kısacası, dostu da düşmanı da, ALO'nun geçen yılın en çok konuşulan reklamı olduğunu teslim ediyordu.

"Şu bizim Ajda..." Reklamcılık için, "pek çok bilim dalının kesiştiği nokta" diyordu kimileri. Gerçekten de ekonomi bilimi de psikoloji de reklamın temel taşlarıydı. Hele psikoloji! Milyonlarca insanı ekranın başında "avlamak" için kullanılan silahlar, psikolojik yöntemlerdi. Örneğin "özdeşleşme"...

İşte ALO reklamlarında bu silah kullanılmıştı. Sevilen bir sanatçı bir deterjan kullanıyordu ve siz de aynı deterjanı kullandığınız zaman kendinizi o sanatçıyla özdeş hissediyordunuz. Aranızda artık ortak bir yan doğuyordu.

ALO reklamının yaratıcılarından, Güzel Sanatlar Reklam Ajansı Sanat Yönetmeni Alinur Velidedeoğlu bu konuda şunları anlatıyordu:

"Star sistemi bugün bütün dünyada kullanılan reklam taktiklerinden biridir. Ama önemli olan şöhreti akıllıca kullanmaktır. Ajda Pekkan çarşafları tutmadı. Orada da bir ünlü kullanılmıştı. Hiçbir kadın Ajda Pekkan imzalı bir çarşafı kocasının altına sermez. Bu kadar basit. Biz de Ajda Pekkan'ı kullandık. Ama şarkıcı olarak tanınmış biri ve yine şarkı söylüyor. Mesajı şarkıda söylüyor. Bir de şöyle bakın: Türkiye'de kaç kişi yaşıyor? 50 milyon... Yarısı, 25 milyon kadın tüketici. Bu 25 milyon kadının zevklerinin aynı olması mümkün değildir. Öyle bir şey bulun ki, 25 milyon kadın aynı fikirde birleşsin. Zeki Müren'in bir deterjan reklamında ne işi var diyen olabilir. Ama biz reklam ajansı olarak reklamın sonunda satışların artmış olmasına, pazar payına bakarız. Yaptığımız araştırmalar, yolumuzun doğru olduğunu gösteriyor."

Ayşe Hanım anlatıyor. Ajda Pekkan ile Zeki Müren 30 saniye-

TRT Müjde Ar'ın bakışlarını müstehcen bulmuştu.

lik şovlarını bitirmişti. Sırada Ayşe Hanım vardı. Az sonra o da çıkıp milyonlarca kadına "kendi deneyimlerini" anlatacaktı: "Kocam ve oğlum bir atölyede çalışıyor. Her gün kir içinde geliyorlar..." Ve Ayşe Hanım kocasıyla oğlunun giysilerini OMO sayesinde tertemiz yaptığını söyleyecekti. OMO da, geçen yılın en çok reklam harcaması yapan 15 firmasından biriydi. Ekran gerisinde bir köpük savaşıdır gidiyordu, ama silahlar birbirinden çok farklıydı.

OMO reklamının yaratıcısı Grafika-Maya Reklam Ajansı'nın Yöneticisi Sedat Scialom bu "silahı" şöyle anlatıyordu:

"İki firma arasındaki reklam harcamaları farkı 1985'te daha da arttı. ALO, OMO'nun harcamalarının iki katı kadar bir reklam harcamasına girdi. OMO'nun bütçesi daha kısıtlıydı ve o bütçeyle en iyi reklamı yapmak durumundaydı. ALO'nunki de bir yol ve oldukça etkili bir yol. Ama burada biz çamaşır yıkamaktan söz ediyoruz. Hanımların her gün zevk almadan, zorunlu yaptıkları bir iş. Hanımlar çamaşır yıkarken şarkı söylemiyorlar. Dolayısıyla, hanımların işini kolaylaştıracak, iyi yıkayan bir deterjan olduğuna inandırmak gerekiyor. Bu yüzden biz tüketici kullanıyoruz reklamlarımızda. Biz tüketiciye denetip fikrini soruyoruz. Araştırmacılar ALO'nun kampanyasının daha etkileyici ve hatırlanabilir olduğunu gösteriyor. Fakat satış profillerinde OMO önde."

Sedat Scialom

Her şeyin başı reklam! Paul McCartney'in ölüm haberi, müziğinin hayranı gençleri yasa boğmuştu. İçlerinden bazıları öylesine üzülmüştü ki, "Paul'ün ardından" ölmeyi bile düşünmüş, intihara kalkışmıştı. Bir grup hayranı da doğduğu kentte görkemli bir cenaze töreni düzenlemişti. Ama tüm bunların ardından Paul McCartney ortaya çıkıvermişti. Sapasağlamdı ve çok da şaşkındı. Ölüm haberinin ardındaki, bir süre sonra anlaşılmıştı. Menajeri "reklam" olsun diye Paul'ün öldüğünü yaymıştı. Galiba reklam hedefine de ulaşmıştı. Beatles topluluğunun daha "efsane" kabul edilmediği dönemdeki bu reklam, henüz adlarını bile duymamış insanlara tanıtmıştı onları.

Bu tuhaf girişim, bir bakıma 20. yüzyıla "reklam çağı" diyenleri doğruluyordu. Gerçekten de çağımızda iyi, güzel, yararlı olmak yetmiyordu. Eğer tüm bunları duyuramıyorsanız, yani reklamını yapamıyorsanız nitelikleriniz beş para etmeyebilirdi. Türkiye, bu gerçekle tanışalı epey oluyordu gerçi, ama son yıllar "bu gerçeğin gerçek anlamda kavrandığı" bir dönem oluyordu. Ve Türkiye'de de reklamcılık "altın çağı"nı yaşamaya başlıyordu. 1984 yılında reklam harcamaları 1983'e oranla yaklaşık yüzde 90 artıyordu.

1984'ün reklam harcamaları bilançosu 21 milyar liraydı. Reklam şirketi yöneticilerinin "ithal mallarının serbest bırakılması, yabancı tekniğin girişi ve tüketici toplumu olmaya hızlı gidiş" diye özetledikleri nedenlerle reklam sektörü büyük bir atak yapmıştı.

1985'te 38 milyar liralık reklam harcamaları yapılmıştı ve 1986'da bunun iki katının harcanması bekleniyordu. Reklamcılar "1986 bir patlama yılı olacak" diyorlardı.

Şan olsun derken... Türkiye'nin büyük reklam şirketlerinden Cenajans'ın Genel Müdürü Cem Şaşmaz, reklamcılık sektöründeki gelişmeyi şöyle yorumluyordu:

"Geçmişte şan olsun diye reklam yapılırdı. Satış problemi pek yoktu çünkü. O dönemin ekonomik koşulları ile bugünkiler çok farklı. Şimdi siz müşterinin ayağına gitmek zorundasınız. Ürünün tanıtımının en iyi yolu da reklam. Sektör bu yüzden gelişmektedir."

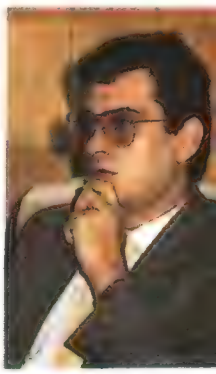

Cem Şaşmaz

Cem Şaşmaz, bu gelişmeye karşın yine de bir "istikrar"dan söz edilemeyeceğini söylüyordu:

"Türkiye'de şöyle bir eğilim vardı. Her yıl birkaç sektör öne fırlıyordu. Bunlar da daha sonra birden susuyordu. Bu tabii Batılı reklam modeli değil. Birden patlayıp susmak yerine devamlı reklam yapmak doğru yoldur. Buna en güzel örnek de Sana margarini. İkinci Dünya Savaşı'nda margarin karneyle dağıtılırken bile reklam yapılmıştır. Oysa Türkiye'de çok kısa süreli ekonomik politikalar yürütüldüğü için reklam veren, satış problemi olunca reklama dayanır. Sorun çözülünce de reklam

"Reklam sözcüğü bilinmezdi"

Reklamcılık sektörünün öncülerinden, Manajans/Thompson'ın kurucusu ve sahibi Eli Acıman,* Nokta*'ya Türkiye'de reklamın ilk günlerini anlattı.

Manajans 1944 yılında kurduğum Faal Ajansın devamıdır. Demek ki 42 yıldır reklamcılık sektöründeyim. 1940 yıllarıydı. Reklamcılık konusunda hiçbir bilgim yoktu o zamanlar. Vitali Hakko'nun Şen Şapka mağazası için bir iki reklam hazırlamıştım tesadüfen. Bu işten 150 lira komisyon aldım. İşsiz ve beş parasızdım. O gün kendime reklamcılıkta istikbal aramaya karar verdim. Vitali Hakko ve bir arkadaşla beraber 500'er lira sermaye koyarak Faal Ajansı kurduk. O zamanlar reklam sözcüğü pek bilinmezdi. Faal Ajansı tescil ettirmek için Ticaret Memurluğuna gittiğimde memur ana baba adından sonra meslek sorunca, ben 'reklamcı' dedim. Adam başını kaldırdı, yüzüme baktı. Sonra asabi bir şekilde o haneye 'komisyoncu' yazdı. Meslek tescil eden memurun lugatında reklamcı diye bir sözcük yoktu...

Kısa bir süre sonra ortaklar Faal Ajansı'ndan ayrıldılar. O zamanlar Türkiye'de reklam basın demekti. Ve gazetelerde reklam yerleri İlancılık Şirketinin elindeydi. İlanlar bu şirkete verilir, şirket ister yayınlatır ister yayınlatmazdı. 27 Mayıs devrimi sırasında çıkarılan bir kanunla bu durum ortadan kalktı. Reklamcılık ancak 1961 yılından sonra gerçek anlamda gelişmeye başlamıştır.

Vitali Hakko'dan sonra ikinci önemli müşterim Vehbi Koç'tur. Hâlâ da müşterimizdir. O zamanlar raporlar halinde spekülatif çalışmalar hazırlar, çeşitli kuruluşlara posta ile yollardım. Koç şirketine de bir rapor göndermiştim. Vehbi Bey bir rahatsızlık nedeniyle evinde istirahat ederken yazışmaları gözden geçiriyormuş. O arada benim raporumu da okumuş. Bir iki denemeden sonra ayda 100 lira ücret karşılığı Koç'un reklam işlerini üslendim.

Eli Acıman

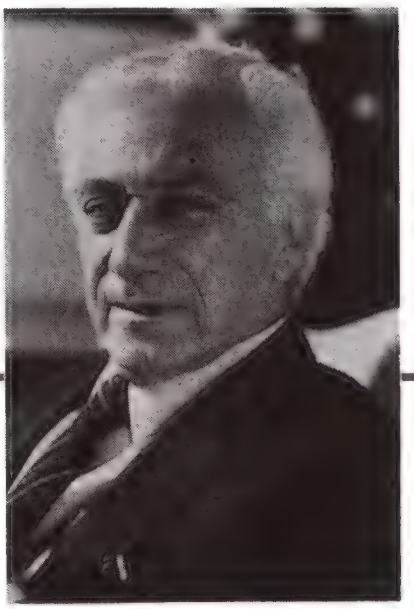

durdurulur. Dişiniz ağrıyor, aspirinle ağrıyı o an için kesebiliyorsunuz, ama aslında ağrı kesmek çözüm değil, tedavi gerekir."

Biz kırk kişiyiz... Reklam harcamaları özellikle son yıllarda "patlamalar" yapıyor, "reklam veren" firmalara da her geçen gün yenisi ekleniyordu. Peki reklam ajanslarının sayısı ne ölçüde artıyordu acaba? Markom Ajansı Yöneticisi Haluk Mesçi bu konuda "Kâğıtta çok fazla görünmesine rağmen çok az gerçek ajans var" diyordu. "Tabelacılar, ilancılar da reklam ajansı sayılıyor. Ama muteber olarak nitelendirebileceğimiz ajans sayısı taş çatlasa 25'i geçmez. Reklam ajansı sayısındaki artış daha ziyade büyük veya orta boy ajansların kendi içinde bölünüp ayrı ayrı ajansların ortaya çıkmasıyla oldu."

Gerçekten de reklam ajanslarının sayısı, sektörün büyüklüğü ve dönen para düşünüldüğünde çok azdı. Yine de reklamcılık piyasasında "öne fırlamak", portföye bir firma daha eklemek için büyük bir rekabet yaşanıyordu. Rekabetin baş koşulu da kuşkusuz "kendini beğendirmek", yaptığı işle sesini duyurmaktı. Başarılı bir reklam kampanyası, ajansın "kendi reklamı" ve yeni müşteriler anlamına geliyordu.

Bu yarış, özellikle reklam filmciliğinde en son teknolojiyi getirmişti. Son yıllarda, yabancı şirketlerle ortaklıklar, onların getirdiği "know-how" reklam dünyasına yepyeni bir çehre kazandırmıştı. Artık 30 saniye içinde, mahalle bakkalınızda bulabileceğiniz bir ürün için uzay çağının görüntülerini yaşayabiliyordunuz.

Zenciler yün örüyor. Ekranda yüzleri rengarenk boyanmış genç kızlar, rengarenk giysileriyle yün örüyordu. Ve görüntülere, insanın beynine hemen işleyen bir müzik ya da reklamcıların deyimiyle "cıngıl" eşlik ediyordu: Kar-to-pu... Binlerce çocuk, binlerce kadın erkek belki de farkında bile olmadan bu cıngıllı ertesi gün de mırıldanacaklardı. Amaçlanan da buydu. Peki sırrı neydi? Alinur Velidedeoğlu şöyle anlatıyordu: "Reggae denilen bir müzik tarzı vardır. Zencilerin, özellikle esir olarak getirildiği ülkelerde yaygınlaşan müziğidir. Bir çalışma müziğidir. O insanların belli bir tempoyla çalıştırılmasından doğmuştur. Dolayısıyla bir tempoda çalışacak insanlar için bazı ortak noktaları vardır. İşte cıngıl bundan esinlenerek yazıldı. Belli bir monotonluk, tekrar canlanma. Yün örmek de bir çalışmadır, bir tempoyla yapılır. Müziğin frekans olarak en etkili noktasına, çıkış noktasına kar-to-pu sözcüğünü yerleştirdik. Ürünü o noktaya koyduğunuz takdirde hatırlanmaması mümkün değildi..."

Çeşitli araştırma merkezlerinin vardığı sonuca göre reklamlarda müzik en etkili unsurdu. İnsanları en dolaysız biçimde yakalayıveriyordu. Ama yine araştırmalara göre, insanları yakalayan bir başka unsur da gündelik yaşamlarında tekrarlayabilecekleri "espriler"di.

"Ayıp ettin abla..." Aylin Gülsoy bir markete girip bira istemişti. Akşama konukları vardı ve bira sevdiklerini anımsıyordu. Ama kendisinin birayla arası pek iyi değildi. Dolayısıyla "marka ayrımı" da yapamıyordu. Tezgâhtaki delikanlıya "Hangisi iyiyse ondan ver işte" dedi. Delikanlının yanıtı ikisini de güldürmüştü: "Ayıp ettin abla, bira bu kapağın altındadır." Tezgahtar bir "espri" yapmış olmak için o gün Aylin Gülsoy'a Efes

Pilsen birası satmıştı. Işin ilginç yanı, tezgâhtarın belleğine mıhlanan reklam sloganının yıllar öncesine ait olmasıydı

Efes Pilsen reklam kampanyasını hazırlayanlar, o günlerde böyle bir sonucu görebilmişler miydi acaba? Kimbilir... Ama o kampanyayı hazırlayanlar ve meslektaşları için her çabanın amacı buydu. Ne var ki, amaca ulaşmak öyle pek kolay da değildi doğrusu. Yaratıcı olmak, dillerden düşmeyecek sloganlar cıngıllar bulmak yetmiyordu. Müşteriyi ikna etmek, ardından da TRT'yi "aşabilmek" gerekiyordu.

Müstehcen bakışlar. Bir reklam metni yazarının deyimiyle, reklamcı "Yedi Kocalı Hürmüz" gibiydi. "Metni önce ajans yöneticilerine beğendireceksin, sonra müşteriye. Daha sonra da oturup TRT denetçilerinin insaflı davranması için dua edeceksin" diyordu.

TRT ile ilişkileri bozmamak için "kol kırılır yen içinde kalır" denilip dışarıya yansıtılmıyordu ama her ajansın korkulu rüyası reklamının geri dönmesiydi. TRT'nin yönetmeliği örf ve adetten tutun, haksız rekabete kadar öyle geniş bir yelpazede kısıtlamalar getirebiliyordu ki, istenirse hiçbir reklam geçirilmeyebilirdi.

Yönetmeliğin "uygulamaları" ile ilgili bir örneği Müjde Ar da yaşamıştı. Bir zamanlar çevirdiği Fuar Kolonyası reklam filmlerinin biri "müstehcen bakışları" nedeniyle geri çevrilmişti. Müjde Ar gülerek

İngiltere'den ithal 'Kedi Kızlar'

"TRT'nin tarihinde müstehcen bakışlı diye tescil edilen ilk sanatçı benim herhalde" diyordu. Yönetmelik kapsamına "politika" da girebiliyordu. Örneğin bir boya reklamındaki "Bir bilene sorun" sözleri, yasaklı lider Süleyman Demirel'i çağrıştırıyor diye, pek çok kez yayınlandığı halde sonradan yasaklanmıştı.

Bir lastik firmasının reklamında da bir Alman TIR şoförü, doğal olarak, Almanca lastiği övüyordu. Ve şoförün sözleri denetçiler tarafından şu gerekçeyle reddedilmişti: "Belki de adam küfrediyor, biz ne bilelim..."

Kuşkusuz bu denetimler her zaman böyle "geri dönülmez biçimde katı" olmuyordu. Örneğin bir reklamda kullanılan Kral Antiokhos önce reklam ajansı temsilcilerini epey üzmüştü ama sonradan iş tatlıya bağlanmıştı. Sorun, Nemrut Dağı'nda da heykeli bulunan Kommagene kralı Antiokhos'un büstünün reklam filminde kullanılıp kullanılamayacağıydı. TRT denetçileri Antiokhos'un "Türk büyüğü" olup olmadığı konusunda kuşkuluydu. Eğer bir "Türk büyüğü" sayılırsa, yönetmelikteki "Türk büyükleri reklam unsuru olarak kullanılamaz" hükmünü işletmek zorundaydılar. Günlerce süren tartışmaların sonunda, binlerce yıl önce yaşamış olan Antiokhos'un Türk büyüğü sayılamayacağı kararına varılmış ve ajans derin bir "oh" çekmişti.

Reklamları izlediniz. Sinan, Beril ve akranları milyonlarca çocuk için reklam dünyası bütün bu yönleriyle "kavranamayacak bir bilmece" gibiydi. Ama bu bilmeceyle hergün defalarca "kavranan" çocuklar, dersini en iyi çalışan ajansın reklamını da verdikleri notlarla ödüllendireceklerdi: "Anne biz de 2 renkli diş macunu alalım mı?"

Gülay TİL - Itır ŞAHİNGİRAY

Mavi mavi deterjan...

Ayhan Işık Perma-Sharp reklamına çıktığında büyük yankı uyandırmıştı. O günden bu yana ekran yüzlerce ünlünün durağı oldu. Son haftalarda Emel Sayın, Fatma Girik, Ferdi Tayfur gibi sanatçılar da bu kervana katıldı. Reklamcıların listesinde daha pekçok isim var. Bunlardan biri de İbrahim Tatlıses. Ünlü türkücü* Nokta'*nın sorularına "keyifli" yanıtlar verdi.

Nokta: Bir ara ısrarla Alo reklamlarına çıkacağınız söyleniyordu. Bu bir söylenti miydi, yoksa yarım kalan bir proje mi?

Tatlıses: Menajerim Hasan Bora'ya teklif etmişler. 4 milyon TL. veririz demişler. Ben kabul etmedim. Benim reklama ihtiyacım yok. Tutulursa fazla da veririz demişler. 4 milyona kendimi harcar mıyım? Halbuki Alo ile ilgili çok güzel düşüncelerim vardı. Burda benim bestecilerim vardı, verecektim onlara. Reklamdan sonra da plak yapardım ben şarkıyı.

Nokta: Sizce, neden bir deterjanın reklamını yapmanızı teklif ettiler size?

Tatlıses: Benim ünümden faydalanacaktılar. Aslında ben ne anlarım çamaşır tozundan? Bana esas bir lastik reklamı teklif edildi, (aslında onu da kabul etmedim ama) bak işte o olur bana. Ben tam böyle yağız kamyon şoförü falan. Ben ne yapsam olay olur. Urfa'daydım geçenlerde. Orda millet toplanmış ben konuşuyorum, bir ara çok gürültü olmaya başladı. 'Kesin ulan' diye bağırdım bunlara. Bir alkış, bir alkış, 'Ne güzel ulan dedin' diyorlar. Ayşem filminde dört satırlık bir şey söyledim 'Mavi Mavi' dedim, yer yerinden oynadı. Bütün Türkiye'nin ağzında şimdi. Ee güzel olan el üstünde tutulur di mi? Ben aslında bir ara taktım kafayı, 'Mavi Mavi' adında bir deterjan çıkarayım dedim ama gücüm yetmedi.

İbrahim Tatlıses "Ben ne anlarım deterjandan"

BİLSAK'TA BU HAFTA

13 Şubat Pazartesi

19.00 **Dia Gösterisi**
Uğur KANGAL

21.00 **Konser**
KLASİK GİTAR ÜÇLÜSÜ
Cem KÜÇÜMEN-Şadi ENSARİ
Önder ARIK

22.00 **Lokanta**
Hafif Batı Müziği

18 ŞUBAT Salı

19.00 **Dinleti**
"CUMHURİYETİN MÜZİK SERÜVENİ"
Murat BELGE

21.00 **Caz-Center** (her salı)
OLCAYTO-LEVENT-GAMZE
Pop-Folk

22.00 **Lokanta**
Türk Müziği Dörtlüsü

19 Şubat Çarşamba

21.00 **Konser**
HASAN KOCAMAZ TOPLULUĞU
Hasan KOCAMAZ
(Ağız Armonikası)
Emin FINDIKOĞLU (piyano)
Hakan BEHLİL (bas)
Ateş TEZER (davul)

22.00 **Lokanta**
Cengiz-Bülent-Akın (gitar)

20 Şubat Perşembe

18.00 **Konferans**
"OSMANLI'DA KADIN"
Doç. Dr. İlber ORTAYLI

22.00 **Lokanta**
Türk Müziği Dörtlüsü

21 Şubat Cuma

18.00 **Söyleşi**
Fatih ÖZGÜVEN,
Latife TEKİN ile konuşuyor

21.00 **Caz-Center**
ÖNDER FOCAN GRUBU

22.00 **Lokanta**
Cengiz-Bülent-Akın (gitar)

22 Şubat Cumartesi (ve her cumartesi)
ÇOCUKLAR İÇİN

11.00 **Kukla Tiyatrosu**
MASAL-GERÇEK TİYATROSU
"ÇİRKİN ÖRDEK"
Yön: Reha BİLGEN

12.00 **Çocuk Tiyatrosu**
TİYATRO TEMPO
"OYUN İÇİNDE OYUN"
Yön: Haluk YÜCE

13.00 **Karagöz Gösterisi**
"BORÇLU ZENNE"
Yön: Haluk YÜCE

14.00 **Oyun/Mask/Dekor Atölyesi**
Bir tiyatrocu ile bir ressamın yönlendirdiği, çocuklar için oyun kurma, sahneleme, maske, dekor, kukla yapım atölyesi (3 saat)

18.00 **Konser**
ÖZDEMİR ERDOĞAN ve GRUBU

21.00 **Caz-Center**
ÖNDER FOCAN GRUBU

22.00 **Lokanta**
Hafif Batı Müziği

HERGÜN
10.00/18.00 arası Cafe-Foyer
Kahvaltı, çay, kahve, pasta, hafif içkiler, yerli-yabancı basın.

BİLSAK- Cihangir, Sıraselviler, Soğancı Sokak 7.
Yer ayırtmak için: 143 28 79/143 28 99

AKUPUNKTUR
TEDAVİ MERKEZİ
Dr. BAHA ÇELİK
Ayrıca laser ile tedavi
Ortaklar Cad. Onur Ap.
No:2 Kat:1 D:2
Mecidiyeköy/İST
Tel: 166 18 14
16.00 19.30 arası Lütfen randevu alınız.

LÜTFEN

Aziz ve saygı değer milletimizin çektiği sıkıntı ve bunalımların nedenlerini tespit edip çözüm bulmak yerine şahsi hırs ve menfaat lerini tatmin etmeyi düşünen, milletimizin mukadderatını kapalı kapılar ardında pazarlıklara konu eden kişilere derslerini vermek üzere birlikte hareket etmek, mücadele vermek zorundayız.

Vatanımızı ve milletimizi şahsınızdan çok seviyor,bencillikten nefret ediyor, Cumhuriyet, hürriyet ve demokrasiye aşıksanız; ilham ve kuvvet kaynağını milletimizden alan siyasi partimizi kuralım.

Milletimize güveniyor, mücadele azmini bütün benliğinizle yüreğinizde duyuyor iseniz tanışalım, görüşelim yazışalım.

Adres: Atış Cad. Gelinkaya Sok. 13/3 Kalaba/ANKARA
Tel: 14 44 07 (18'den sonra)

KÜÇÜK İLANLAR

arzunuz ve işiniz deri giyim ise bizimle görüşmelisiniz!

MODESSA
"DERİ GİYİM"

Piyerloti Cad. No: 11-13
Tel: 528 61 11 Çemberlitaş
İSTANBUL

BİR BÖLGE GAZETESİ İÇİN

Yaratıcı
Düşündüğünü Anlatabilen
Anlattığı Anlaşılan
BAY VE BAYANLAR

Müracaat
GAMAŞ
GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.
Kuşdili Cad. No. 57/2 Kadıköy-İstanbul
Tel: 336 96 74

LONDRA

(İngiliz Hava Yolları ile)
Bir hafta uçak ve otel dahil
290.000TL.(KDV dahil)
Her Çarşamba, Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar günleri Londra'da kalış süresi bir aya kadar uzatılabilir.

İngiltere'de Language Colleges
İNGİLİZCE KURSLARI
- Yeni başlayanlardan ileri düzeye kadar her kademe için.
- Ticari, İktisadi, Teknik, Tıbbi İngilizce.
- Bankacılık, Turizm, Bilgisayar, İşletme konularına has özel İngilizce.
- Yöneticiler ve İşadamları için Profesyonel İngilizce.
- Öğrenciler ve talebeler için yaz kursları.

Ayrıntılı bilgi için dünyaca ünlü Ef-Lisan okulları Türkiye Temsilcisi Ulusoy Turizmin uzman kadrosuna danışın broşür isteyin.

ulusoy
TURİZM SEYAHAT A.Ş.
İnönü Caddesi 67 Taksim-İstanbul
Merkez Tel: 143 10 94-95-96 149 35 41
Aksaray Şube: 522 81 05-528 20 36

MÜZİK / KEMAN YAPIMI

Kemanın püf noktası

Keman yapımcısı Akşit Yücelen, yıllarca uğraşarak usta işi yaylı çalgılar üretiyor

"Dağlarda dolaşıp istediğim tür ve kalitede ağaç aradım."

Bu sözlerin sahibi bir marangoz değil! Akşit Yücelen, bir "luthier".. Yaylı çalgı imalatçılarına bu isim veriliyor. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ikinci keman grup şefi Yücelen, çalmadığı zamanlarda evindeki atölyesinde saatlerce çalışarak dünyanın en nadide keman türlerinden biri olan Stradivarius tipi kemanlar üretiyor... Dört yılda ortaya beş keman çıkarmış. Bir hafta içinde de, kendisine yapılan ilk viola siparişini teslim edecek. Violanın sadece sapı takılıp cilalanacak.

Akşit Yücelen, daha konservatuvarda öğrenciyken yaylı çalgı yapımına merak sarmış. Sık sık konservatuvar atölyesine inip usta "luthier"leri izlediğini hatırlıyor. Yücelen, "Ancak bir türlü bu işe başlama fırsatını bulamadım, ta ki 1981 yılında çıktığımız bir Anadolu turnesinde aradığım ağacı bulana kadar" diyor. Turneye kendi arabasıyla katılan Yücelen, Of yakınlarında Uzungöl dolaylarında bağlama imal eden bir ormancıda istediği ağaç kütüklerini bulmuş. "Arkadaşlar arabanın içinden ve üzerinden taşan kütükleri gördüklerinde hâlâ bu işi yapabileceğime inanmıyorlardı" diyen Akşit Yücelen, arkadaşlarının kendi açılarından haklı sayılabileceklerini, iyi bir yaylı çalgı imalatçısı olabilmek için 8-9 yıllık ciddi bir eğitim gerektiğini hatırlatıyor. "Oysa bu iş, öncelikle hissetmektir. Görmektir. Ben 25 yıllık bir özlem birikimine sahiptim ve bu konuyu sürekli incelemiştim."

6 ayda bir keman. Yücelen, birkaç pratik bilgiyi de Ankara Konservatuvarı "luthier"si Emin Tilev'den aldıktan sonra kolları sıvamış. İlk ürettiği kemanı şöyle anlatıyor: "Çalışmaya başladıktan 6 ay sonra ortaya bir keman çıktı. Luthier, cilayı yapmadan önce hataları yakalayabilmek için sazı çalarak dener. Ben de kemanı orkestraya götürdüm. Çaldım. Arkadaşlar, 'Bu basbayağı bir keman! Üstelik sesi de çıkıyor!' dediler... Çok mutluydum."

Yücelen, bu işin kendine özgü güçlüklerinden yılmıyor. İstenilen ağaç türünden yeterli kurulukta parçalar bulmak, sonra da ağacın kalınlığına göre bir eğim vermek, milimetrenin çeyreği düzeyinde hassaslık gerektiriyor. "Büyük usta Stradivarius'un son yıllarında, ünlü kemancılar sipariş ettikleri kemanlarda gerilerde bırakmış, tonozlarda, kapak kalınlıklarında, kenar kıvrımlarında değişikliklerle akustik bakımından ulaşılmaz, eşsiz kemanlar meydana getirmişti. Önce "Longuet" adı verilen ince uzun enstrümanlar yaratan Stradivarius, daha sonraları yassı, geniş ve tınısı güçlü kemanlar üretecek, parçaları birbirlerine en uygun denge ve oranlarda birleştirerek, çok iyi cins köknardan meydana getirdiği kemanları, formülü bugün bile bilinemeyen özel bir vernikle kaplayacaktı... En güzel eserlerini 1700-1725 yılları arasında veren Stradivarius'un elinden çıkma toplam 400 kadar keman, bugün dünyanın dört bir yanına dağılmış bulunuyor. Çağının bütün sarayları gibi, günümüzde de dünyanın en iyi kemancıları bir Stradivarius'a sahip olmakla övünüyorlar.

Keman yapımını zirvesine ulaştıran, hiç kimsenin bir daha onlar gibi keman yapamadığı ünlü "Cremona Okulu"nun diğer üyeleri Amati ve Guarnerius da bugün saygıyla anılıyor, onların da kemanları son derece değerli sayılıyor, ama gene de "kemanın kralı" denince akla Stradivarius geliyor. Ülkemizde de ünlü sanatçılarımızdan Suna Kan'ın kemanı 1750-60 yapımı, Ayla Erduran'ınki de 1739 yapımı birer Stradivarius...

Kemanların şahı

"Bir Stradivarius düştü..." 90 yolcusuyla birlikte düşen ve içinde bir de Stradivarius kemanı bulunan uçaktan hiç kurtulan olmamış, ancak, ertesi günü ajanslar haberi yukarıdaki başlıkla vermişlerdi. Ünlü kemanın yaratıcısı Antonio Stradivarius usta, günün birinde eserlerinin 90 kişinin hayatından daha değerli tutulacağını aklına getirmiş miydi acaba?

1640'larda İtalya'da, Cremona'da doğan, 1737'de ölen ünlü keman yapımcısı, öğrencisi olduğu Niccolo Amati'nin "erişilmez" kabul edilen yaratıcılık düzeyini

nın kurumasını aylarca yapımcının kapısında beklerlermiş...'' diyor Yücelen. Ağaç bulma konusunda da bizim bir hayli şanslı sayılmamız gerekiyor... 1893 yılında yayınlanmış bir müzik kitabında, dünyanın keman yapımına en uygun ağaçlarının Anadolu'nun güneyinde bulunduğu belirtilmiş! Köylüler bu ağacı, çok sert olduğu için, yakacak ya da hayvan boyunduruğu olarak kullanıyorlar.

Ağacın ve cilanın kıvamı. Kemanın sırt kısmı için mutlaka gerekli bu sert ağaç, yıllandıkça daha da değer kazanıyor. Yücelen şu anda yapmakta olduğu viola için yarım metre uzunluğunda 100 yıllık bir ağaç parçasını Almanya'dan getirtmiş. Ankara'nın kuru havasında 5-6 yıl beklemesi gereken bu ağaç türünden başka parçaları da ilerisi için saklıyor. Yaylı çalgıların cilalanması da ayrı bir incelik istiyor. Günümüzde yaygın olan ispirto cila yerine eski ustalar gibi yağ cila kullanmayı tercih eden Yücelen, böylece ''daha yumuşak'' bir ses elde ediyor.'' Ancak yağ cila kullanmanın bedeli, sazı iki yıl boyunca kurumaya terk etmek...

Yapımcının ifadesine göre, ''bu işin en heyecan verici yanı, tamamlanan bir kemandan ilk sesi çıkarabilmek, onu akord edebilmek. Sertliğini, yumuşaklığını, rengini ayırt edebilmek.'' Bu nedenle de sazı çalmayı bilmek gerekiyor. Ankara Konservatuvarı ''luthier''lerinin çoğunun bir müzik aleti çalmayı bilmediklerinden yakınan Yücelen, hatta bunlardan bazılarının müzikle hiçbir ilgisi de olmadığını belirtiyor. Dünyada bu işi yapan ustaların hemen hepsi ürettikleri sazı çalmayı da biliyorlar oysa. Hollanda, İsviçre, Avusturya, ABD gibi ülkeler ''luthier''leriyle meşhur olurken, Almanya'da Mittelwald adlı küçük bir kasaba halkının tümü yaşamını bu sanatı icra ederek kazanıyor... Daha ziyade amatörler ve öğrencilerin kullanımı için yapılan bu kemanları, kasaba evlerinin balkonlarında kurutulmak üzere asılmış olarak seyretmek mümkün!

Yaşamını müziğe ve keman yapımına adayan Akşit Yücelen Polonya'daki yarışmaya hazırlanırken zamanının büyük bir bölümünü atölyesinde geçiriyor.

Türkiye'de ''luthier''nin geleceği... Ülkemizde ise bütün yaylı çalgılar yapımcılarının toplam sayısı 6'yı geçmiyor... Yücelen, bu konser mevsimi sonunda orkestradan emekliye ayrılıp Fethiye'de bir köye yerleşmeyi düşünüyor. Burada kendine bir yardımcı bulacak ve yaşamının geri kalan kısmını her ay bir keman üreterek geçirecek...

Akşit Yücelen, önümüzdeki mayıs ayında Polonya'da düzenlenecek bir yarışmaya, son yaptığı 5 kemanla katılacak. Böylece dünya yaylı çalgılar yapımcıları arasındaki yerini de öğrenecek olan usta, ''Kaybedersem üzülürüm, ama yılmam. Gelişiyorum ve daha da gelişmem gerektiğini biliyorum'' diyor ●

ESKİ JÖNLER TV'DE

Ekranda ikinci bahar...

TV dizileri, sinemaya ara veren, jönlükten aktörlüğe dönen Ediz Hun, Ahmet Mekin ve Tanju Gürsu'ya yeniden şans kapılarını açtı...

Ahmet Mekin: "Bugünün Saraylısı'ndan sonra genç kızlardan ilgi gördüm."

"Mümkün değil efendim... Ben başrol oyuncusuyum. 70'ine de gelsem sadece başrol oynarım. Henry Fonda, Katherina Hepburn, 1980'lerde nasıl **Altın Göl**'de Oscar aldılarsa, ben de Türkiye'de onu yapmak istiyorum. İzah edebildim mi? Ben illa sinema yapacağım demiyorum, ama yüksek seviyeli filmlerde başrol olursa oynarım." Orhan Elmas'ın acıklı dizisi **Acımak**'la, on yıllık bir aradan sonra yeniden oyunculuğa dönen Ediz Hun artık bir "jön" olarak değil, "aktör" olarak sinemada kendine şans tanıyor.

★ ★ ★

"1950'lerde jön olarak sinemaya girdim. 1965'lerden sonra jönlüğü bir kenara bırakıp, karakter oyunculuğuna giriştim. Yıllardır sinemanın içindeyim. Yıllardır hep iyi adam oynadım. Ama artık bundan sıkıldım. Kimsenin aklına benim komedyen de olabileceğim gelmedi." Ziya Öztan'ın yönetmenliğini yaptığı **Bugünün Saraylısı** adlı diziyle şöhretini pekiştiren, Türk sinemasında, son yirmi yıldır iyi adamlığı kimseye kaptırmayan Ahmet Mekin, söz konusu dizinin kendisi için büyük bir patlama yaratmadığını, ancak genç kızlardan çok ilgi gördüğünü itiraf ediyor. Mekin, bu diziyi her seyredişinde heyecan ve stressten midesine kramp girdiğini de söylüyor.

★ ★ ★

"Reklamlara niye mi çıktım? Seyirciye kendimi yeniden hatırlatmak, ön ısınma yapmak için diyebilirsiniz... Ben 1961'den beri sinemadayım. Ama uzun süredir oyuncu olarak değil, yapımcı olarak sinemada uğraş verdim. Bundan böyle kaliteli, ciddi filmlerde, ciddi bir aktör olarak oynamak istiyorum. Sinemaya yeniden döndüm diyebiliriz." Bir zamanların, kadınların düşlerine giren jönü, Tanju Gürsu'yu, mart ayında televizyonda yayınlanacak olan Ünal Küpeli'nin yönetmenliğini yaptığı **Mardin-Münih Hattı** adlı dizide, Almanya'da uzun yıllar çalışmış bir Türk işçisi olarak izleyeceğiz. Montajı halen sürmekte olan bu dizide Gürsu kendini hayli başarılı buluyor.

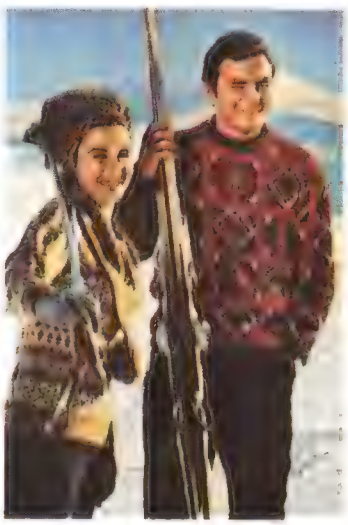

Ediz Hun: "Acımak başarılı bulundu."

★ ★ ★

"Eskilere" rağbet var. 1974'te sinemaya küserek, kendi kabuğuna çekilen, kendine ticaret alanında şans tanıyan bir Ediz Hun... Şarkıcılı, türkücülü filmlerin yapımcılığını üstlenerek sinemadan yalnızca para kazanmayı amaçlayan bir

Tanju Gürsu: "Artık kaliteli ciddi filmlerde oynayacağım."

Tanju Gürsu... Türk filmlerinde hep karakter oyuncusu olarak, üçüncü dereceden roller alan Ahmet Mekin... Geçmişin bu ünlü jönleri, artık olgun, yaşlı başlı birer oyuncu olarak seyircinin karşısındalar: TV'nin kendilerine büyük bir olanak tanıdığını şans kapılarını açtığını kabul ediyorlar...

Geçmişin jönleri, bugünün aktörleri Türk sinemasının bugünkü durumunu nasıl görüyorlar, sinemadan neler umuyorlar?

"Sinema bitti." Matbaacılık yaparak geçimini sağlayan Ediz Hun, ancak yılda bir iki kez film çevirebileceğini vurguluyor. **Acımak**'la birlikte aktörün kendine güveninin epeyce arttığını söylemek gerekli: "Sokaktaki adam bu diziden çok mütehassis olduğunu söylüyor. Dizi bittikten sonra evimin telefonları durmadı. Anadolu'dan arayan çok sayıda seyirci diziyi başarılı bulduğunu söyledi. Film çok beğenildi."

Ediz Hun, Türk sinemasının mi-adının, kendisinin sinemadan ayrıldığı 1974 yılında dolduğunu iddia ediyor. Seks filmleri furyasının başlamasıyla, videonun devreye girişiyle sinemanın belini doğrultamadığını belirten aktör, bugünkü durumu çok karanlık görüyor; sinemanın bittiğini açıklıyor: "Dediler ki: Efendiler salon filmlerini bırakın; zengin kızlı-fakir erkekli filmleri... Şimdi izliyoruz, ödül almış filmler dahi tiksindirici... Ne idüğü belirsiz konular işliyorlar. Sinema bu değil, sinema estetik bir sanat. Resim gibi, heykel gibi. Ben sosyal içerikli, politik tandanslı filmlere karşıyım. Sinemanın içine politika sokulmamalı. Sinema bir hikâye anlatır. Mesela bir Reşat Nuri Güntekin'in 'Acımak' adlı romanını senaryolaştırdık, film başarılı oldu. Halk ciddi filmler istiyor. Siz hangi sosyal içerikli filmden bahsediyorsunuz? Doğru dürüst film görürseniz beni ikaz edin."

"Başarım doğal geldi." 35 yıldır ekmeğini sinemadan kazandığını, ölene kadar da yalnızca sinema yapacağını belirten Ahmet Mekin, geçmişte de jönlük kavramına karşı çıktığını, bugün de kafasında ne başrol, ne de yardımcı rol gibi kavramların olmadığını, sinemanın kolektif bir sanat olduğunu söylüyor. Kendisine ters gelmeyen her rolde oynayacağını da sözlerine ilave ediyor. **Bugünün Saraylısı**'nın hayatında büyük bir patlamaya yol açmadığını, kendisini zirveye çıkarmadığını, kendisinin zaten 'tanınmış bir sanatçı' olduğunu vurguluyor. "Seyirci benim her filmde belirli bir seviyeyi tutturduğumu bildiğinden, filmdeki başarım ona doğal geldi. Yapımcılar için de aynı şey geçerli. Onları şaşırtan bir rol değildi " diyor.

Mekin, Ediz Hun'un, Türk sineması battı yolundaki görüşlerine karşı çıkıyor, genç yönetmenlerin sayısı az da olsa kaliteli filmler yaptığını belirtiyor. Televizyonun sinemanın önüne geçtiği düşüncesi de Mekin'e ters geliyor. "Televizyon dizilerini izlemiyorum. Gözyaşı döktüren, bu duygu sömürülerine kesinlikle karşıyım. Seyretmeye dayanamıyorum. **Acımak**'ın ilk dizisini zor seyrettim. Ancak şunu söyleyeyim, Ediz'in sinemaya dönüşüne çok sevindim. Bu dizi bence bunu sağladı" diyor.

Yeni umut: işadamları... "Türk Sineması batmamıştır, hiçbir zaman da batmayacaktır" diyen Tanju Gürsu şu açıklamayı yapıyor: "1,5 yıl içinde çok iyi kaliteli filmler de yapılacak. Buna inanıyorum. Nasıl mı diyorsunuz? Büyük işadamları sinemaya girecekler. Örneğin bazıları geldiler de... Ama yanlış ellerle iş yaptılar. Güneş gazetesi'nin sahibi Mehmet Ali Yılmaz milyarder adam. Geldi kesenin ağzını açtı. Ama Bilge Olgaç tuttu **Kaşık Düşmanı**'nı yaptı, bence para yanlış ellere gitti... Bugün bir film 40-50 milyona mal oluyor, maliyetler fazla, sermaye yok... Sıkıntı buralarda. Ama iş adamları film yaptıracaklar." Türk sinemasının batışında, para kazanmak adına kötü filmler yapan yapımcı Tanju Gürsu'nun payı da bir nebze olsun yok mu? Gürsu bu konuda şunları söylüyor: "Ferdi Tayfur'lu filmler yaptım. Nasıl beğeneyim yaptığımı?.. Halk talep etmiş, ona göre hikâyeler bulunmuş ama sonuçta para kazanılmış. Bu filmleri sinemaya katkısı olsun diye yapmadım. Ayakta kalabilmek için yaptım. Bundan böyle iyi filmler yapmaya kararlıyım. Seyirci çok değişti. Artık her verileni almıyor.

Seyirci neyi istiyor? Bunu kimse şimdilik bilmiyor. Seyirciyi sinemaya yeniden çekmek... Bunun üzerinde düşünüyorum. Hep kötü, yanlış şeyler yapa yapa insan iyiyi nasıl yapacağını da öğreniyor. Yaşamımız icabı doğruyu belki de yeni bulduk."

Türk Sinemasının iflas ettiğini söyleyen, ama yalnızca başrol oynamakta direnen Ediz Hun, jönlük, başrol kavramına karşı çıkan Ahmet Mekin, günah çıkartan, artık ciddi aktör olmaya karar veren Tanju Gürsu... Pazar akşamlarının 'acıklı dizileri'nin yeniden gündeme getirdiği dünün jönleri, bugünün aktörleri... Gözler yeniden onlara çevrildi şimdi●

AMERİKAN FUTBOLU / "BUZDOLABI" PERRY

Bunu oynayan 'Tosun'...

ABD'nin "1 numaralı" Amerikan futbolu oyuncusu William Perry harikalar yaratıyor... Yakında Japonların sumo güreşi kralı Konishiki ile "özel bir karşılaşma" yapacak

Sporda bir lakap sahibi olmak, bir tür statü simgesi sayılıyor... "Baba" Hakkı, "Şeytan" Maradona, "Doktor" Erving, "Ordinaryus" Lefter gibi... Son aylarda Amerika'nın en popüler kişisi haline geliveren bir sporcu da, şimdiye dek rastlanmış takma adların en garibiyle çağrılıyor: "Refri gerator" Perry, yani Buzdolabı Perry! "Buzdolabı", Amerika'da o kadar tanınıyor ve seviliyor ki, geçtiğimiz Noel'de Montana eyaletinde bir ilkokulda, öğretmen çocuklardan Noel Baba'yı tarif etmelerini istediğinde, minik bir kız şu cevabı vermiş: "İyice şişman, iri, babacan ve dişlerinin arasında geniş bir boşluk olan, Buzdolabı Perry gibi tonton bir amca..."

"Buzdolabı" Perry, buzdolaplarıyla bir arada

Sumo güreşçisi Konishiki, kendi alanında bir başka "Tosuncuk"...

Perry, takma adının uyandırabileceği izlenimin tersine, hiç de soğuk bir adam değil. Aslında ona "amca" demek de yanıltıcı. 1.88 boyu ve 150 kiloluk gövdesiyle, Perry adındaki bu "tosuncuk" henüz 22 yaşında. Hepsi de yüz kiloyu aşan tam 12 çocuklu bir ailenin üyesi olan Perry, geçen yıl Clemson Üniversitesi'ni bitirmiş ve profesyonel futbol hayatına atılmış. Ancak, oynadığı futbol, bizim bildiğimiz futbola hiç mi hiç benzemeyen Amerikan futbolu. Perry'nin takımı Chicago Bears, yani "Chicago Ayıları" bu sezon 18 maçta 17 galibiyet alarak finale kalmış.

"Pastırmanın icadından sonra, yağlı dokunun en iyi kullanılışı..." Perry'nin boyun çevresi 56 cm. geliyor. Otobüse bindiğinde iki kişilik koltuk işgal eden, dolayısıyla çift abonman kullanan Perry, kendi deyimiyle "şişman olmak üzere doğmuş ve hiç kimseyi de henüz hayalkırıklığına uğratmamış." Perry doğduğunda tastamam 7 kilo geliyormuş! Ortaokulda yüz kiloyu geçmiş, üniversitede yüz elli kiloyu aşmış ve bir oturuşta 48 şişe bira içmesi, ama istediği vakit yarım günde yirmi kilo verebilmesiyle ünlü.

Perry, Chicago Ayıları takımın-

da savunma hattında görev alıyor. Ama sık sık hücuma da katılan Perry, "Amerikan futbolu tarihinin gol atan en ağır oyuncusu" unvanına da sahip olmuş ve ünlü Guiness Rekorlar Kitabı'nın 1985 baskısında yerini almış. Ardından ABD'nin en saygın TV programı olan Johnny Carson Show'a çağrılınca, kendini birden buzdolabı üretici firmalardan yağan reklam filmi teklifleri karşısında buluvermiş elbette...

Uzmanlar, Perry'nin korkunç bir hareket kabiliyetine sahip olduğunu, Amerikan futbolunda özellikle taktik açısından bir "devrim" yaptığını söylüyorlar.

Amerikan tosunu, Japon tosununa karşı. Ancak, ülkesinde "1 numaralı halk kahramanı" haline geliveren William Perry'nin rakipsiz olduğu söylenemez. Nitekim, Japonların ünlü "sumo" güreşinin yıldızlarından biri olan ve "Konishiki" takma adıyla çağrılan Sally Atisanao adında, tam 200 kilo çeken bir başka tosuncuk, Perry'ye meydan okuyor. Atisanao, bugüne kadar 15 sumo maçından 12'sini kazanarak Japonya'nın en ünlü şişmanı mertebesine ulaşmış. Trombon çalan ve iri gövdesine rağmen aynı zamanda çok iyi bir "break" dansçısı olan Japon tosunu, maçları biter bitmez Perry ile özel bir karşılaşma yapabileceğini belirtiyor. Söylentilere göre bu teklif, televizyon şirketlerinden epey ilgi görmüş bulunuyor. Ancak herkesin merak ettiği, biri ekip oyunu oynayan, diğeri tek başına güreşen iki devin, hangi alanda özel bir maç yapabilecekleri... Büyük bir ihtimalle, çağın bu en ilginç karşılaşması, "yemek yeme" alanında gerçekleşebilir!

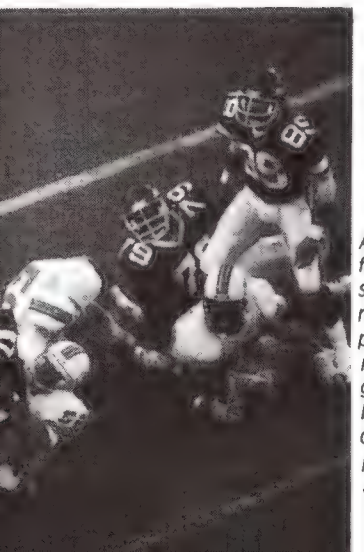

Amerikan futbolunda sıkça rastlanan bu pozisyonlar, niçin Perry gibilerin başarılı olabildiğini pek güzel açıklıyor

Ali Uras'a devam!...

Galatasaray'da Ali Uras göreve devam etmelidir. Sarı kırmızılı kulüp için, bu çok kritik dönemde Ali Uras'tan başkası düşünülemez. Kaldı ki, bugün Ali Uras'ın kulüpte başkan kalmak da hakkıdır.

Yıllardan beri Ali Uras'ı zaman zaman eleştiri boyutlarını dahi zorlar ölçüde yermiş bir kişi olarak, Galatasaray kongresi öncesindeki kişisel fikirlerimizin bu oluşu pek çok kişiye garip gelecektir..

Ama yiğidi öldür, hakkını ver, demişler.. Biz Ali Uras'tan vazgeçmeyi, Galatasaray'ın parlamaya başlayan güneşini batırabilecek bir risk olarak görüyoruz. Galatasaray bu riski göze almamalıdır.

Önce Uras'ı ele alalım.. Neydi Başkanın bizim en ağır eleştirilerimize yol açan davranışları.. Konuşacağı yeri ve kişiyi bilmemek.. Susması gerek yerde, ağzını açıyordu.. Örneğin, hayatında ilk defa gördüğü bir gazeteciye, "Yazılmamak kaydı ile, sohbet olsun" diye, "Bu Derwall goygoycu" diyebiliyor ve ertesi gün belki de şaka ile söylediği bu lafı manşette görünce şaşıyor, olan da Galatasaray'a oluyordu.

Konuşması gereken yerde de susuyordu. Örneğin, teşkilat birbiri ardına Galatasaray aleyhine karar alırken, Uras'tan çıt çıkmıyordu. Bir Galatasaray başkanı için, susması gereken yerde konuşmak, konuşması gereken yerde susmak kadar büyük bir talihsizlik olamazdı. Galatasaray bunun zararını çok çekti.. Ama geçen günler içinde de Ali Uras oldukça değişti. Bugün Galatasaray'a sahip olması gereken yerde susmuyor, konuşuyor, susması gereken yerlerde hâlâ kaçamaklar yapıyor, ama bunlar da giderek azalıyor. Yani Uras, Galatasaray Başkanlığına tam biçilmiş kaftan haline gelirken gidiyor?.. Niçin?.

★ ★ ★

Kim gelecek?.

Görünüşe göre ya Semih Haznedaroğlu, ya Ali Tanrıyar.. İkisi de olmaz.. Olamaz.. İyi insan, iyi iş adamı, iyi doktor, iyi politikacı olmak, farklı şeyler.. Ki bunlar da tartışılır.. Ama lider vasfına sahip olmak da başka şey.. Gerek Haznedaroğlu'nda, gerekse Tanrıyar'da, lider vasfı yok. İkinci adam olabilirler. Yararlı da olabilirler.. Ama ufukları, görüş açıları, Galatasaray'ın bugün hızla yol aldığı büyüme yolunu içeremiyor, içeremez.

"Büyüme yolu" dedik.. Galatasaray bugün tarihinde olmadık ölçüde büyüyor.. Tesisi ile, alt yapısı ile büyüyor.. Futbol, voleybol, basketbol takımlarının yönetimi ile büyüyor. Derwall gibi bir dünya dehasını takımın başına getirip, kulübün adını her hafta Avrupa'nın her ülke gazetesine yazdırarak büyüyor. Artan maç gelirleri, düzenlediği piyangoların harika kârları ile, mali olarak büyüyor.. Her yıl, bir eskisine göre katlanıyor..

Bunu yapan Ali Uras, Alp Yalman ikilisi.. Haznedaroğlu ve Tanrıyar ile bu büyümenin süreceği inancında değiliz.

Ali Uras, bu büyümenin tam ortasında ayrılıp, pişmiş aşa soğuk su katılması riskini yüklenemez. Yüklenmemeli.. Gene ekibinin başında, yeni döneme girmeli.. Bu yeni dönemde, Galatasaray'ın gelecek başkanını da kamuoyuna takdim ederek görevini sürdürmeli ve devretmeli.

Faruk Süren'siz bir basketbol şubesinin bugünkü büyüme hızını sürdüreceğine inanmıyoruz. Ama Ersan Feray'ın tekrar yuvaya dönmesi gerektiğine de inanıyoruz. Feray, Galatasaray kulübüne en çok sahip çıkan adamdır. Listeye girmeli, futbol takımı onun sırtına bindirilmelidir. Kulüp Ersan Feray'ın yokluğunu bütün şiddeti ile hissetmiş, buna rağmen Feray, yönetim dışında olmasına rağmen, pek çok yararlı hizmeti getirmiş bir kişidir. Aynı şeyleri, Kemal Onar ve Ergun Gülsoy için de söylemek mümkün...

★ ★ ★

Şimdi Uras'a düşen, eksiksiz, güçlü bir "Devir teslim" listesi ile son kez başkanlığı yüklenmek, başladığı işlerin bittiğini gördükten bu arada kulübün, yıllardır beklediği futbol şampiyonluğunu da başkan olarak yaşadıktan sonra, görevi kendi yaptıklarını devam ettirecek grubu açıklayarak ve destekleyerek devretmektir. Bugün herşey yarımken, "Benden sonra tufan" diye kalkıp gitmek ve "Bana ne" demek, Uras'a yakışmaz.

HINCAL ULUÇ

MEKTUPLAR

II. Abdülhamit

II. Abdülhamit'in Selanik'ten Beylerbeyi Sarayı'na getirilmesinin sebebini ve kendisini getirmek isteyen heyete Ulu Hakan'ın cevabını, hatta kendisini "hal" için huzuruna gelenlerin kimliklerini ve onlara ne dediğini gözardı etmişsiniz. Demokrasiyi savunduğundan şüphe etmediğim **Nokta**'nın, II. Abdülhamit'ten bahsederken Filistin'den toprak satın almak isteyen Yahudilere verdiği cevabı biliyor musunuz?

Muammer Coşkun-İSTANBUL

Nokta gibi bir derginin bizim için çok değerli olan sayfalarını, o kim olduğu herkesce bilinen padişaha ayırmasını doğrusu anlayamadım. Resmi tarihe karşı çıkmak ilginç olabilir ama sırf bu nedenle bir halk düşmanını aklamaya çalışanların ekmeğine yağ sürmek anlamsız.

Aydın Alcan-ANKARA

İdeolojik nedenlerle gerçeğini öğrenme imkanı olmayan tartışmalı bir konuyu yeniden gündeme getirmişsiniz. Her ne kadar 33 yılı 10 dergi sayfasına sığdırmak zor olsa da, **Nokta** sayesinde Türkiye'nin önemli bir dönemine bakmada yabana atılmayacak objektif ipuçları elde ettik.

Tijen Peker-İZMİR

Asparagas Adem

Hiçbir belgeye dayanmadan, olmayan bilimadamlarının görüşlerine duyduğu saygıyla Erciyes Dağı'nı patlatan 9 yıllık gazeteci Adem Kavas'ın sözleri bana 'İcraatın İçinden' programını hatırlattı. Ama

"Gazeteci" Adem Kavas

ne yapsın adamcağız? Günün modasına uymuş. O da meslek ahlakını ve okurları askıya almış, öyle gazetecilik yapıyor.

Başar Duran-İSTANBUL

Elimize gazeteyi alıp olanca ciddiyetle okuduğumuz bazı haberlerin hayal ürünü olması, boş yerler dolsun, ilginçlik olsun zihniyeti, üstelik bu hayal ürünlerinin büyük basın kuruluşlarınca doğruluk derecesi bile araştırılmadan olduğu gibi okuyucuya sunulması üzücüdür. Aslında okuduğum bazı haberlerin şüpheli olduğu aklıma gelmiyor değildi. Ama derginizin konuyu somutlaştırması şüphelerimi sildi.

Erdal Fidan-ANKARA

İşkence

Bize göre işkenceyi önlemede en önemli etkenlerden biri gözaltına alınan kişinin sorgulanması sırasında mutlaka avukatının da yanında olmasıdır. Diğer yandan, işkence yapılan insanların sesine kulak verilmeli, her işkence olayı tarafsız bir şekilde değerlendirilerek işkence yapanlar mutlaka cezalandırılmalıdır.

Mustafa Paksoy-ELAZIĞ

Kitab-ı Mukaddes

Bir Hıristiyan olarak Kitab-ı Mukaddes'in yasaklanmasına çok üzüldüm. Komünist Çin'de bile rahatça basılıp, satılan Kitab-ı Mukaddes nasıl Türkiye'de yasaklanır? Bu ufak bir olay değil, laikliği tehdit eden bir meseledir.

İsa Karataş-İSTANBUL

Düzeltme

Nevşehirli gazeteci Adem Kavas'ın ANKA Ajansı ile bir ilişkisi olmadığı, gönderdiği haber örneklerinin yalan olduğu anlaşıldığından kendisinin ANKA adına hareket etmemesi konusunda uyarıldığı bildirildi. Düzeltir, özür dileriz.

Açıklama:

SHP Merkez Karar Organı'nda yaptığım konuşma ile ilgili olarak aşağıdaki hususların açıklığa kavuşturulmasını sayın derginizden rica ediyorum. Konuşmamda parti yönetiminde işçilerin yer almasının SHP ilkelerinin gereği olduğunu ancak işçinin bilinçli sosyal demokrat olanının ve sendikacının da işçi tüccarı olmayanın seçilmesine özen gösterilmesini ifade ettim. Ayrıca sosyal demokrasinin kardeşliğe önem veren çağdaş yaklaşımı ışığında partimizin içinde veya dışında insanları bölgesi, mezhebi ve inancı ile ayrı görmenin yeri olamayacağını vurguladım. Saygılarımla.
SHP Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Üyesi Fermani Altun

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları Gelişim Yayınları

Levent / İSTANBUL

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık 7.000 TL.
1 yıllık 14.000 TL.
Abone bedellerinin 128 139 no'lu Nokta Süreli Yayınlar A.Ş. posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla)
Avrupa ve Ortadoğu: 65 ABD Doları
ABD ve Uzakdoğu: 108 ABD Doları
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no'lu hesaba transferini rica ederiz

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No 25, Cağaloğlu-Istanbul Tel: 527 74 64

Kıbrıs fiyatı: 450 TL.
Almanya fiyatı: DM. 4.00

BULMACA

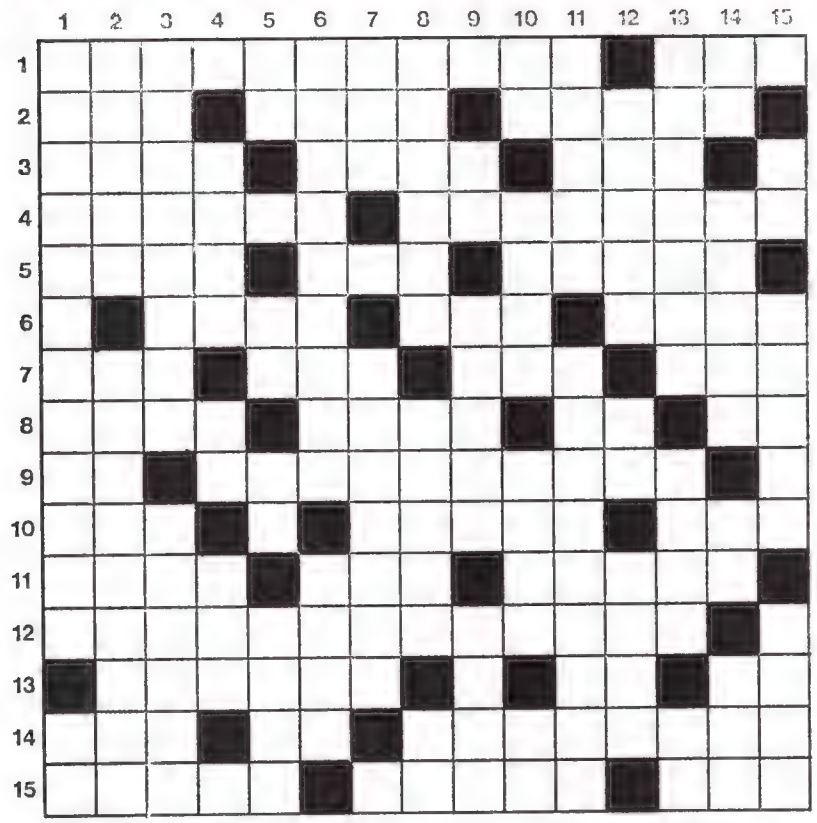

SOLDAN SAĞA: 1- 1906'da doğmuş, uzun yıllar İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde öğretim üyeliği yapmış, Anadolu'daki birçok arkeolojik kazıyı başlatmış ve yönetmiş, aynı zamanda olimpiyatlara katılan ilk bayan sporcumuz olmuş, dergimizin **Doruktakiler '85** anketinde bilim dalında birinci seçilmiş ünlü Türk arkeologu - Yurdumuzda bir göl. **2-** Altından sopa gösterilir - Alınmış bir şeyi geri verme - Seyrek ve eğreti dikiş. **3-** Özensiz, gelişi güzel yapılmış - Anlam - Bir yağış şekli. **4-** Datça Yarımadası'nın ucunda ünlü bir antik kent - Bir kamu kuruluşunu yöneten kimse. **5-** Türk müziğinin en büyük bestecilerinden biri - Dinsel inançları olmayan - Açık deniz. **6-** Dağkeçisi - Bir tür taze ve tuzsuz beyaz peynir - Kuran'ın her tümcesi. **7-** Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması - Zarif, güzel - Genellikle yakmak için kullanılan iri saman- Üzme, sıkıntı verme. **8-** Eski dilde beylik arazilere verilen ad - Asya'nın tropik bölgelerinde yaşayan hörgüçlü bir sığır türü - Bazılarınınkiyle kuyuya inilmez - Konut. **9-** Su - "Çalma, aşırma" anlamında argo sözcük. **10-** Muğla'nın bir ilçesi - Mantık - Birinin duygularını okşayacak biçimde davranarak onu elde etmeye çalışma. **11-** İletişim dizgesi birliği - **Havva**'nın Batı dillerindeki adı - Briçte bir eli üstün bir kâğıtla almayıp daha aşağı bir kâğıtla alma **12-** 1878-1968 yılları arasında yaşamış, toplumcu bir nitelik taşıyan ve dilimize de çevrilen **Şikago Mezbahaları, Altın Zincir, Petrol** gibi yapıtlarıyla tanınmış ünlü Amerikalı romancı. **13-** Gırtlağın ön tarafında bulunan ve salgısını kana veren bir bez - Uzaklık anlatmakta kullanılan söz - Türkçede ilgi adılı. **14-** Akarsu kıyısında bulunan ağaçlık - Bir akademik unvanın kısa yazılışı - Halk arasında **Belkıs Harebeleri** de denilen ve hâlâ kullanılabilen açıkhava tiyatrosuyla tanınan, Antalya yakınlarındaki antik kent. **15-** Ermeni terör ve cinayet örgütü - Çamaşırın az kirli suyu - İnce dantel.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Malatya'da Atatürk ve İnönü heykelini (Nijat Sirel'le birlikte), Nevşehir'de Damat İbrahim Paşa ve atlı Atatürk anıtlarını, Erzurum'da Atatürk ve Erzurum Kongresi anıtını, halen belediye başkanlığını yaptığı Derinkuyu'da büyük boyutlu Atatürk heykelini gerçekleştirmiş ünlü heykeltraş - Baryum elementinin simgesi. **2-** Yurdumuzda turistik bir göl - Boyu yüz metreyi aşabilen ve bataklıkları kurutmakta kullanılan bir ağaç. **3-** Çıkış yeri bulunamayacak kadar karışık koridorları olan yapı - Eski çağlardan kalma yapıt. **4-** Hakka uygun - Bir haber ajansının kısa yazılışı - İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür ya da odun parçası. **5-** Boru sesi - Uğraş - Bir gösterme sıfatı - Üstü toprakla örtülü saman yığını. **6-** Çam ağacından çıkarılan reçine - Tutsak. **7-**Her yanı suyla çevrili kara parçası - Tatlı su ıstakozu. **8-** Ayak bileğine takılan bilezik - Omurganın bel ile kalça arasındaki bölümü - Eski bir siyasal partinin kısa yazılışı. **9-** Altının simgesi - Afrika'da yetişen ve parlak kerestesi mobilyacılıkta kullanılan bir ağaç - Eski dilde köprü. **10-** Bir gıda maddesi - Bir kalenin ya da berkitilmiş bir yerin teslimi - İstek, arzu - Matematikte kullanılan sabit bir sayı. **11-** Kara batmamak için ayağa takılan bir çeşit örgülü ayaklık - Sinema filmlerinin sanat, eğitim ve kültür amaçları göz önünde tutularak toplandığı ve korunduğu kurum. **12-** Büyük piliç - Platinin simgesi - Frengiye benzer bulaşıcı bir hastalık. **13-** Doğrusal ya da dairesel çok küçük boyutların ölçülebilmesini sağlayan düzenek - Telli balıkçıl - Bir nota. **14-** Bir renk - Avcının av beklemek için taş yığınlarından yaptığı pusu - Akıl - Küçük körfez. **15-** Utanma - Davranış - Eğri kulesiyle ünlü İtalyan kenti.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	G	E	D	A	M	U	S	L	U	■	A	B	A	R	A
2	Ü	R	E	T	E	Ç	■	A	L	A	L	A	M	A	K
3	L	■	R	A	K	U	N	■	A	N	A	V	A	T	A
4	T	O	S	■	E	R	A	S	M	U	S	■	T	E	M
5	E	R	A	T	■	M	İ	T	■	T	A	Z	E	■	A
6	N	■	A	R	B	A	L	E	T	■	N	A	R	İ	N
7	A	R	D	A	K	■	İ	N	A	K	■	M	A	Z	I
8	K	İ	E	V	■	D	■	O	M	F	A	K	S	■	Ş
9	I	S	T	A	K	O	Z	■	Z	İ	R	■	U	A	L
10	N	A	■	Y	A	L	I	Y	A	R	■	M	■	T	A
11	■	L	İ	■	L	A	H	O	R	■	K	E	L	E	R
12	Ç	E	V	R	İ	M	■	B	A	L	A	D	U	R	■
13	İ	■	M	A	N	A	M	A	■	A	N	U	B	İ	S
14	T	R	E	V	İ	■	A	Z	A	M	■	S	E	N	A
15	A	N	■	İ	S	İ	S	■	K	A	R	A	T	A	Y

Gayrı muzır neşriyat

Eskilerin bir düşünürü "Korkak insanlar, başaklı buğday sapını bile yılan sanır" demiş. Bir başka düşünür de "Dünyayı yöneten; kalem, mürekkep ve kâğıttır" diye bir "rivayette" bulunmuş. Voltaire diye birisi de "Düşüncesini anlatmak hürriyeti olmadı mı insanlarda hürriyet yok demektir" demiş. Bu sözlerin birbiriyle ve sayfamızla ne ilgisi mi var? Canım efendim, neyin neyle ne ilgisi olduğunu ne bilelim biz! Bilse bilse büyüklerimiz bilir. Kendinizi büyüklerinize emanet ediniz. Onlar sizi fenalıklardan, muzır neşriyattan ve bilumum afetlerden korurlar. Ama her şeyi de büyüklerimizden bekleyemeyiz tabii. Sizin de tedbir almanız lazım. İşte, aşağıdaki sorularımızla, çeşitli muzırlıklardan örnekler vererek, ileride zararlıde olmamanız için ders almanızı amaçlıyoruz. Not: Kapak sayfalarıyla ilgimiz olmadığını üçüncü şahıslara duyururuz.

1. Papa Dördüncü Paul'ü tanır mısınız? Herhalde yanıtınız "hayır." Ama eminiz, resimlerindeki çıplak figürlerin "edepli" hale getirilmesini istediği sanatçıyı tanıyorsunuz.

a) Michelangelo
b) Leonardo Da Vinci
c) Rubens
d) El Greco

2. Ahmet Rasim'e göre, Abdülhamit döneminde bir aritmetik kitabındaki + (artı) işareti çizilerek sansür edilmiş. Gerekçesini tahmin edebilecek misiniz?

a) Frenklerin uydurduğu bir işaret
b) Yıldız şekline benziyor
c) Haçı hatırlatıyor
d) Bir büyü işareti gibi

3. Federal Alman Devlet Başkanlarından Gustav Heinemann'a başkanlık seçimi öncesi muzır bir gazeteci, "Devleti sever misiniz?" diye sormuştu. Peki Heinemann ne yanıt vermişti?

a) Ya siz Brahms'ı sever misiniz?
b) Devlet "ben"im zaten
c) Alman halkına sorun bunu
d) Ben karımı severim

4. Bugün yapıtları hem İngiltere'de hem de Amerika'da el üstünde tutuluyor. Ama 1820 yılında romanı, bu iki ülkede de müstehcen ve zararlı diye yasaklanmış, hatta yazar gıyabında yargılanmıştı. Kimdi dersiniz?

a) Gustave Flaubert
b) Charles Dickens
c) James Joyce
d) Victor Hugo

5. Aziz Nesin ile Sabahattin Ali'nin yayınladığı Marko Paşa gazetesi 1940'ların sonlarında kapatılmıştı. Nedeni mi? Elbette "muzır neşriyat"... Ama bu iki yazar kısa süre sonra yeni bir gazete çıkarmıştı. Adı neydi bu gazetenin?

a) Mahut Paşa
b) İsmet Paşa
c) Mahmut Paşa
d) Munis Paşa

6. Hükümetleri hiç "üzmeyen" gazete hangisidir? Elcevap: Resmi Gazete. Peki Resmi Gazete'nin 1831'de çıkarılan atasını biliyor musunuz?

a) Takdir-i Şahane
b) Takvim-i Vekayi
c) Takrir-i Sükûn
d) Takvim-i Mabeyn

7. Bazı yasaklar çağına, toplumuna göre "anlaşılabilir", bazılarının ise ne ölçüsünü ne gerekçesini anlayamazsınız. Amerika'nın Oklahoma eyaletindeki bir yasak da anlaşılmaz cinsten. Aşağıdakilerin hangisi bu eyalette yasayla "resmen" yasak?

a)Çocukların saçlarını boyatmak
b) Köpeklere dondurma yedirmek
c) Kavak ağacına tırmanmak
d) Balıkları sarhoş etmek

8. Ünlü oyuncu-yönetmen Orson Welles 1938'de bir oyununun reklamı için radyoda bir spot okudu. Ama sözleri gerçek bir haber sanıldı ve tüm Amerika'da ciddi bir panik doğdu. Ancak Welles bu muzırlığı yüzünden ne yargılandı ne boykot edildi. Ne demişti Welles?

a) Başkan az önce öldürüldü
b) Merihliler dünyayı istila ediyor
c) İngiltere'ye savaş ilan ettik
d) Yarın kıyamet kopacak

Yanıtlar: 1) a, **2)** b, **3)** d, **4)** c, **5)** a, **6)** b, **7)** d, **8)** b

Türkiye'de Osmanlı Bankası'yla başlayan 123 yıllık bir bankacılık geleneği vardır.

OSMANLI BANKASI

"Türkiye'de bir bankacılık geleneği vardır"

KUTU KUTU / Salih MEMECAN

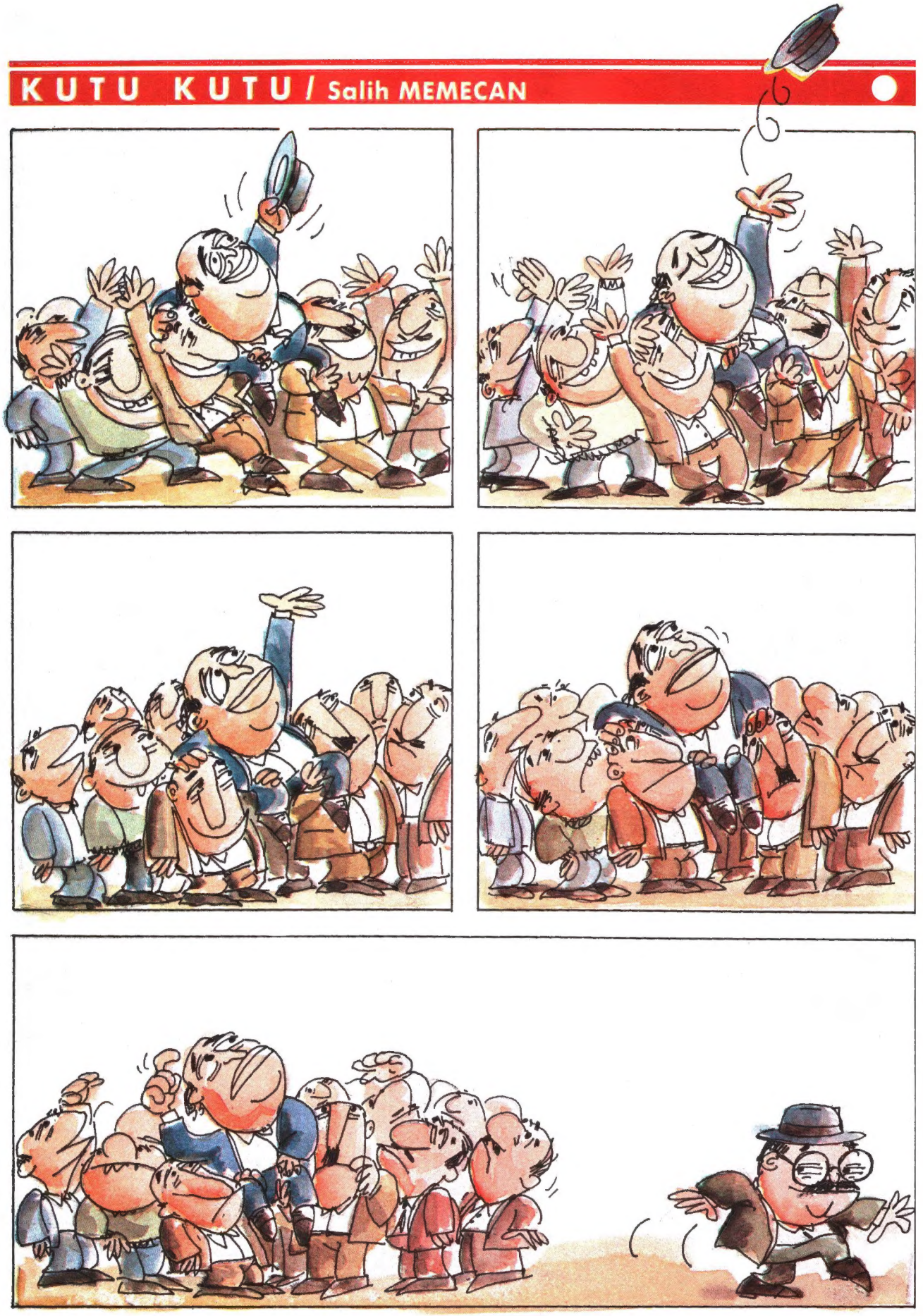

Marlboro
FILTER CIGARETTES
Marlboro
Marlboro
100's
Marlboro
Dünyanın
en çok satılan sigarası.
1979 YILICRA PL. 467 TEDBİR UYARINCA
SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR

DERİMOD Sahilyolu DERİMOD Osmanbey DERİMOD Kadıköy DERİMOD New York DERİMOD Los Angeles DERİMOD Düsseldorf

DERİMOD